

RENŐRTISZTI FŐISKOLA

REZÜMÉKÖTET

**Budapest
2011. április 18-20.**

A XXX. Jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekciójába
nevezett dolgozatok tartalmi összefoglalói tagozatonkénti bontásban

Szerkesztette:

Dr. Harai Dénes

egyetemi tanár, ZMNE

a Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottság elnöke

dr. Szilvásy György Péter

főiskolai tanársegéd, RTF

a Had- és Rendészettudományi Szekció ügyvezető titkára

Az összeállításban és a szerkesztésben közreműködött:

Paplogó Edit

oktatási referens, RTF

A XXX. Jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekciójának ügyvezetése:

Ügyvezető elnök: **Dr. Virányi Gergely** főiskolai tanár, oktatási és tudományos rektorhelyettes (RTF)

Ügyvezető titkár: **dr. Szilvásy György Péter** főiskolai tanársegéd (RTF)

Hallgatói képviselő: **Bognár Veronika** főiskolai hallgató (RTF)

Az OTDT Had- és Rendészettudományi
Szakmai Bizottságának vezetése:

Elnök: **Dr. Harai Dénes** egyetemi tanár (ZMNE)

Elnökhelyettes: **dr. Lakatos János** főiskolai adjunktus (RTF)

A XXX. Jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekciójának részt vevő intézményei:

Rendőrtiszti Főiskola (rendező intézmény) – 60 dolgozat
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Bolyai János Hadmérnöki Kar – 21 dolgozat
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Kossuth Lajos Hadtudományi Kar – 37 dolgozat
Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Történelem és Filozófia Kar – 1 dolgozat
Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar – 1 dolgozat
Budapesti Corvinus Egyetem, Társadalomtudományi Kar – 1 dolgozat
Budapesti Gazdasági Főiskola, Külkereskedelmi Kar – 1 dolgozat
Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar – 2 dolgozat
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar – 1 dolgozat
Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar – 1 dolgozat
Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar – 1 dolgozat
Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar – 1 dolgozat
Szent István Egyetem, Alkalmazott Bölcsészeti Kar – 2 dolgozat
Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – 1 dolgozat

A Szekció üléseinek időpontja és helyszíne:

2011. április 18-20.
Rendőrtiszti Főiskola, 1121 Budapest, Farkasvölgyi út 12.

TUDOMÁNY ÉS BIZTONSÁG

A HAD- ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI HALLGATÓK TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI MUNKÁJÁNAK TÖRTÉNETE

A tehetséggondozás kiemelt, szervezett, fél évszázados tapasztalattal rendelkező, a hallgatók tömegeit megmozgató formája az OTDK, amely az Országos Tudományos Diákköri Tanács részéről sikeresen és energikusan vezetett, hatalmas tapasztalatokkal rendelkező, a hallgatók tömegeit megmozgató formája. Arisztotelész megfogalmazása szerint: „A tanuló keletkezőféltben lévő tudós.” Kétezer év elmúltával sem tudunk mást mondani, különösen nem az OTDK mozgalom szempontjából. Örülünk, hogy a had- és rendészettudomány területén tanuló hallgatóink közül eddig minden országos konferencián közel száz hallgató vett részt, időszerű és tudományos igénnyel kidolgozott pályamunkával. Ez is megerősíti, hogy hallgatóink készülnek katonai és rendészeti hivatásukra. Szabadidejük egy jelentős részét is szakmai kérdések átgondolásával, kidolgozásával és pályázattal töltik. A versenyhelyzet, a teljesítményekkel egymás előtt való igazolódás, az elért eredmények hidak a továbbtanuláshoz, fel tudják szabadítani a minőségre való törekvést a tanárban és a tanulóban egyaránt. A szakmai horizont szélesedik, azzal is, ha csak kiaknázzák a kapott ismereteket, továbbá, ha kutatásaikkal, tapasztalataik összegzésével megerősítenek korábbi felismeréseket, vagy ha új dolgot hoznak létre.

A kreativitásnak több szintje és formája van, hallgatóink, ha nem így fognák fel, akkor nem lenne bátorságuk témakidolgozást vállalni. Az OTDK nemcsak azt mutatja meg, hogy annál motiváltabb az oktatás, minél többen vállalkoznak témakidolgozásra, hanem azt is, hogy a tanároktól készen kapott gondolatok nem elégségesek a fiatal szakembereknek. *Ennyiben is modern szemléletű, igényes és kivételes emberek a pályázók.* A tudományos diákköri konferenciák sorozata összhangkeresés a hivatáscsoporttal is. A szakmai identitáshoz például a XXIX. Konferencián olyan pályázati témák is hozzájárultak, mint: *A katona, mint rendszer a korszerű hadműveletekben; A kritikus infrastruktúrák veszélyes anyagokkal szembeni védelme; A missziókban szolgálókat fenyegető rádió-távvezérlésű bombák és az ellenük való védekezés kérdései; Antennarendszerek iránykarakterisztikájának háromdimenziós szimulációja.* A rendészeti hallgatók esetében: *A bűnözés elleni háborútól a közösségi rendőrségig; Mesterséges intelligencián alapuló számítógépes szakértői rendszer felhasználása a rendőri alkalmassági és beválás vizsgálati keretében* és még hosszan sorolhatnánk a pályamunkák címeit. Említhetnénk példákat továbbá a digitális topográfia, a klímaváltozás, a hadtörténelem, a rendészettörténet témaköreiből is. A pályázatok nyitott gondolkodásról, a magyar és a nemzetközi szakirodalom ismeretéről, a fogalmi készlet bővüléséről tanúskodnak. A hallgatók érzékenyek a változások és az új jelenségek iránt.

A Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottság két részben – de egyetlen anyagban – írta le történetét.

A ZMKA jogelődjei, a katonai főiskolák (a Kilián György Repülő Műszaki, a Kossuth Lajos Katonai, a Zalka Máté Katonai Műszaki), illetve a Rendőrtiszti Főiskola *1977-ben jelentek meg a XIII. OTDK-n*, amelyen 21 pályamunka került bemutatásra. „A dolgozatok megoszlása sajátos, hiszen a marxizmus-leninizmusból 1 dolgozat, közművelődés témában 13 dolgozat, az oktatástechnika területéről 5 dolgozat, míg az állam-és jogtudományok területéről 2

pályamunka volt” – írta Dr. Koczka József elnök a félévszázados (2001-es) kötetben. A polgári egyetemekről már akkor is érkeztek pályázatok, amelyeket a katonaföldrajzi, a hadtörténelmi és a haditechnikai tagozatok fogadtak be.

A ZMNE jogelődjének, a ZMKA-nak 1985-ben az oktatási törvény (1985. évi I. tv.) egyetemi rangot adott. A hallgatók bekapcsolódása az OTDK munkába ezt követően új lendületet vett. Az egyetem történeti könyve a korábbi hallgatói tudományos munkákról az alábbiak szerint számol be (oktatási évek szerint felsorolva).

1985: Ez évben 34 hallgatói osztályban 25 Hallgatói Tudományos Kör működött 447 fő résztvevővel, amely az alapfakultás hallgatói állományának 92 %-a. Ennek ágazatonkénti megoszlása: a szárazföldi összefegyvernemi ágazatnál 18 kör 287 fővel, a légvédelmi és repülő ágazatnál 6 kör 85 fővel, a társadalomtudományi ágazatnál 1 kör 75 fővel. Ez évben 143 pályamunkát készítettek a hallgatók: a szárazföldi-összefegyvernemi ágazatnál 99, a légvédelmi és repülő ágazatnál 24, a társadalomtudományi ágazatnál 20 dolgozat született. A beküldött pályamunkák 21,7%-a részesült díjazásban és elismerésben, 47,5%-a lett elfogadva szakdolgozatnak és évfolyammunkának, továbbá 31,6%-át javasolták a bírálók publikálásra. Az összes pályamunka közel 2/3-a volt felhasználható az oktatásban. A tanévben a Hallgatói Közleményeknek három száma jelent meg, amelyekben 71 hallgató publikált. Az Akadémiai Közleményekben 6, az Akadémiai Értesítőben 4, egyéb folyóiratokban 4 alkalommal publikáltak a hallgatók.

1987: Az ágazatoknál tudatosan folyt a kiemelkedő képességű és a tudományos munkában érdeklődő, illetve a tanári utánpótlás szempontjából alkalmas tisztek kiválasztása, felkészítése és irányítása. A tanulmányi évre meghirdetett hallgatói pályázatra 192 pályamű érkezett be, ami számszerűleg is magasabb volt az előző évinél, ugyanakkor a tudományos színvonal is emelkedett. A minőség emelkedését mutatja a magas átlagpontszám (1985/86-ban 18,5; 1986/87-ben pedig 19,5). A pályamunkák megoszlása: a szárazföldi-összefegyvernemi ágazatnál 122, a légvédelmi és repülő ágazatnál 39, a társadalomtudományi ágazatnál 31 dolgozat készült. A pályamunkák készítői közül 2 fő akadémiaparancsnoki nívódíjban, 11 fő ágazati díjban részesült, 28 fő munkáját szakdolgozatként, 31 főét pedig évfolyammunkaként fogadták el. A tudományos körök száma: a szárazföldi-összefegyvernemi ágazatnál 23 osztályban 17, a légvédelmi-repülő ágazatnál 8 osztályban 6, a társadalomtudományi ágazatnál 6 osztályban 2, összesen 25 kör. 1986 novemberétől folyamatosan megjelent a „Hallgatói Tudományos Élet Hírei” című kiadvány. A Hallgatói Közleményeknek 3 száma jelent meg, amelyekben 57 hallgató publikált. Az Akadémiai Közleményekben 2, az Akadémiai Értesítőben 1, egyéb folyóiratokban 3 hallgatói publikáció jelent meg. *A XVIII. OTDK időszakában alakult meg az OTDT Hadtudományi Szekciója. Elnöke: Dr. Szenes Zoltán alezredes, egyetemi docens volt.*

Ebben az évben lépett színre a Hallgatói Tudományos Tanács. A három ágazatnál 21 hallgatói tudományos kör működött 457 fővel. A beérkezett 85 pályamunka megoszlása: a szárazföldi-összefegyvernemi ágazatnál 55, a légvédelmi és repülő ágazatnál 22, a társadalomtudományi ágazatnál 8. A pályamunkák közül 31 nyert díjat, 19 lett elfogadva szakdolgozatnak, 5-öt évfolyammunkának, 15-öt publikálásra javasoltak a bírálók.

1989: A XIX. Országos Tudományos Diákköri Találkozóra 1989. április 5-7 között került sor, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán. *Ez volt a Hadtudományi Szakmai Bizottság első konferenciája*, amelyen 103 pályamunkát mutattak be. A KLKF és a ZMKMF 30-30, az RTF 28, a ZMKA 10 pályamunkával vett részt. Tizenhárom tagozatban (ebből két tagozat zárt

volt) mutattak be a dolgozatokat. A ZMKA-ról beküldött 10 pályamunkából kilenc I-III. helyezéssel díjazásban részesült. A Hadtudományi Szekció részéről három fő: Antal Zoltán, Molnár Eszter, valamint Teke András kapott Pro Scientia Aranyérmeket. Olyan hallgatók pályáztak, mint: Szombath Csaba (*Az új biztonságpolitika*), Dobos Attila (*A híradó sorkatonák pszichés megterhelése háborús körülmények között*), Sándor Tamás (*A páncélozott szállító harcjárművek fejlődése a kezdetől napjainkig*), Metzger János (*Hidak teherbírás számítása C-64 típusú személyi számítógéppel*), Molnár Sándor (*Fémhidak robbantásának tervezése Commodore-64 személyi számítógépen*). (Az adatok a ZMKMF kiadványában szerepelnek, sns: 3946/133/ZMKMF.)

1991: A tanév során lassú fejlődés volt tapasztalható a hallgatói tudományos munkában. A 19 hallgatói tudományos körben 252 fő vett részt. A hallgatók 89%-a tagja volt valamelyik tudományos körnek. Az intézeti konferencián a benevezett 40 pályamunkából 35 került bemutatásra, ebből 18 részesült díjazásban. *1991-ben a XX. OTDK Hadtudományi Szekcióját a ZMKA-n rendezték meg (május 20-22.), ahol a 11 tagozatban 91 pályamunkát mutattak be.* A szekcióban jelentősen megnőtt a ZMKA hallgatóinak részvétele. A Szekció részéről három fő: Kántor Tibor, Padányi József, valamint Pohl Árpád kapott Pro Scientia Aranyérmeket. Mestertanárral Aranyérmeket egy fő: Húth József mk. alezredes kapott. Témavezető Mester Aranyérmeket négy fő kapott: Dr. Szabó János egyetemi docens (HM Védelmi Kutató Intézet), Dr. Szenes Zoltán egyetemi docens, Mártfai György egyetemi adjunktus és Pokorádi László egyetemi adjunktus. A szekcióban 75 pályamunkát mutattak be. Az egyes tagozatokban elnyerhető pályadíjak összege: Nívódíj 5000,- Ft, I. díj 4000,- Ft, II. díj 3000,- Ft, III. díj 2000,- Ft volt.

A tagozatok elnökei a következő tanárok voltak:

Általános: Dr. Vasvári Vilmos ny. ezds.

Szociológia-nevelési: Dr. Farkas János tszv. (Műegyetem).

Történeti I.: Dr. Szabó Miklós vör. (BJKMF).

Történeti II.: Dr. Dombrádi Lóránd (HIM).

Közrendvédelmi-Közbiztonsági: Dr. Nagy Sándor r. ezds. (ORFK).

Büntetés-végrehajtási: Dr. Vókó György ügyész (Legfőbb Ügyészség).

Hadműveleti-Harcászati: Dr. Kőszegvári Tibor ezds. (SVKI).

Technikai: Dr. Csatári Sándor vör. (HM).

Kiképzési: Dr. Biszterszky Elemér államtitkár (MKM).

Légvédelmi és Repülő: Dr. Szabó József vör. (HM).

Bűnügyi: Dr. Finszter Géza (BM).

Olyan hallgatók pályáztak, mint: Padányi József (ZMKA), Böröndi Gábor (KLKF), Kántor Tibor (RTF), Mészáros Tibor (RTF), Pohl Árpád (ZMKA), Kuti Géza (ZMKA), Kovács Sándor (ZMKA).

1993: A hallgatók 75%-a 16 tudományos körben tevékenykedik. A beérkezett 31 pályamunkából 21-et mutattak be az intézeti konferencián, 13 részesült díjazásban. Ekkor említik tisztán először az OTDK-t, a ZMKA történeti könyvében. A XXI. OTDK-n – amelyet az SZRMF rendezett Szolnokon, 1993. április 5-7. között – az Akadémiát 25 pályamunkával 26 hallgató képviselte, akik 5 első, 2 második és 3 harmadik helyezést értek el, valamint 6 különdíjat kaptak. Az intézmények eredményességi listáján a ZMKA az első helyezést érte el. A szakmai bizottságban 89 pályamunkát mutattak be. *Megjelent a „Hallgatói Közlemények” című folyóirat.* Évi rendszerességgel számítástechnikai, idegen nyelvi, harcászati vetélkedőket bonyolítottunk le.

Az Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciára 94 pályamunka érkezett be, amelyből 79-et mutattak be. 10-10 első, második és harmadik helyezést értek el, valamint 19 különdíjat kaptak a pályázók. Az OTDK Hadtudományi Szakbizottsága (elsőként említette így a ZMKA történeti könyve) 5 pályázót jelölt a „Pro Scientia Aranyéremre”. Az OTDT az Aranyérmet 3 főnek ítélte oda: Kolossa Sándornak, Kuti Gézának és Töltési Imrének. Olyan pályázók vettek részt a konferencián, mint: Magyar István szds. (*Az ellenség által elfoglalt területen visszamaradt és be nem kerített különböző fegyvernemekhez (területvédelmi honvédelmi), csapatokhoz tartozó kisalegységek tevékenységének lehetőségei, harcéljárása módjának hatása az ellenség tevékenységére*), Kolossa Sándor szds. (*A területvédelmi alegységek alkalmazása megkerülő osztagként a gl. hk. dandár támadóharcának sikere érdekében*), Gócze István fhdgy.–Nagy Miklós fhdgy. (*A Nógrádi medence katonaföldrajzi értékelése*), Horváth Attila fhdgy. (*A 2. Magyar Hadsereg mozgósítása fegyverzetének, felszereltségének és ellátó szolgálatának általános jellemzői 1942-43-ban*), Négyesi Lajos fhdgy. (*Hol volt a mohácsi csata?*). A zsűrielnökök közül kiemelem: Dr. Vargyai Gyulát, Dr. Rázsó Gyulát, Tánzos Miklós ezds.-t, Dr. Tari Ferenc bv. vezérőrnagyot, valamint Dr. Dombrády Lórándot.

1995: A Hallgatói Tudományos Tanács 1995-ben pályázatot hirdetett a parancsnokok és a katonai vezetők tevékenységében, valamint a csapatok életében felhasználható tanulmányok írására. A pályázatra 89 fő 87 pályamunkát nyújtott be, amelyek megfelelően tükrözték a haderőnemek, fegyvernemek és szakcsapatok sajátosságait. A tanévben került sor a XXII. OTDK-ra (április 4-5.), a Rendőrtiszti Főiskolán. A Hadtudományi Szekcióban a benyújtott 67 pályamunkából 33 érkezett a ZMKA-ról. A pályamunkákat 12 tagozatban mutatták be. III. helyezést 6, II. helyezést 5, I. helyezést 9 pályamunka, kiemelt I. helyezést 3 pályamunka ért el. További 3 pályamunka nívódíjban, 2 különdíjban részesült.

Az OTDT ünnepélyes eredményhirdetésén az MTA elnöke, Kosáry Domokos „Pro Scientia Aranyérmet” adott át: Magyar István őrnagynak és Horváth Gábor századosnak. Témavezető Mester Aranyérmet kapott Szabó László mk. őrnagy, főiskolai docens. Az ITDK-t 1996. április 23-án rendezték meg. A hallgatók 40 pályázatot nyújtottak be. 5 szekcióban (Hadművészeti, Légvédelmi és repülő, Logisztikai, Határőr- és rendvédelmi, Hadtörténelmi, valamint Vegyes) 23 pályázat került díjazásra. A történeti könyvben ekkor jelentek meg először az ITDK-ra pályázók közül a díjazottak név és téma szerint. Például: III. helyezést ért el Krajcz Zoltán őrgy. (Légvédelmi, repülő hadm. fak.): *„Magyarország légvédelmi aspektusú katonaföldrajzi értékelésének egyes kérdései”* vagy Tornyai Miklós hőr. őrgy. (hőr. szak): *„Egy tűzoltó-parancsnok élete és munkássága a XX. század első felében”*.

1997: A XXIII. OTDK Hadtudományi Szekcióját a ZMNE KLKF Karán, Szentendrén rendezték meg (április 1-3.). Pro Scientia Aranyérmet két fő kapott: Baráth István és Resperger István. Iskolateremtő Mestertanár Aranyérmet kapott két fő: Szabó József alezredes, egyetemi docens, valamint Szabó László mk. alezredes, főiskolai docens. Összesen 8 intézmény 65 pályamunkáját mutatták be a hallgatók 14 tagozatban.

1999: A XXIV. OTDK-n Pro Scientia Aranyérmet a Szekció részéről egy fő: Lénárt Sándor; Mestertanár Aranyérmet ugyancsak egy fő: Dr. Koczka József egyetemi tanár kapott. Az országos rendezvény Hadtudományi Szekcióját a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolán tartották meg (április 7-8.). A 11 intézmény 104 pályamunkát mutatott be, 14 tagozatban. Versenyen kívül rendezték meg a külföldi katonai felsőoktatási intézmények versenyét, amelyen a brnoi Katonai Akadémia, a vyskovi Szárazföldi Haderőnemi Főiskola, a lipcsei Katonai Akadémia, a brémai Szárazföldi Csapatok Ellátó Iskolája, az aacheni Bundeswehr Műszaki Iskola, a bukaresti Katonai Műszaki Akadémia és a bécsi Haderő Ellátó Iskola vett részt. Az előadások angol nyelven hangzottak el.

2001. április 10-11-én rendezték meg a XXV. OTDK Hadtudományi Szekcióját a ZMNE Vezetés- és Szervezéstudományi Karán. Ügyvezető elnök: Dr. Csűrös János (1943-2002) ny. ezds., VSZTK dékán, majd a konferencia idején már Dr. Makay Imre mk. ezds. volt. A szakmai bizottság elnöke: Dr. Koczka József tanszékvezető egyetemi tanár. 8 felsőoktatási intézmény 107 pályamunkát mutatott be. A XXV. OTDK-n Pro Scientia Aranyérmeket két fő: Bebesi Zoltán és Papp Tamás kapott. Mestertanár Aranyérmeket szintén két fő: Dr. Hajdú István tanszékvezető egyetemi docens, valamint Dr. Óvári Gyula tanszékvezető egyetemi tanár kapott. Olyan hallgatók indultak, mint: Bebesi Zoltán r. fhdgy. (*Magyarországra irányuló és az országon áthaladó kábítószer-csempészet módszerei, különös tekintettel a heroinra és a kokainra*), Boldizsár Gábor szds. (*A Magyar Honvédség nem háborús katonai feladatai – a biztonságpolitika tükrében*), Szabó Sándor hallgató (*A Messerschmitt BF. 109. típusú repülőgép a Magyar Királyi Honvéd Légierőben*), Papp Tamás mk. örgy. (*A légvédelmi rakétaegység analitikus harcmodelljének megvalósítása számítógép-program segítségével*), Szurcsik Zoltán törm. (*A járőr- és a kábítószerkereső-kutyák alkalmazása a Határőrségnél*), Král Attila örgy. (*A MH 32. Budapest Őrezred története*), László Csaba (*A távközlési mesterséges holdak és a katonai űrtávközlés jellemzői, alkalmazási lehetőségei*). Négy külföldi katonai intézmény 11 hallgatója önálló tagozatban mutatta be pályamunkáit. A külföldi tagozatban például: Marek Sopko (*Computer graphic application in simulation of combat activity*), Mark Fodor (*Pollution diagnosis of lubricants in service*) és még hosszan sorolhatnánk a pályamunkákat minden tagozatban. I. helyezettek: Bebesi Zoltán r. fhdgy., Papp Tamás mk. örgy., Szalai Tibor szds., Beller Balázs és Morvai Balázs, Piros Ottó örgy., Pásztor Zoltán, Bilik Péter (ELTE TFK), Tóthi Gábor, Szentes Ferenc hór. zls. és Bakai Kristóf Péter, Draskóczi József örgy., Barczikai Péter és Bihari László, Dányi Béla mk. alez. és Magyar Sándor mk. örgy., Verebéli Erzsébet, Jánosi Krisztina, Pap Rita.

2003: A XXVI. OTDK-n Pro Scientia Aranyérmeket a Szekció részéről két fő: Ruszin Romulusz, valamint Czikora Ildikó kapott. Mestertanár Aranyérmeket egy fő kapott: Dr. Horváth Csaba alezredes, egyetemi docens. A Szekcióban 8 intézmény 95 dolgozatot mutatott be. I. helyezettek: Menyhárt Ferenc, Dési András, Müller Gábor, Kósa Sándor, Ruszin Romulusz, Nagy Renáta, Hegedűs Ernő, Kaló József, Tóth Árpád, Johannesz Zsolt, Nagy István, Bíró Péter, Czikora Ildikó, Kiss Ferenc és Sági Gábor, Klein László.

2005: A XXVII. OTDK 9. Hadtudományi Szekcióját a ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kara rendezte 2005. április 20-21-én, a ZMNE Üllői úti bázisán.

Küldő intézmények	Dolgozatok száma
Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar	1
Bolyai Gimnázium Szombathely	1
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar	2
Eötvös József Főiskola	1
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	1
Kecskeméti Főiskola Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar	1
Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar	1
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	1
Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Főiskolai Kar	1
Rendőrtiszti Főiskola	12
Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	3
ZMNE Kossuth Lajos Hadtudományi Kar	48
ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kar (és VSZTK)	43
Összesen:	116

A dolgozatokat 14 tagozatban mutatták be és versenyen kívül megrendeztek egy nemzetközi tagozatot is. A Hadtudományi Szekciók történetében első ízben a szervezés és a verseny teljes időszakában minden híradást, szervezési információt és eredményt az e célra készült honlapon kísérhettek figyelemmel az érdeklődők.

Első helyezést olyan dolgozatok szerzői nyertek, akik kutatásai a mai napig is aktuálisak. Ilyenek például: Ambrus Attila (*A radioaktív hulladékkezelés helyzete és várható jövője Magyarországon*), Mintál Noémi (*Az Európai Unió katonai képességei: vita és realitás*), Böröndi Gábor Dr. (*A CIMIC tevékenység és tapasztalatai az ISAF-III. misszióban*), Laufer Balázs (*A migráció és a terrorizmus a nemzetbiztonsági szakszolgálatok szemszögéből*), Tóth Gyula (*Vezeték nélküli informatikai hálózatok, és katonai alkalmazhatóságuk lehetőségei*).

Az ünnepélyes eredményhirdetésen 14 első, 14 második, 10 harmadik helyezés és összesen 45 különdíj került kiosztásra. A XXVII. OTDK-n Pro Scientia Aranyérmét a Szekció részéről egy fő: Tóthi Gábor; Mestertanár Aranyérmét egy fő: Dr. Fekete Károly egyetemi docens kapott.

2007. április 18-19.: A XXVIII. OTDK-n Pro Scientia Aranyérmét egy fő: Hetényi Soma Ambrus kapott, pályamunkájának címe: *Fekete-Afrika „fekete aranya”*. Mestertanár Aranyérmét egy fő kapott: Dr. Lükő Dénes okl. mk. alezredes, tanszékvezető egyetemi docens. Ő betöltötte egyben az ügyvezető elnöki tisztséget is. Olyan pályázók indultak, mint: Mészáros Katalin Éva (*Közúti veszélyes áru szállítmányok ellenőrzésének aktuális kérdései*), Veigli Zsófia (*Politikai-hatalmi játék Nagorno-Karabahban – Az örmény-azeri konfliktus háttere*), Buzna Viktor (*Korunk fegyvere: média. Gondolatok a médiáról, javaslatok a honvédség PR munkájáról*), Molnár Dóra (*„A szabadság szeretete hozott minket ide.” Az Amerikai Egyesült Államok pragmatista politikájának érvényesülése, különös tekintettel Libériára*), Vogel Dávid (*Kuba – Az elfelejtett sziget*), Salamon Péter (*Isten Pártja a cédrusok országában. A Hezbollah: Isten pártja vagy Libanon pártja?*), Molnár Zsolt (*A Magyar Honvédség szárazföldi alakulatok „missziós” felkészítéseinek rendszere, változása, fejlődése, következtetések, jövőbeni kihívások*), Marton Melinda (*A cseh és a magyar tiszt hallgatók pályamotivációjának összehasonlító elemzése*), Éles Éva (*A Magyar Honvédség személyi kiegészítési feladatrendszerével szembeni elvárások változása a sorozott hadsereg megszűnésével*), Vajkai Edina Ildikó (*A francia biztonság- és védelempolitika változásai Nicolas Sarkozy elnöksége idején*), Rábel Roland (*A Magyar Honvédségben alkalmazott műholdas helymeghatározó eszközök, navigációs berendezések és azok használata*), Gorda Éva (*Correspondentia; A magyar sajtó kezdeti évei 1705–1840*), Nagy Nikolett Magdolna (*A katona, mint rendszer a korszerű hadműveletekben*), Marsai Viktor (*Az arnhemi csatában nyújtott német katonai teljesítmény vizsgálata az Auftragstaktik és a „harci erő” fogalmán keresztül*). A nemzetközi tagozatban ezen az OTDK-n 14 fő indult, közöttük például: Veronika Tóthova (*Women in Army*), Roman Rostás (*Evaluation of tracked infantry fighting vehicles*) és mások. (Az adatok a rezümékötetből valók. Szerkesztette: Dr. Horpácsi Ferenc hőr. alez. ISBN 978 963 7060 28 1.)

A pályázók megoszlása intézmény szerint:

Intézmény (magyar)	Létszám
BDF Bolyai János Általános Iskola és Gimnázium	1 fő
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar	3 fő
Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar	1 fő
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	3 fő
Rendőrtiszti Főiskola	9 fő
Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	1 fő
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kar	16 fő
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar	46 fő
Intézmény (külföldi)	Létszám
Academy of Armed Forces of gen. M. R. Štefanik Liptovski Mikulas	3 fő
Military Technical Academy Bukarest	5 fő
Military University of Tehnology Warsaw	3 fő
University of Defence Brno	3 fő

2009: A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem adott otthont a XXIX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Had- és Rendészettudományi Szekciójának 2009. április 15-16-án. A Szekcióban 10 intézmény 80 dolgozatát mutatták be 14 tagozatban. A kiemelkedően sikeres szekciót az egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kara rendezte. Mestertanár Aranyérmet két fő, Kolossa Sándor ny. alez. és Dr. Ványa László okl. mk. alez. kapott. Pro Scientia Aranyérmet a Szekció részéről két fő: Mészáros Katalin Éva, valamint Tongori András kapott. Tongori András a ZMNE KLHTK hallgatója, OTDK díjazott pályamunkáinak száma kettő. Publikációinak száma hat, amelyből egy idegen nyelvű. Az értékelt időszakban hat alkalommal volt külföldi tanulmányúton. Részt vett TDK konferenciák szervezésében, aktív tagja tudományos egyesületeknek. Mészáros Katalin Éva a ZMNE BJKMK hallgatója, OTDK díjazott pályamunkáinak száma kettő. Publikációinak száma három. Volt előadó nemzetközi szakmai konferencián, külföldi tanulmányúton is részt vett. Bekapcsolódott a TDK szervezésébe.

OTDK-n ekkor szerepeltünk először Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottságként.
Elnök: Dr. Harai Dénes ny. ezredes, egyetemi tanár; Dr. Lakatos János ny. r. ezds. alelnök, Dr. habil. Kiss Zoltán László alez. ITDT elnök, Tongori András hallgató (ZMNE) HÖK elnök. Dr. Mógor Judit pv. szds. titkár (RTF). Állandó meghívott: Kolossa Sándor ny. alez. – az Aranyérmesek Társasága részéről –, Dr. Szelei Ildikó őrgy. KLHTK TDT elnök, Gósi Mariann (SZIE), Dr. Tóth László (Szegedi Egyetem), Vörös Tibor (CORVINUS Egyetem), Dr. Kobolka István (Pécsi Egyetem), Dr. Németh András fhdgy. BJKMK TDT elnök, Dr. Giebiszer Gyöngyi r. szds. (RTF) ITDT titkár, Tóth Katalin hallgató (ZMNE).

2008-2009-ben a felsőoktatási rangsorban mérésre került az OTDK-n való szereplés eredményessége is. A felsőoktatási rangsorban a ZMNE 2008-ban a 3. helyen, 2009-ben a 10. helyen végzett. Az OTDK pontértéke 1,000 volt (a legjobb pontérték 3,737 volt ekkor). A mért két időpontban az OTDK összesítésben a ZMNE a 10. helyen végzett, ami nagyon szép teljesítmény volt.

Dr. Lakatos János, az OTDT Had- és Rendészettudományi Szekció Szakmai Bizottság elnökhelyettese a párhuzamosságok mellett külön is kiemelte az eredményeket a Rendőrtiszti Főiskola tudományos diákköri munkájából

A tudományos-önképzőköri tevékenység a jogelőd Rendőrtiszti Akadémián kezdődött meg. Az akkori szokások (és elvárások) szerint működő *szakkörök* – a kiképzési céloknak megfelelően – leginkább arra szolgáltak, hogy a résztvevők a tantervi követelményeket meghaladó, de elsősorban gyakorlati irányú, speciális szakmai ismereteket szerezhessenek. A beiskolázási rend következtében a hallgatók túlnyomó többsége pontosan tudta, hogy milyen területen fog dolgozni, így ennek megfelelően vállalt szerepet egy vagy több szakkörben is. Tudományos jellegű tevékenységüknek határt szabott az is, hogy leginkább csak a szűken vett szakma előtt mutatkozhattak be. A Rendőrtiszti Főiskola 1970-ben történt megalapításakor már nem csak kiképzésről volt szó, hiszen megkezdődött a felsőoktatási rendszerbe integrálódás, a mai értelemben vett felsőfokú rendvédelmi oktatás. Már az első tanévben, 1971-ben megalakult a büntetőjogi, a kriminalisztikai és a pszichológiai, majd néhány évvel később a büntetés-végrehajtási TDK. Ennek ellenére csak fokozatosan alakult ki a „civil” felsőoktatásban addigra már „szokásos” hallgatói tudományos tevékenység részben a miatt, mert a diákkörök nyilván nem válhatták ki a szakkörök nyújtotta lehetőségeket, másrészt pedig a zártpályás felvételi rendszer és a katonai főiskolák diákköreinek elkülönültsége is csak hosszú idő elteltével, az 1990-es években szűnt meg.

Mivel a TDK munka dokumentálása csak 1995-ben kezdődött meg, a kezdetekről csak vázlatosan számolhatunk be. A tudományos diákköri tevékenység életre hívásában nem kis szerepet vállaltak azok a vendégoktatók, akik amellet, hogy elismert szaktekinétként kapcsolódtak be a Főiskola egyes tanszékeinek oktató-nevelő munkájába, a saját felsőoktatási intézményükben szerzett tapasztalataikat átadva és hasznosítva közreműködtek a diákköri munka megindításában is.

Az intézményi rendszer 1974-ben jött létre: megalakult a Tudományos Diákköri Tanács, és életbe lépett „A Rendőrtiszti Főiskola Tudományos Diákkörei Működési Szabályzata”. A TDT elnökét (e pozíciót önálló munkakörre minősítve) a főiskola parancsnoka nevezte ki, a tagok a diákkörök vezető oktatók és a diákköri titkárnak megválasztott hallgatók voltak, az utóbbiak közül delegált hallgató töltötte be a TDT titkári funkciót. Ez a struktúra összességében már megfelelt a magyarországi felsőoktatási intézmények diákköri rendszerének. Ebben az időszakban a diákköri tevékenység egyik fő szervezője és irányítója *Dr. Dános Valér r. százados* volt, aki később Főiskolánk kutatóintézetének vezetőjeként, majd Főiskolánk parancsnokaként is jelentős támogatást nyújtott a számunkra. Az országos konferenciákon az első sikeres bemutatkozásunk 1975-ben történt: az állam- és jogtudományi szekcióban II. díjat szerzett az „Idegenforgalom és a bűnözés” témájú dolgozat. Az ezt követő években a főiskola diákkörei többnyire a „fegyveres felsőfokú oktatási intézmények” konferenciáin szerepeltek.

1988-ban főiskolánk volt a házigazdája a Katonai Főiskolák IV. Országos Tudományos Diákköri Konferenciájának, amelyre 165 pályázó 143 dolgozatot nyújtott be. Hallgatóink legnagyobb számban – 34 pályaművel – az igazgatási és jogi szekcióban vettek részt, és az öt szekcióban összesen 39 helyezést, illetve díjat nyertek el. A konferencián résztvevő

miniszterhelyettes az elért eredményeket úgy értékelte, hogy immáron érett diákköri tevékenységről van szó, amelyet a dolgozatok magas színvonala mellett az is bizonyít, hogy a pályaművek túlnyomó többsége önálló kutatómunkán alapul, és aktuális témákat, gyakorlatias jelleggel dolgoz fel. Egyúttal bejelentette, hogy rövidesen megalakul az OTDK XIII. önálló szekciója és ezzel a katonai főiskolák diákkörei véglegesen beépülnek a civil felsőoktatási intézmények rendszerébe. Az így létrehozott Hadtudományi Szekció először 1989-ben, majd az 1991. évi XX. OTDK-n mutatkozott be, mely utóbbi mind a mai napig kiemelkedő eseménynek számít a mi diákköreink életében is. Hallgatóink saját szorgalmuknak és a konzulenseik alapos munkájának eredményeképpen a tudományegyetemek pályázóiival szemben is megállták a helyüket. A védések során ékesen bizonyították, hogy választott témájukban alapos, széleskörű, a főiskolai követelményeket meghaladó ismeretekkel rendelkeznek. Ezt bizonyítja, hogy az Állam- és jogtudományi, a Hadtudományi, a Humántudományi, a Tantárgy-pedagógiai és Oktatástechnikai, valamint a Társadalomtudományi Szekciókba nevezett 60 pályaműből 41 helyezést ért el, illetve díjat kapott. Az 1993. évi XXI. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójában 8 hallgatónk vett részt, az akkori döntésnek megfelelően mindnyájan nívódíjban részesültek.¹ Három hallgatónk, illetve konzulensük kapott Pro Scientia aranyérmes: 1989-ben *Molnár Eszter*, 1991-ben *Kántor Tibor*, mindkettőjük konzulense *Dr. Parádi József*; 1993-ban *Búzás András*, konzulense *Dr. Sléder Judit*. Diákköreink tevékenységének elismerését az is jelzi, hogy 1995-ben főiskolánk lehetett a házigazdája a XXII. OTDK Állam- és Jogtudományi, valamint Hadtudományi Szekciójának. Előbbiben 32-ből 16, utóbbiban hatból egy pályaművünk ért el helyezést, vagy kapott valamilyen díjat; míg a Pszichológia szekcióban indított dolgozat I. helyezést ért el és Fáy András díjat is kapott.

1995-ben a főiskola akkori vezetése megvizsgálta a diákköri munka helyzetét. Hatályon kívül helyezte az 1992 őszén módosított TDK szervezeti és működési szabályzatot. A TDT elnöki és titkári feladatok teljesítésével – oktatói munkakörük ellátása mellett – egy-egy főállású oktatót bízott meg, majd az így újjáalakult TDT feladatává tette a szervezeti és működési szabályzat átdolgozását. A főiskola vezetésében bekövetkezett változások miatt ez a munka több ízben is megszakadt, végül a Főiskolai Tanács „A Rendőrtiszti Főiskola Tudományos Diákköreinek Ügyrendjé”-t az RTF Szervezeti és Működési Szabályzata mellékleteként (a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó pontjainak módosításával együtt) 1998-ban fogadta el. 1997-ben a TDT – az ügyrend szellemében – megerősítette pozíciójukban a korábban csupán vezetői döntés alapján megbízott elnökét (*Dr. Németh Zsolt r. alezredez*) és titkárát (*Dr. Lakatos János r. alezredez*).

A TDT azt a célt tűzte maga elé, hogy a lehetőségekhez képest támogatja a főiskolánkkal szemben támasztott követelmények – a szakma elvárásai, a tudományos tevékenységben részvétel, az akkreditációs feltételek stb. – teljesítését. 1995-től szinte minden tanévben két alkalommal rendezünk intézményi konferenciát, és ezen kívül is nagyon sokszor került sor az aktuális, érdekes témákat feldolgozó *szakdolgozatok* diákköri keretek közti, nyilvános védésére is. A munkában mind a mai napig jelentős számban vesznek részt a szakmai tapasztalatokkal rendelkező levelező tagozatos hallgatók is. A diákkörök érvényesítik a TDT azon álláspontját, hogy országos konferenciára csak olyan dolgozatot küldjünk, amely valóban színvonalas, és amelynek elbírálásában külső szakemberek is részt vettek. Így ma már elmondhatjuk, hogy konferenciáink eseménynek számítanak Főiskolánk tudományos életében; és hozzásegítenek ahhoz, hogy a korábban nem igazán folyamatosan működő diákköreink is megtalálják a helyüket a közösségünkben. A következő évek eredményei: 1997-ben (XXIII. OTDK) az Állam- és Jogtudományi Szekcióban 19 dolgozatot nevezünk,

¹ Más szekciókról nincsenek pontos adataink.

ebből 14 részesült díjazásban; a Társadalomtudományi szekcióban nevezett 7 dolgozattól 4 kapott különdíjat; a Hadtudományi Szekcióban indított 4 dolgozattól 2 részesült díjazásban. 1999-ben (XXIV. OTDK) az Állam- és Jogtudományi Szekcióban 43 dolgozattal nevezünk, ebből 23 részesült díjazásban, továbbá elnyertük az opponensi díjak egyikét; a Társadalomtudományi Szekcióban nevezett 5 dolgozattól 1 kapott különdíjat; a Hadtudományi Szekcióban indított 11 dolgozattól 6 részesült díjazásban.

Persze, a diákköri tevékenység nem csupán „sikertörténet”. 1993-tól kezdődően egyre nehezebb anyagi támogatást szerezni a diákkörök számára – kivéve persze az országos konferenciák időszakát. Amíg korábban a szerdai nap délutánja a tudományos tevékenység ideje volt, addig a főiskolánk megnövekedett feladatai miatt erre már évek óta nincs lehetőség, ami szinte ellehetetleníti a diákköri rendezvények megszervezését, megtartását. Bár a különböző szakok megindulásával, illetve tanszékekhez kötődően megalakult a társadalomtudományi, a kriminológiai, a határrendészeti, a közbiztonsági, a közlekedési, az államtudományi, a vám- és pénzügyőr, a bűnügyi és legutóbb a katasztrófavédelmi TDK, némelyik működése sajnos nem mondható egyenletesnek. 1998-ban az OTDT új nevezési-részvételi szabályokat vezetett be, amelyek megnövelték az adminisztrációs terheket is.

A változásokhoz alkalmazkodva módosítottuk a Rendőrtiszti Főiskola Tudományos Diákköreinek Működési Rendjét – amelyet az OTDT (mintegy jó példaként, hiszen útmutatásul szolgálhatott a bolognai rendszerű képzés feltételei között is) közzétett a Diáktudós 2004. évi 1–2. számában. Működési rendünk természetesen összhangban áll a Tanulmányi és Vizsgaszabállyal, megfelel a Főiskola sajátosságainak, az OTDT irányelveinek – és nem utolsósorban biztosítja a diákköri dolgozatok, a szerzők és az opponensek tevékenységének kívánatos elismerését. Az Oktatási Minisztérium az intézmények diákkörei számára 2009-ig három alkalommal nyújtott anyagi támogatást; mi minden esetben a nyertes pályázók között voltunk. Ez nyújtott lehetőséget a diákköri kiskönyvtár létrehozására (amelyből kölcsönözni lehetett); a „Szemelvények a Rendőrtiszti Főiskola Tudományos Diákköri Dolgozataiból” című sorozat kiadására; valamint a diákköri dolgozatok videó-mellékleteinek elkészítését szolgáló technikai beszerzésre. Pályázati programunkat úgy dolgoztuk ki, hogy a diákköri tagok minél nagyobb szerepet kaphassanak a tanszéki kutatómunkában, a tananyag-korszerűsítési tevékenységben, az elavult vagy hiányzó oktatási segédanyagok elkészítésében – hozzájárulva ezzel Főiskolánk eredményes működéséhez.

Időközben a TDT döntései alapján többször is megváltozott a tisztségviselők személye: 2004-től a TDT elnöke *Dr. Lakatos János*, titkára *Dr. Szilvássy György Péter főiskolai tanársegéd* – 2007-től *Dr. Giebiszer Gyöngyi r. százados* – volt, 2010-től pedig az elnök *Dr. Ruzsonyi Péter bv. ezredes*, a titkár *Dr. Mógor Judit pv. százados* (év végétől *Zsámbokiné Dr. Ficskovszky Ágnes pü. százados*). Erre az időszakra esik az a kezdeményezésünk, amelyben sikerült megnyernünk a ZMNE TDT támogatását: összefogásunk eredményeképpen megszületett az *OTDT Had- és Rendészettudományi Szekciója*. Ezzel új perspektívák nyíltak meg: a rendészettudományi tagozatokkal kibővített szekció a korábbiaknál sokkal nagyobb lehetőséget nyújt a speciális szakterületeken végzett diákköri munka eredményeinek bemutatására éppen úgy, mint arra, hogy újabb lendületet kapjanak a *minőségi munka* irányába tett erőfeszítéseink. Mivel az OTDT nyilvántartása ma már hozzáférhető, a 2001-2007 között született eredményeket csupán néhány számmal mutatjuk be. Az Állam- és Jogtudományi, a Hadtudományi, a Pedagógiai és Pszichológiai, valamint a Társadalomtudományi Szekciókban 74 pályaművel vettünk részt, közülük 20 ért el helyezést és 28 kapott különdíjat. Ezeknek az éveknek a sikereihez tartozik, hogy az OTDT által 1999-

ben alapított Mestertanár címet 1999-ben *Dr. Németh Zsolt r. alezredes*, 2001-ben *Dr. Lakatos János r. alezredes* (Állam- és Jogtudományi Szekció), 2003-ban *Dr. Parádi József* (Hadtudományi Szekció) nyerte el.

A XXIX. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójában 5 pályaművet indítottuk, sajnos nem igazán eredményesen. Ezzel szemben a Had- és Rendészettudományi Szekcióban szerepelt 14 pályaművel 5 helyezést és 7 különdíjat nyertünk el, s ami igen fontos: elismerésben részesült három konzulens tanár is. Úgy tűnik, az újjáalakult szekció felkeltette a diákköreink és hallgatóink érdeklődését.

Összegzések, következtetések szekciónk részéről

A szervező munkáról:

Az OTDK konferenciák Hadtudományi, majd később Had- és Rendészettudományi szekcióját az ügyvezető elnökségek és a rendező intézmények minden alkalommal felelősségteljesen, a pályázó hallgatók érdekeit maradéktalanul képviselve, szisztematikus szervezőmunkával, a felmerülő problémákat hatékonyan kezelve, kiemelkedő eredményességgel rendezték meg. Az ügyvezető elnökségek az OTDT-vel folyamatosan kapcsolatot tartottak, ahonnan azonnali és segítő információkat kaptak. A Szakmai Bizottság érdemi döntésekkel orientálta a folyamat eredményességét. A konferencia átláthatósága, a személyiségi jogok tiszteletben tartása, valamint a megalapozott döntések megerősítették a hallgatókban a bizalmat a TDK egésze iránt.

Pályázó hallgatóinkról:

A hallgatók nem taktikai ügyként kezelték a felkészülést a konferenciákra, hanem az a szakmai felkészülés része volt, amely valóban „híd a továbbtanuláshoz”. Tapasztalatunk, hogy a konferenciákon eredményesen szereplő hallgatók a szakmai pályájukon is kreatívak maradtak. A bíráló bizottságok elnökei elismerően inspirálták a pályázókat. A konferenciák erősítették a védelmi szektoron belüli együttműködést. A katonahallgatók egy része mindig kihasználta a tudományos igényű munkára biztosított lehetőségeket, kutattak és publikáltak. Az eredményeket a ZMKA parancsnokai, majd a ZMNE rektorai elismerték. Fogalmilag és szervezetileg a kezdeti néhány évben még nem volt tisztázott a helyzet. Kezdetben a ZMKA, majd a ZMNE sajátosságának megfelelően a hallgatók a gyakorlatra irányuló szellemi munkaként folytattak pályázati tevékenységet. Minden egyes pályázat – már ebben az egyszerű formájában is – megismétli az egész tudománytörténetet, így a problémafelvetést, a hipotézis megfogalmazását, az anyaggyűjtést, a vizsgálatot, az osztályozást, a mérést, a tételek igazolását, a következtetések levonását. A pályázók bejárják a gondolkodás útjait és szintjeit, így az egyszerű adatok kezelését, gyűjtését, osztályozását, a koncepciók és a problémák megértését és bátran foglalkoznak elvont fogalmakkal, szimbólumokkal. A differenciálódás egyre inkább a kis eltérések problémáját hozza előtérbe, amelybe beleütközik a katonai gondolkodás is, utalhatunk az olyan kifejezésekre, mint az iraki háborúval összefüggésben hangoztatott „szükséges háború” (necessary war). A sima megfigyeléskor a Föld mozdulatlanak látszik. Ez azonban még nem a szükséges igazság a tudományos gondolkodáshoz, amely „több, mint a tények összegzése” – hangsúlyozza William Whewell. Az egész katonai kultúrát érinti, ha a megszerzett magasabb tudás kihat a gyakorlatra is. A folyamatban a pályázók jobb megfigyelőkké, szakszerűbb rendszerezőkké, kidolgozókká, valamint jobb előadókká, szellemileg fegyelmezett szakemberekké válnak. Ilyen képességű emberekre szüksége van a kultúraváltás elején tartó Magyar Honvédségnek is. Összességében: a pályázó hallgatók szakmai felkészültségük legjavát képesek voltak tézisszerűen bemutatni, professzionális módon kezelték kezdetben az oktatástechnikát, majd a számítástechnikát, jól gazdálkodtak a rendelkezésre álló idővel. Többen közülük eredményesen képviselték egyetemünket a külföldi TDK-kon. Az OTDK mozgalomnak a Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottságában megfelelő médianyilvánosságot biztosítottunk, népszerűsítettük hallgatóinkat.

Témavezetőink kiváló tudományos orientációt biztosítottak a pályázóknak. **Az elmúlt évtizedekből kiemeljük közülük a következőket:** Dr. Földi László, Dr. Kaiser Ferenc, Dr.

Remek Éva, Kolossa László, Dr. Ványa László, Dr. Padányi József, Ruppert József, Dr. Ruttai László, Dr. Koczka József, Dr. Óvári Gyula, Dr. Kovács Tibor, Dr. Haig Zsolt, Dr. Lükő Dénes, Dr. Csikány Tamás, Dr. Szani Ferenc, Dr. Turcsányi Károly, Dr. Mészáros Margit, Dr. Horváth Csaba, Dr. Nagy Tamás, Dr. Pálvölgyi László, Dr. Sándor Vilmos, Horpácsi Ferenc, Dr. Nagy György, Dr. Vass Sándor, Dr. Sándor Miklós, Fekete Károly, Szászi Gábor, Dr. Jászai Béla, Koós Gábor, Dr. Czuprák Ottó, Dobai Pál, Dr. Szakács Lajos, Dr. Hajdú István, Dr. Héjja István, Gyimesi Miklós, Dr. Szabó Sándor, Dr. Lengyel Ferenc, Dr. Szilágyi Tivadar, Márfi László, Dr. Zsigmond Gyula, Dr. Forgon Miklós, Dr. Csetneky László, Dr. Kis Géza, Dr. Parádi József, Dr. Kállai Gábor, Jarecsni Miklós, Dr. Szauter Lajos, Dr. Parádi József, Dr. Szenes Zoltán, Dr. Kovács Anrás, Dr. Eszényi József, Sallai János, Pokorádi László, Füzesi Ottó, Dr. Óvári Gyula, Dr. Kiss Zoltán László, Dr. Szelei Ildikó.

A Szakmai Bizottságaink, az ITDT-k, a témavezetők, a Bíráló Bizottságok elkötelezett képviselői voltak az elmúlt évtizedekben a hallgatói tehetséggondozásnak. Az intézményi konferenciák eredményessége nélkül nem szerepelhettünk volna sikeresen az OTDK-kon. **A szakbizottság/ITDT elnökei voltak:** Dr. Szenes Zoltán, Dr. Koczka József, Dr. Lükő Dénes, Dr. Hajdú István, Dr. Szendy István, Dr. Kiss Zoltán László. Neves bírálóbizottsági elnökök és tagok voltak a felsoroltakon kívül: Dr. Szabó Miklós akadémikus, Dr. Gönczöl Katalin (ELTE), Dr. Szakály Sándor (HIM), Dr. Hermann Róbert (HIM), Dr. Nagy Pál mk. alez., Dr. Czékus János ezds., Dr. B. Nagy János ezds., Dr. Szikinger István (ELTE), Dr. Bócz Endre; és akik már nem lehetnek közöttünk: Dr. Széplaki János ezds., Dr. Csabai György alez., Dr. Fülöp Imre alez., Dr. Füzi Imre ezds.

2009. október 7-én az OTDT Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottság az ülésén egyhangúlag megválasztotta: Dr. Virányi Gergely ny. hőr. dandártábornokot, rektorhelyettes (RTF) a XXX. Jubileumi OTDK Had- és Rendészettudományi Szekció ügyvezető elnökének. A ZMNE, valamint az RTF közös érdeke a Jubileumi XXX. OTDK-ra (2011. április 18-20.) való sikeres felkészülés.

Köszönetet mondunk Dr. Szendrő Péter professor emeritusnak, az OTDT elnökének, valamint munkatársainak a szakmai segítségért, a pozitív értékelésekért, amelyek nélkül az elmúlt évtizedekben, években nem lehettünk volna sikeresek.

2010. szeptember 30-án.

Dr. Harai Dénes ny. ezredes, egyetemi tanár
az OTDT Had- és Rendészettudományi Szakmai Bizottságának
elnöke

Fontosabb rövidítések jegyzéke:

alez.	alezredes
BJKMF	Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola
BJKMK	Bolyai János Katonai Műszaki Kar
BM	Belügyminisztérium
bv.	büntetés-végrehajtási
ezds.	ezredes
fhdgy.	főhadnagy
HIM	Hadtörténeti Intézet és Múzeum
HM	Honvédelmi Minisztérium
hőr.	határőr
KGYRMF	Kilián György Repülő Műszaki Főiskola
KLHTK	Kossuth Lajos Hadtudományi Kar
KLKF	Kossuth Lajos Katonai Főiskola
MH	Magyar Honvédség
mk.	mérnök
MKM	Művelődési és Közoktatási Minisztérium
ny.	nyugállományú
okl.	okleveles
ORFK	Országos Rendőr-főkapitányság
örgy.	őrnagy
pü.	pénzügyőr
pv.	polgári védelmi
r.	rendőr
RTF	Rendőrtiszti Főiskola

SVKI	Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet
szds.	százados
SZRMF	Szolnoki Repülő Műszaki Főiskola
tőrm.	törzsőrmester
tszv.	tanszékvezető
vörgy.	vezérőrnagy
VSZTK	Vezetés- és Szervezéstudományi Kar
zls.	zászlós
ZMKA	Zrínyi Miklós Katonai Akadémia
ZMKMF	Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola
ZMNE	Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

REZÜMÉK TARTALOMJEGYZÉKE

(Tagozatok szerint, az indított dolgozatok számával)

Általános rendészet (7 dolgozat).....	20
Biztonság speciális területei (9 dolgozat).....	28
Biztonságpolitika (6 dolgozat).....	38
Büntetés-végrehajtás (5 dolgozat).....	45
Bűnügy és gazdaságvédelem (6 dolgozat).....	51
CIMIC és infokommunikáció (6 dolgozat).....	58
Fegyvernemek harcászata, nem háborús katonai műveletek (7 dolgozat).....	65
Hadtörténelem és szakmatörténet (9 dolgozat).....	73
Katasztrófa- és tűzvédelem (11 dolgozat).....	83
Katonai és rendészeti pedagógia, pszichológia (5 dolgozat).....	95
Környezetvédelem és környezetbiztonság (6 dolgozat).....	101
Közlekedés- és objektumbiztonság (6 dolgozat).....	108
Kriminálisztika (6 dolgozat).....	115
Légierő és logisztika (7 dolgozat).....	122
Nemzetközi biztonság (8 dolgozat).....	130
Rendészeti etika és kommunikáció (7 dolgozat).....	139
Rendészeti szociológia (6 dolgozat).....	147
Társadalomismeretek (6 dolgozat).....	154
Vám- és jövedéki igazgatás (8 dolgozat).....	161

ÁLTALÁNOS RENDÉSZET

A PROSTITÚCIÓ KEZELÉSÉNEK RENDÉSZETI PROBLÉMÁI

Szerző: Balogh Kármén
RTF, rendészeti igazgatási szak, igazgatásrendészeti szakirány
Konzulens: Dr. Németh Zsolt PhD ny. r. ezredes, főiskolai tanár

A tudományos diákköri munkám során a rendészet lehetőségeivel foglalkoztam a prostitúció kezelésében, valamint ismertetem a prostitúció kezelésére szolgáló rendelkezések alkalmazását, a hatályos jogszabályokat.

Az anyaggyűjtés és a téma tanulmányozása során választ keresek arra, hogy a magyar jogalkotás vajon a prostitúció legális működését kívánja-e lehetővé tenni/elősegíteni, avagy inkább a prostitúció ellehetetlenítését szolgálják-e az adott jogszabályok. Fontosnak tartom azt is elemezni, hogy a rendőrségi fellépés milyen hatással van az utcai prostitúció alakulására.

Dolgozatom fő célja, hogy rávilágítsak a jogalkotó által kitűzött célok megvalósítási nehézségeire a rendészet eszközeivel, és, hogy mindezek ellenére a rendészeti tevékenység eszköztára nem nélkülözhető. Végző célom az, hogy a gyakorlati alkalmazás során felmerült problémákat szemügyre vegyem és megoldási javaslatokat tegyek.

Vázaolom, hogy miként válna/válhatna működőképpé a zónamodell, és a türelmi zóna kijelölésének modellezésén keresztül azokat a jogszabályokat is ismertetem, amelyek a szexipar legkülönbözőbb vállalkozásainak működését most is lehetővé teszik.

Közvélemény-kutatás szintjén készítek egy kérdőívet, mellyel illusztrálni szeretném, hogy hogyan vélekednek a prostitúciós problémákról, a prostitúció kezeléséről a leendő hivatásos állományú rendőrhallgatók, illetve hozzájuk képest a már hivatásos állományban lévő rendészeti hallgatók, valamint a civil állampolgárok.

A prostitúció igen komplex, sokoldalú társadalmi probléma, melyet összefogás, együttműködés nélkül nem lesz képes szabályozni, kezelni az állam. Viszont apró lépésekkel megvalósítható lenne egy szabályozott, a közbiztonságot nem veszélyeztető, közérdeket nem sértő, mind a kereslet és mind a kínálat szempontjából jól működő rendszer.

A RENDŐR LŐFEGYVERHASZNÁLATA

Szerző: Gaszó Emese
RTF, rendészeti igazgatási szak, határrendészeti szakirány

Konzulens: dr. Verhóczy János r. alezredes, főiskolai docens

Napjainkban egyre gyakrabban fordul elő, hogy a rendőröknek szolgálati feladataik ellátása során kényszerítő eszközöket kell alkalmazniuk, melynek legsúlyosabb, legkomolyabb esete a lőfegyverhasználat. Főiskolai tanulmányaim alatt megismerkedhettem a lőfegyverhasználat elméletével és gyakorlatával. Megértettem, hogy milyen felelősségteljes dolog a fegyvert kézbe venni, és alaposan meg kell tanulnunk azokat a lehetőségeket, amikor azt élesben használni lehet vagy kell. Ezért esett a választásom a rendőr lőfegyverhasználatának bemutatására. TDK dolgozatom megírása során célul tűztem ki, hogy a rendőr lőfegyverhasználatával kapcsolatban egy összefoglaló tanulmányt készítsek. Dolgozatom megírásához írott forrásokat használtam fel (jogszabályok, releváns szakkönyvek, folyóiratok).

Dolgozatomban határrendészeti szakos hallgatóként – elsősorban határrendészeti szempontból – a lőfegyverhasználat rövid történeti áttekintése után a vonatkozó jogszabályokat ismertettem, valamint a lőfegyver, illetve a lőfegyverhasználat fogalmáról, eszközeiről és helyéről írtam. Ezt követően a kényszerítő eszközök közös szabályait fejtettem ki a lőfegyverhasználat szempontjából. A lőfegyverhasználatot minden esetben különböző intézkedéseknek kell megelőznie, és csak ezt követően kerülhet sor lőfegyverhasználatra. A megelőző intézkedések ismertetése után a lőfegyverhasználat eseteit dolgoztam fel – az erre vonatkozó rendelkezések alapján – példákkal szemlélítve. Dolgozatomban kitértem a Vám- és Pénzügyőrség, a Büntetés-végrehajtás, illetve a Nemzetbiztonsági Szolgálatoknál szolgálatot teljesítők lőfegyverhasználatának eseteire. Az Európai Unióhoz való csatlakozás kihatással volt a lőfegyverhasználatra is, melynek értelmében a magyar és a külföldi rendőröknek lehetőségük nyílik arra, hogy a szerződésben foglalt államok területén bizonyos esetekben lőfegyvert használjanak. Úgy gondolom, hogy dolgozatom célja megvalósult, mivel tartalmazza azokat a tudnivalókat, amiket egy európai uniós, illetve egy schengeni térséghez tartozó ország rendőrének tudnia kell(ene).

A VÍZ, MINT NEM HALÁLÓS FEGYVER (VÍZTÖLTETŰ IMPULZUS FEGYVER)

Szerző: Mátyás Dániel
Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar,
Had- és Biztonságtechnikai Mérnök szak

Konzulens: Dr. Bartha Tibor egyetemi adjunktus, tanszékvezető

A TDK dolgozat célja a nem halálos fegyverek izgalmas világának újszerű megközelítése. A rendőrség és a büntetés-végrehajtás nem halálos fegyverekkel kapcsolatos jogi szabályozásának tisztázását követően egy a feladatköreiket segítő még nem létező eszköz fejlesztésére, technikai felépítésére vonatkozó elméleti elképzelések lefektetése a cél. Ez az eszköz egy víztöltetű impulzus fegyver. Ezen fegyver kialakításának alapjait a már létező IFEX 3000 nevű tűzoltó eszköz képezi, melynek átépítését a dolgozat taglalja. A dolgozat bemutatja az IFEX 3000 felépítését, működését, technikai paramétereit, ismerteti a jelen állapotában történő rendvédelmi célú alkalmazhatóságát, feltárja az e célból eredő hiányosságait és technikai megoldásokkal törekszik ezen hiányosságok kiküszöbölésére. A dolgozat befejező része igyekszik rávilágítani arra, hogy a már létező technikai megoldások kombinálásával mind a víztöltetű impulzus fegyver, mind a rendőrök/fejtörők hatékonysága növelhető. Tekintve, hogy ez egy jövőbeni elképzelés és a dolgozat terjedelme véges, a gyakorlati megvalósítással kapcsolatos mérések, számítások további kutatómunkát igényelnek. Az idő rövidege miatt az egyetemi/intézeti TDK bemutatója, valamint az OTDK-ra való jelentkezés óta elvégzett további kutatómunka eredményei az OTDK-n kerülnek bemutatásra.

CIGARETTACSEMPÉSZET MAGYARORSZÁG HATÁRAIN

Szerző: Hamar Zsolt
RTF, rendészeti igazgatási szak, határrendészeti szakirány

Konzulens: Molnár Ákos r. őrnagy, szaktanár

A dolgozat a Magyarország határain működő cigarettacsempészetet mutatja be. A dolgozat főként az ukrán határszakaszokon működő csempészettel foglalkozik, de megtalálhatók benne a szerb határainkon zajló jellegzetességek is.

A bemutatásra szánt anyag első része alaposan, érthetően tárja az olvasó elé a dohányzásról szóló alapinformációkat, a csempészés történelmi háttérét és a meghatározó fogalmakat.

A dolgozat bemutatja a cigarettacsempészet formáit, mind az átkelőhelyen, mind az átkelőhelyek közötti határszakaszokon, rengeteg trükk megtalálható benne, melyek megtörtént esetekből származnak.

Munkám sok olyan információt tartalmaz, amelyek közvetlenül a végrehajtásból származnak.

Megtalálhatóak benne a cigarettacsempészt kiváltó okok, valamint a jogsértő magatartások elleni hatósági küzdelem jellemzői.

HATÁRELLENŐRZÉS A MOHÁCSI FOLYAMSZAKASZON

Szerző: Kiss Ádám
RTF, rendészeti igazgatási szak, határrendészeti szakirány

Konzulens: Molnár Ákos r. őrnagy, szaktanár

A dolgozat célja, hogy bemutassa a Mohácsi Rendőrkapitányság, ezen belül a Mohácsi Folyami Alosztály munkáját.

A pályamunka bemutatja, hogy napjainkban miként hajtják végre a rendészeti szervek az Európában egyedülálló határellenőrzést.

A dolgozatban részletesen beszámolok a kikötő használatának szabályairól, és a határellenőrzés technológiájáról.

MAGYARORSZÁGNAK AZ EURÓPAI UNIÓ SOROS ELNÖKI TISZTSÉGÉRE VALÓ FELKÉSZÜLTSEGE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A RENDVÉDELEMRE

Szerző: Fekete Alexandra
RTF, rendészeti igazgatási szak, igazgatásrendészeti szakirány
Konzulens: dr. Nagy Judit r. őrnagy, főiskolai tanársegéd

A 2011. január 1. és 2011. június 30. közötti időszak kiemelkedő fontosságú Magyarország történelmében, hiszen hazánk első ízben tölti be az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztségét. Ez az időszak nem csak a Magyar Kormány számára jelent kihívást, hanem országunk rendvédelmének is.

Témaválasztásom egyik indoka a téma aktualitása, így a dolgozatom során kifejtett kutatómunkám eredményeképpen feldolgozott szakmai anyagok, és hiteles tényekre épülő, rendőri vezetőktől kapott tájékoztatók mellett, saját magam is figyelemmel követhetem a felkészülés lépéseit.

A dolgozat harmadik fejezetében feldolgozott általános prioritásokat azért tartom fontosnak, mert úgy érzem, minden magyar állampolgárnak tisztában kell lennie országunk európai uniós helyzetével, a hazánkban zajló eseményekkel.

Rendvédelmi hallgatóként pedig legalább ennyire fontosnak tartom a Magyar Rendőrség EU-elnökséggel kapcsolatos tevékenységének ismertetését, összefoglalását.

A dolgozat elkészítésénél inspirált az, hogy a szakirodalomban történő keresgélés során egyetlen olyan anyaggal sem találkoztam, amely ilyen vagy ehhez hasonló témával átfogóan foglalkozna, pedig véleményem szerint szükség van rá. Így célom is volt egyben egy ilyen munka elkészítése.

Kutatásom tehát a megvalósítandó hazai prioritások és a spanyol-belga-magyar trió programja mellett kiterjedt a Magyar Rendőrség egyes szolgálati ágainak – így a közrendvédelem és a bűnügy – munkájára, illetve a Köztársasági Örezred és a Terrorelhárító Központ magyar EU-elnökséggel kapcsolatos tevékenységére.

Munkám készítése során leíró, elemző-értékelő és összehasonlító módszerekkel dolgoztam, amelyet nagyban nehezített a forráshiány.

A dokumentum első két fejezetéhez bőséges magyar nyelvű szakirodalom állt rendelkezésemre, amelyekből nagyon jól tudtam dolgozni. Azonban a harmadik és negyedik fejezet megírásához – mint már említettem – kevés szakmai anyag állt rendelkezésemre, illetve azon kevés leírás, amit a rendvédelem felkészülésével kapcsolatban találtam, egytől egyig minősített belső munkaanyag volt, így nem használhattam fel.

Így kutatásom során az anyaggyűjtést elsősorban interjúk formájában tudtam kivitelezni, hogy legyen felhasználható háttér-információm.

Véleményem szerint hasznos ismét megvizsgálni, hogy melyek azok az előkészület során felállított célok, amelyek megvalósultak, és melyek azok, amelyek bizonyos okokból történő megvalósíthatatlanságára csak az elnökség ideje alatt jöttünk rá.

Emellett további vizsgálatot igényelne, hogy az elnökség során felmerülő váratlan eseményekre – például egy természeti katasztrófa – miként tudunk reagálni, és azonnali megoldásokat kidolgozni a hirtelen jött feladatokra, hiszen ezen kérdésekre csak a gyakorlat adhat választ.

NEM HALÁLÓS FEGYVEREK ALKALMAZÁSA A RENDEZVÉNYBIZTOSÍTÁSBAN

Szerző: Nyári Éva
ZMNE BJHK, biztonságtechnikai mérnök szak
Konzulens: Dr. Bartha Tibor ny. mk. ezredes, egyetemi adjunktus

Napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a biztonságunkra vonatkozó intézkedések, döntések meghozatalai, a biztonságérzetet adó eszközök, rendszerek kiépítése, használata, nemcsak közvetlen lakókörnyezetünkben, munkahelyünkön, hanem szabadidős tevékenységeink végzése során is.

Ahhoz, hogy a szervezett sport-, kulturális vagy bármilyen más szabadidős rendezvény valóban igazi élményt nyújtson a résztvevők számára, elengedhetetlen a biztonság. Ezért az egyre inkább szaporodó politikai, sport-, kulturális és egyéb rendezvények szervezői számára mindjobban előtérbe kerül e rendezvényeken tömegesen résztvevők védelme, biztonságuk maradéktalan garantálása, s az esetleges rendbontók elleni fellépés, valamint a fellépés során alkalmazott eszközök milyensége és mennyisége.

Dolgozatomban elsősorban a sportrendezvényekre összpontosítok. A sportrendezvényeken ugyanis egyre nagyobb hangsúlyt kap a rendőrség és a rendezvénybiztosítást végző vállalkozások szoros együttműködése, hiszen manapság már szinte elképzelhetetlen olyan nagyszabású sportrendezvény, amelyen elég a rendezvénybiztosítást végző vállalkozások által nyújtott biztosítás. A sportrendezvények biztosítása egy speciális területet képvisel, amely olykor sajátos módszerek alkalmazását is megköveteli.

A rendezvénybiztosításban részt vevőknek ugyanis komoly felelőssége van, hiszen egy szakszerűtlen intézkedés, egy apró könnyelműség, vagy a szakma és a vonatkozó jogszabályok nem ismerete akár emberek életébe is kerülhet.

Dolgozatomban célul tűztem ki egy sportrendezvény során a rendőrség, illetve egy rendezvénybiztosítást végző vállalkozás által végrehajtandó feladatok bemutatását, a rendezvény megzavarásakor, a rend visszaállítása során alkalmazott nem halálos fegyverek törvényi szabályozásának áttekintését, valamint az alkalmazott, illetve alkalmazható nem halálos fegyverek ismertetését, a rendezvénybiztosítást végző vállalkozások és a rendőrség által használt eszközök összevetését.

BIZTONSÁG SPECIÁLIS TERÜLETEI

A BIZTONSÁG TARTALMI VÁLTOZÁSAINAK HATÁSA A VÉDELMI SZEKTOR INTEGRÁCIÓJÁRA

Szerző: Kiss Viktória
ZMNE KLHK, biztonság-és védelempolitika
Konzulens: Ruppert József egyetemi adjunktus

A hidegháború megszűnésével a biztonság tárgyköre jelentősen kibővült. A katonai biztonság mellett előtérbe kerültek azok a területek, amelyeket az új típusú kihívások indukálnak. A globalizáció következtében a biztonságot veszélyeztető tényezők köre is kiszélesedett. Besorolásukat a legelfogadottabb osztályozás – eredet, méret, hatókör, intenzitás – alapján végeztem.

Tanulmányom további részében a védelmi szektor szervezeteinek alaprendeltetését, funkcióit vizsgáltam meg. A védelmi szféra fokozatos átalakítása mind a redukció, mind az integráció tényét magában hordozza. A változtatások egyszerre kapcsolódnak a társadalmi igények kielégítettségi szintjéhez, valamint a stratégiai környezet változásaihoz.

A védelmi szervezetek vizsgálata során azt tapasztaltam, hogy a szervezetek közötti integráció, azaz egy integrált biztonsági szféra kialakítása, olyan szükséges folyamat, amely hozzájárulna a szervezetek közötti zavartalan információáramláshoz, a problémamentes együttműködéshez.

AZ ÉSZAK-KOREAI FENYEGETÉS – NUKLEÁRIS AMBÍCIÓK ÉS A BIZONYTALAN JÖVŐ

Szerző: Varró Alexandra
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai alapszak
Konzulens: Dr. habil. Nagyné Rózsa Erzsébet

A dolgozat célja, hogy bemutassa az észak-koreai nukleáris tevékenységet, annak nemzetközi hatásait és az ország biztonságpolitikai törekvéseit a rendelkezésre álló nyilvános információk és adatok alapján.

Észak-Korea megszállottan vágyik arra, hogy biztonsági garanciákat szerezzen a nemzetközi közösségtől, de legfőképpen az Egyesült Államoktól, amely a koreai háború idején közel állt ahhoz, hogy atombombát dobjon le az ázsiai országra. Ennek elérésére az ötvenes években beindította nukleáris programját, és jelenleg is fenntartja. Ezzel azonban nem sikerül kivívnia magának a biztonságot, mert a nemzetközi közösség arra törekszik, hogy Phenjan mondjon le a tömegpusztító fegyverekről.

Annak érdekében, hogy rábírják Észak-Koreát a nukleáris fegyverekről való lemondásra, elindították a hatoldalú tárgyalásokat 2003-ban, melyek során nemzetközi gazdasági és humanitárius segítséget ajánlottak fel Phenjannak. A tárgyalásoknak jelenleg nincsen eredményük, bár Phenjan többször is ígéretet tett arra vonatkozóan, hogy felfüggeszti nukleáris programját.

GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK A TERRORIZMUSON TÚL. A MODERN HÁBORÚ ESÉLYE, LEHETŐSÉGE A 21. SZÁZADBAN

Szerző: Gyarmati Ádám
ZMNE KLHK, katonai vezetői szak
Konzulens: Dr. Gócze István alezredes, egyetemi docens

A hidegháború után az emberiség megmenekült a totális pusztulás veszélyétől. Ebben az időszakban csökkent a modern (konvencionális) háború kialakulásának esélye, lehetősége. Azonban a – nemzetközi terrorizmuson túl – megjelenő új globális kihívások, mint például az ökológiai veszélyek, a különböző társadalmi, etnikai, vallási konfliktusok, az informatikai kihívások kapcsán – a nem túl távoli jövőben – kialakulhatnak olyan háborúk, amelyekben különböző nemzetek reguláris erői vesznek részt, „hagyományos”, de jelentős mértékben fejlett haditechnikai eszközökkel.

A probléma rendkívül összetett, nehezen lehet kiigazodni az aktuális politikai folyamatokban, szövetségek kötődnek, mégis gazdasági érdekek ütköztetik a katonai értelemben vett nagyhatalmakat, akiknek kultúrája gyakran rendkívül eltérő. Leszerelések, illetve fegyverzetkorlátozások szemtanúi vagyunk, mégis az erős katonai potenciállal rendelkező államok egyre többet költenek védelmi kiadásokra, aminek nagy részét a haditechnikai fejlesztések emésztik fel.

A korábban már említett globális kihívások kapcsán felmerül a kérdés: képesek-e a nagyhatalmak vezetői a kialakulható konfliktusokat a biztonság „békés” dimenzióival megoldani, vagy a nemzeti értékek, illetve érdekek védelme és biztosítása érdekében a katonai erő alkalmazása fog előtérbe kerülni?

GYERMEKEK A HARCOKBAN – A GYEREKKATONASÁG JELENSÉGÉNEK VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KONGÓI DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁGRA

Szerző: Szijj Dóra
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Forgács Balázs főhadnagy, egyetemi adjunktus

A gyerekkatonaság korunkban ismét megfigyelhető, egyre inkább elharapódzó jelensége a hadviselés megváltozott viszonyai között globális biztonsági problémának tekinthető. Számítások szerint a napjainkban zajló fegyveres konfliktusok csaknem 75%-a során jelen vannak a gyerekkatonák, számukat 250.000-300.000 főre becsülik. A gyerekkatonaság hátterében meghúzódó okok skálája rendkívül széles. A jelenséget politikai, társadalmi, gazdasági, katonai, környezeti, továbbá vallási és etnikai aspektusokból vizsgálva megállapítható, hogy az olcsó kézi lőfegyverek proliferációjának korában a gyerekkatonák bevetése költséghatékonyabbá és egyszerűbbé teszi a hadviselést, valamint az utánpótlást.

A téma az alapvető morális fejtegetések mellett olyan problémákat is felvet, mint a hadviselés nemzetközileg elfogadott normájának, a *ius in bello* kérdéskörének totális megszegése, az emberi és gyermekjogok teljes figyelmen kívül hagyása.

A jelenség harmadik világbeli gyakorisága a gyarmati függés alól ugyan felszabadult, ám a demokráciát megvalósítani képtelen államok gazdasági-társadalmi meghasonlottságának, a tradíciók és a dekolonizált országokba betörő nyugati nézetek ütközésének egyik látványos eredménye. Ez a Kongói Demokratikus Köztársaság 2008 nyarán kiújult konfliktusa kapcsán is jól kimutatható. A nemzetközi közösségnek a jelenség mérsékelésére tett kísérletei – akár a jogi prevenció, akár a rehabilitációt szolgáló lefegyverzési-leszerelési-reintegrációs programok révén – egyelőre nem hoztak tartós sikert, jóllehet Afrika jövőképe nagymértékben függhet e „háborús generációk” eredményes társadalmi visszailleszkedésétől, illetve az érintett államok politikai vezetőinek megoldáskereső magatartásától.

MODERNKORI KALÓZKODÁS AFRIKA SZARVÁNÁL

- Szerző:** Dombai Zsolt
Budapesti Gazdasági Főiskola, Külkereskedelmi Kar, Nemzetközi
Tanulmányok Szak
- Konzulens:** Dr. Vándor János C.Sc., főiskolai tanár,
Hetényi Soma Ambrus okleveles biztonság- és védelempolitikai szakértő

A Szomália partjainál és a térségben folytatott kalózkodás, bár több mint húsz évre nyúlik vissza, a nemzetközi közösség mégis csak az utóbbi pár évben figyelt fel a probléma súlyosságára, és kezdett hozzá annak megoldásához. A késői reakció következtében, a somáliak által folytatott tevékenységnek mára már komoly helyi, regionális és nemzetközi következményi lettek. Az egyik ilyen súlyos következmény, az Ádeni-öböl forgalmának biztonságára gyakorolt hatás, melynek megszüntetésére irányuló katonai műveletekben, több mint harminc állam hadihajói vesznek részt.

A téma feldolgozása során, a probléma gyökerétől kiindulva, az egyes részleteken keresztül, átfogó képet kívánok alkotni a somáli kalózkodás tevékenységéről. Ennek érdekében, a dolgozatomban első részében, bemutatom a kalózkodás nemzetközi jogi megközelítését, valamint a somáli kalózkodás hátterét, vagyis az ország modernkori történelmét, gazdasági és társadalmi szerkezetét. Ezt követően, a második részben részletesen elemzem a somáliak által folytatott jogellenes tevékenység kiindulásának és további alakulásának okait, körülményeit; a támadásokat végrehajtó kalózkodók kilétét, azok motivációját; és a tevékenységük következtében kialakult helyi, regionális, illetve nemzetközi következményeket. A dolgozatomban harmadik részében pedig, a nemzetközi szervezetek, valamint a somáli kormányok által, a támadások kivédése, megakadályozása, és a kalózkodás visszaszorítása, megszüntetése érdekében tett válaszlépéseit vizsgálom meg, továbbá, részben a témában járatos szakértők véleményére alapozva, részben pedig a kutatási eredményeimre alapozva, kísérletet teszek, a somáli kalózkodással szembeni lehetséges megoldási folyamat felvázolására.

NACIONALISTA SZEPARATIZMUS NYUGAT-EURÓPÁBAN: AZ ETA ÉS AZ IRA

Szerző: Berezki Dávid
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai szak
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi adjunktus

Még soha nem tűnt a Világ olyan sebezhetőnek, mint napjainkban. Ennek egyik oka abban keresendő, hogy egyre nagyobb teret nyer az irreguláris hadviselés, ezen belül a terrorizmus is. 2001. szeptember 11. óta a legnagyobb figyelmet az iszlám fundamentalista terrorista szervezetek kapják. Éppen emiatt több terrorista csoport is háttérbe szorult, amelyekkel bizony jobban kellene foglalkoznunk. Az Európai Unióban ez a kérdés Koszovó problémájából adódóan leginkább a nacionalista-szeparatista terrorizmus problémáját veti fel.

Észak-Írországban égető kérdés, hogy vajon mennyire tartós az Ír Köztársasági Hadsereg lefegyverzéséről és az észak-ír önkormányzatiság újjáélesztéséről szóló egyezmény, amely lehetővé teszi, hogy a protestánsok és a katolikusok erőszak, félelem és terrorizmus nélkül éljenek. Ugyanez a helyzet Spanyolországban is, ahol a Zapatero-kormány ma már nagyobb felelősséggel kezeli a baszk nép önállósulási igényét, ám ennek ellenére az *Euskadi ta Askatasuna* újabb és újabb merényleteket követ el. Baszkföld gazdasági és társadalmi szerkezete stabil, a nép nemzettudata erős, kultúrája újjászületőben – ám úgy látszik, még ez sem elég ahhoz, hogy az itt élők kilépjenek a terrorizmus árnyékából.

The World has never seen so vulnerable as nowadays. We should look for its causes in the groundgaining of irregular warfare, within that the terrorism as well. Since 9/11 the islamic fundamentalists receive the most of the attention. This is why other terrorists groups are pushed into the background, which we should deal much more with. In the European Union this question is mostly sourcing from the problem of Kosovo, and comes up with the problem of national-separatism.

A vital topic in Northern Ireland is how lasting will the treaty of the disarmament of the Irish Republican Army and the resurrection of the northern-irish municipality be, which enables the protestants and catholics to live without violence, fear and terrorism. The situation is the same in Spain, where the Zapatero-government handles the demand of autonomy of the basque people with much more responsibility, but in spite of the fact that the Euskadi ta Askatasuna commits more and more attempts. Basque Country's economic and social structure is stable, the people's nationalism is strong, and its culture is on the way to reborn - but for the local people it still does not seem enough to leave the shadow of terrorism.

REFORMOK SZORÍTÁSÁBAN: A RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI HONVÉDELMI POLITIKÁK

Szerző: Herzsényák Szabolcs
Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Politológia MA
Konzulens: Kern Tamás egyetemi tanársegéd

Munkám során a rendszerváltást követő haderőreformokat mutattam be. Fő hangsúlyt a NATO-tagság után meghozott két reformra, a Stratégia és a Védelmi Felülvizsgálatra helyeztem. A meghozott intézkedések ismertetésén túl, kitértem a magyar társadalom biztonságérzetére, a honvédelem alulfinanszírozására és az Önkéntes Tartalékos Rendszer hibáira. Ezen három pont ismertetése, valamint a konklúziók hatékonyabb levonása végett a 2006 utáni eseményekre is részben ki kellett térnem. A munka elkészítése során pozitív dolognak tartottam, hogy a magyar politikai osztályban megvolt és mai napig megvan a konszenzus a honvédelmet illetően. Ezen a területen nem jelentkezik az az ideológiai törésvonal, mely a többi szakpolitikai ágban megvan. Meglátásom szerint a honvédség átalakulása mai napig nem zárult le, ez egy olyan folyamat, mely révén a haderő folyamatosan „mozgásban” van. Az elmúlt 20 év tettei jártak pozitív eredménnyel, ide sorolnám hazánk NATO-tagságát és a külföldi missziókban való kiváló helytállást. Ugyanakkor voltak negatív esetek is, ezek közül csak kettőt említenék meg. Ilyen például a honvédelmi költség alulfinanszírozása. Sajnálatos dolog, hogy Magyarország a GDP-nek csupán 1 százalékát fordítja katonai jellegű kiadásokra. Ez az arány a NATO-ba velünk együtt csatlakozó országokban 2 százalék körül mozog. A másik negatív eset, hogy 2004-et követően nem épült ki megfelelően az önkéntes alapon működő haderőnk tartalékos rendszere. 2006-ot követően a hibák orvoslását elkezdte a politikai osztály. A hatékony rendezés mai napig várat magára.

VÁLASZÚTON A SEMLEGESSÉG ÉS A BIZTONSÁG KÖZÖTT: SVÁJC

Szerző: Fehér Imola
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Ruppert József nyá. alezredes

Dolgozatomban a Svájci Államszövetség politikájának azon területét vizsgálom, amely a biztonságpolitika alapelveinek és központi kérdéseinek változását, valamint a semlegesség és a biztonság összefüggéseit öleli fel. Mindezt olyan biztonságpolitikai dokumentumok értékelésének segítségével teszem, melyeknek kulcsszerepe van a legfontosabb stratégiai döntések megértésében.

A semlegesség rövid és kivonatos történeti fejlődésének és a nemzetközi jog ide vonatkozó tételeinek bemutatása után közelebbről kívánom felvázolni az 1990-es évek alatt végbement változásokat a biztonságpolitika területén. A „bewaffnete Neutralität” értékeinek transzformálódását a stratégiai fejezetben mutatom be néhány ezredforduló előtti dokumentum segítségével, az ide vonatkozó nemzetközi szerepvállalásnak is ebben az egységben biztosítottam helyet.

A korábbi nemzeti biztonsági stratégiák és a semlegesség értékeinek viszonyrendszerét vizsgálva kifejtem, hogy milyen hatással van a haderő szervezetére és struktúrájára az egyre erősödő nemzetközi szerepvállalás. Ezt olyan eredményekkel igazolom, melyek az együttműködést támasztják alá a nemzetközi szervezetekkel, nem figyelmen kívül hagyva a katonai erő egyre aktívabb részvállalását az egyes műveletekben.

A dolgozat utolsó részében összegzem a helvét biztonságpolitika főbb elveit és néhány következtetést is megállapítok. Munkám végére bebizonyítom, hogy Svájc minden különbsége és behatárolt politikája mellett mintaállamnak mondható. Továbbá kiemelem azokat az egyedi vonásokat, amelyek csak az alpesi köztársaságra jellemzőek és alátámasztanak minden olyan általam megfogalmazott tételt, amely a neutralitás és a biztonságpolitika összefüggéséhez kapcsolódik. Ezekhez mérten igazolható, hogy a korábbi merev, semlegességi politikát Svájc átalakította egy aktívabb, de a neutralitás igazi értékeit őrző biztonságpolitikai együttműködésre.

VOLVEREMOS! – VISSZATÉRÜNK! – EGY ÚJABB ARGENTIN-BRIT FEGYVERES KONFLIKTUS KIROBBANÁSÁNAK ESÉLYEI A FALKLAND-SZIGETEK TÉRSÉGÉBEN

Szerző: Szálkai Kinga
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Ruppert József ny. alezredes, egyetemi adjunktus

A Falkland-szigetek térségében található szénhidrogén-mezőkön megindított próbafúrások ismét felszínre hozták az Egyesült Királyság és Argentína között fennálló vitát a szigetek birtoklását illetően. A vita gyökerei a terület felfedezéséig nyúlnak vissza. A Falklandok feletti fennhatóságra való jogot az önrendelkezés kogens normája alapján az Egyesült Királyság, a felszabaduló gyarmatokra vonatkozó *uti possidetis* alapján pedig Argentína mondhatja magáénak, a probléma így különösen összetett. 1982-ben Argentína fegyverrel próbálta érvényesíteni szuverenitási igényét, az Egyesült Királyság azonban megvédte tengerentúli területét, és a ki-kiújuló argentin diplomáciai támadások ellenére napjainkban is birtokolja azt. A térségben található szénhidrogén-készletek kiaknázásának kérdése újra aktivizálta a fennhatóság kérdéséről szóló vitát, a média már az újabb háború lehetőségét latolgatja.

Vajon reális-e egy újabb háború kitörésével számolni a térségben? Dolgozatomban erre a kérdésre keresem a választ. Hipotézisem, hogy bár a fegyveres konfliktus valószínűsége egyre nő, konkrét katonai akciókra nem fog sor kerülni, mivel ez egyrészt túlságosan nagy költségekkel járna mindkét fél gazdasága számára, másrészt belpolitikailag tovább diszkreditálná a brit kormányzatot, harmadrészt pedig negatívan hatna Dél-Amerika déli részének regionális integrációs folyamataira.

BIZTONSÁGPOLITIKA

A BIZTONSÁGPOLITIKA MIGRÁCIÓS VETÜLETEI – A 2010. ÉVI FRANCIAORSZÁGI ROMA-KÉRDÉS

Szerző: Vajkai Edina Ildikó
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika, MSc.
Konzulens: Dr. Remek Éva egyetemi docens

A migráció a hidegháború vége és a kétpólusú világrend felbomlása óta egyre nagyobb szerepet kap a biztonságpolitikai vizsgálódásokban. Éppen ezért gondoltam úgy, hogy a migráció általános bemutatásából kiindulva számba veszem, hogy a különböző nemzetközi szervezetek (például az EBESZ, Európa Tanács, Európai Unió) milyen tevékenységet folytatnak ezen a területen.

Az Európai Unióban érvényesülő főbb migrációs trendek ismertetése után áttértem a dolgozatom egyik központi elemét képező franciaországi eseményekre. 2010 nyarán a francia kormány és Nicolas Sarkozy köztársasági elnök diszkriminatív intézkedéseket fogadtatott az ország területén élő roma és vándor-emberekből álló kisebbségi csoportokkal szemben. Az események ismertetése után bemutattam a kiváltó okokat, s ismertettem a döntés nemzetközi megítélését is.

Az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztségét 2011 első félévében betöltő Magyarország szempontjából is különösen fontos a dolgozat által tárgyalt kérdéskör, ugyanis az elnökség egyik célkitűzése egy átfogó, egységes, uniós Roma-stratégia kidolgozása.

A GÁZAI SEGÉLYFLOTTILLA-INCIDENS ÉS A TÖRÖK-IZRAELI KAPCSOLATOK

Szerző: Selján Péter
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai mesterszak

Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi docens

A Törökország és Izrael között az 1990-es években kiépült jó üzleti, turisztikai és katonai partnerség után mélypontra került a két ország kapcsolata. 2010. május 31-én izraeli kommandósok megöltek nyolc török és egy török származású amerikai állampolgárt, mikor elfoglaltak egy a gázai blokád áttörésével próbálkozó hajót, melyet minden erőfeszítés ellenére Ankara sem tudott visszatartani a kihajózástól. Ez az incidens azonban csak egy volt azon esetek közül, melyek szerepet játszottak a két ország kapcsolatainak 2009 eleje óta megfigyelhető romlásában. A törökök szerint a problémát az okozza, hogy az izraeli kormány határozottan visszautasítja a békekötést a palesztinokkal, míg az izraelieket a török kormány Izrael-ellenes államokhoz és szervezetekhez való közeledése aggasztja.

Dolgozatom logikailag két nagyobb részre osztható. Az első három fejezetben röviden ismertetem a gázai blokád bevezetésének körülményeit és az övezet elszigetelődésének történetét, a legfontosabb tudnivalókat a májusi flottalaincidensről, és végül Izrael új Gázapolitikáját. A negyedik fejezetben már Törökország külpolitikai irányváltását boncolgatom, majd az ötödik fejezetben rátérek a török-izraeli kapcsolatok alakulásának vizsgálatára. Az utolsó fejezetben arra kívánok rávilágítani, hogy Törökország és Izrael között az üzleti életben olyan mélyek az összefonódások, hogy azokat egyik fél sem bontaná föl szívesen, majd végül következtetéseimmel zárom pályamunkám.

A KATONAI ROBOTIZÁLÁS TÁRSADALMI OKAINAK VIZSGÁLATA – AVAGY FANTASZTIKUMTÓL A VALÓSÁGIG

Szerző: Pető Gergő
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai alapszak

Konzulens: Ruppert József alezredes

Akik figyelemmel kísérik azon konfliktusövezeteket, ahol jelenleg a nyugati haderők tevékenykednek, tapasztalhatják a pilóta nélküli és automatizált robot eszközök előretörését földön és levegőben egyaránt. Azonban hol a helye ezen eszközöknek? Valóban nagyarányú robotizálásról beszélhetünk, vagy nem egyéb ez, mint egy újabb, de nem meghatározó eszköz a nyugati haderők fegyvertárában? A dolgozat első fejezete ezekre a kérdésekre keresi a választ, megvizsgálva fejlődésüket és áttekintve jelenlegi pakisztáni, afganisztáni és iraki alkalmazásuk tapasztalatait.

A második fejezet kísérletet tesz egy nagyobb összefüggés megragadására, az egyre gyorsuló robotizálás mögött meghúzódó komplex okok feltárására, melyek együttesére adott válaszként a robotizáció, mint erre rámutatok, már nem is csupán lehetőség a nyugati államok számára, hanem kényszerpálya, ha meg akarják őrizni fegyveres erőik képességeit, bevetetőségét. A dolgozat röviden bemutatja és értékeli azokat az 1980-as években kezdődő, napjainkban fokozódó változásokat, melyek megváltoztatták/megváltoztatják a gazdaságot, politikát, médiát és a katonai szektort.

Végül pedig szeretnék rámutatni, hogy a jelenlegi helyzetben, miközben a hadiviselés terén jelentkező új jelenségek nagyobb igénybevételt várnak el a haderőktől, a bemutatott „ellenhatások” várhatóan egyre erősödnek, és ebből a dilemmából csak a robotizálás fokozása jelentheti az egyetlen kiutat.

A NYUGAT-CSENDES-ÓCEÁNI TÉRSÉG A 21. SZÁZAD AMERIKAI STRATÉGIÁJÁBAN

Szerző: Kiss Roland
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi docens

Dolgozatom célja annak bemutatása, hogy napjaink amerikai stratégiájában milyen helyet foglal el a nyugat-csendes-óceáni térség, amely a modern világgazdaságban már ugyanolyan fontos helyet tölt be, mint maga az Egyesült Államok vagy az Európai Unió. Ebben a térségben található a világ három legnagyobb gazdaságából kettő, a legnagyobb hadseregek, valamint olyan felemelkedő hatalmak, mint Kína, India, Japán és Dél-Korea. A térségben bekövetkező változások jelentősen átalakíthatják a stratégiai képet nem csak a Csendes-óceán nyugati medencéjében, de az egész világon.

Ezért az Egyesült Államok – amely jelenleg az elsőszámú hatalom – komoly érdekeltségekkel bír a térségben és emiatt meghatározó szerepet játszik annak formálásában is.

EGYSÉG A SOKSZÍNŰSÉGBEN (AZ ÉBREDŐ INDIA PILLÉREI)

Szerző: Nagy Zoltán
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Ruppert József egyetemi adjunktus

Az ázsiai kontinens eseményeit nyomon követők rendszeresen találkoznak India tudományos, technológiai – újabban pedig több alkalommal – katonai téren elért eredményeivel. Ennek tükrében fontosnak tartom, hogy pontos és alapos ismeretekkel rendelkezünk az országról, India világpolitikában betöltött szerepéről, valamint a feltörekvő állam azon pilléreiről, melyekkel meg tudja védeni érdekeit, határait és egyben tudja tartani ezt a rendkívül sokszínű és ősi társadalmat. Az Indiai Köztársaság egyik legfőbb biztonságpolitikai irányadóinak teóriáin keresztül mutatom be a napjainkban meghatározó regionális és globális kihívásokat, és az ezekre adott indiai válaszlépéseket.

A szakemberek által megnevezett kihívások elemzésével igyekszem feltárni a 21. századi Indiát, mint olyan országot, mely egyben egy potenciális nagyhatalom is. Az Indiai Köztársaság védelmi képességeit, kapcsolatait és lehetőségeit öt fejezetben, amelyek vizsgálatát elengedhetetlennek tartom egy ilyen komplex rendszer feltárásában és megértésében.

SZOMÁLIA BIZTONSÁGPOLITIKAI HELYZETE AZ ELMÚLT ÖTVEN ÉV TÜKRÉBEN. VÁGYAK ÉS REALITÁSOK.

Szerző: Marsai Viktor
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi docens

Szomália biztonságpolitikai helyzete egyike a legtöbbet emlegetett afrikai problémáknak. Mégis, a nemzetközi közösség napjainkban csak minimális erőfeszítéseket tesz a bukott állam talpra állítására, miközben a biztonsági helyzet egyre kritikusabbá válik Afrika Szarvánál, gondoljunk csak a kalózkodás vagy az iszlám szélsőségesek előretörésére.

Dolgozatomban arra keresem a választ, mi vezetett a szomáliai helyzet ilyen való alakulásához, milyen új erők tűntek fel a hagyományos klánszervezet mellett a hatalmi vákuum kitöltésére, és hogyan vezetett ez az iszlamista hatalomátvételig. Megvizsgálom a kilencvenes évek erőfeszítéseit, amelyek a stabilitás helyreállítására irányultak, illetve bemutatom azokat a tényezőket, amelyek lehetővé tették, hogy a szomáliai válság napjainkra regionális fenyegetéssé váljon. Dolgozatom célja, hogy a pillanatnyi történéseken túl megvizsgáljam azokat a mélyebb erővonalakat, amelyek döntő módon befolyásolják a szomáli bel- és külpolitika eseményeit, és az elmúlt ötven év perspektívájában értelmezzem Szomália jelenét.

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI ETIKAI KÓDEX

Szerző: Mériné Sváb Erika
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Tudományos diákköri kutatásom célja egy korszerű büntetés-végrehajtási etikai kódex megalapozása.

Már a főiskolai tanulmányaim előtt is, de az alatt folyamatosan komolyan érdeklődtem a büntetés-végrehajtási etikai kódex működése és jelentősége iránt. Mindezek mellett álláspontom szerint a választott kutatási téma rendkívül időszerű. Tapasztalatból tudom, hogy napjainkban a mindennapok gyakorlatában folyamatosan megkérdőjeleződik az etikai normák alkalmazásának/betartásának lehetősége, az érintettek képessége a rendvédelmi szervezetben, szűkebb értelemben pedig a büntetés-végrehajtási etikai kódex céljának eredményessége.

Miért érdekes a téma?

A témát nagyon érdekesnek és kihívásnak találom, mivel a Büntetés-végrehajtási Intézetekben a személyi állomány tagjai nincsenek tisztában az etikai kódex létezésével, tartalmának ismeretével, és ha valóban alkalmaznák az intézetekben, akkor milyen szankciókat alkalmaznak a kódex be nem tartásával szemben. Szeretném, ha ennek a tudományos munkának az elkészítésével, talán egy kicsit közelebb jutna a büntetés-végrehajtási személyi állomány dolgozóihoz, hogy miért is jó, ha van büntetés-végrehajtási etikai kódexünk.

A kódex szükségessége:

A jelenleg uralkodó erkölcstelen, etikátlan világunkban, ahol minden arról szól, hogy megkeserítsük embertársaink életét, ahol a pénz üldözése érdekében az emberek bármire képesek, ahol már nem számítanak az emberi értékek. Egy ilyen világban az egyenruhás, rendvédelmi szervezetek nem engedhetik meg, hogy a szervezetükben is eluralkodjon az erkölcstelenség és az etikátlanság. A rendvédelmi szervezetek tagjai, akik a hazájukat és az állampolgárok védelmét szolgálják, annak nagyon fontos, hogy a szolgálatban, és szolgálaton kívül is példamutató magatartást tanúsítsanak. Legyen az rendőr, vámos, büntetés-végrehajtó, tűzoltó, az állampolgárok valamilyen szinten ránk bízták a biztonságukat, ezért meg kell felelnünk az elvárásoknak, és ez leginkább az erkölcs és az etika viselkedésében mutatkozik meg.

A büntetés-végrehajtási szervezetre leszűkítve a kört, talán a mi hivatásunkban még inkább szükség van arra, hogy megfeleljünk az elvárásoknak. Mivel a smasszerság nem egy sikerszakma, mégis mindig reflektorfényben vagyunk, az állampolgárok nap mint nap látnak a televízióban, olvasnak rólunk a sajtótermékekben, és ezáltal még nagyobb ellenszenvet váltunk ki az állampolgárok bizonyos százalékában. Ezen állampolgárok meggyőzése érdekében, hogy mi az igazságot szolgáljuk, még jobban oda kell figyelni arra, hogy ne hibázzunk sem szolgálatban, sem szolgálaton kívül. Ezért gondolom azt, hogy nagyon fontos minden rendvédelmi szerv életében az, hogy rendelkezzen etikai kódexszel. Szükséges az etikai kódex közzététele és ismertetése a személyi állománnyal és motiválni arra az állományt, hogy forgassák, olvassák, és próbálják betartani.

IDEGENEK AZ OSZTRÁK BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZETEKBE

Szerző: Tornyai Viktor
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

A dolgozatom fő célja azon frekvenciánál magasabb problémák feltárása, mely az osztrák börtönökben állandósult: a fogvatartotti társadalom megosztottsága, állampolgársági identitásuk terén.

Az első fejezet a dolgozat megszületésének körülményeit, illetve az annak témájával szolgáló problémát mutatja be. Statisztikailag igazolt adatokkal alátámasztja az „idegenek” magas arányát az osztrák börtönökben.

A második fejezet a Magyar Büntetés-végrehajtási Szervezet felépítését és beépülését mutatja az igazságszolgáltatás hierarchikus rendszerében, majd ennek tükrében prezentálja a különbségeket az „osztrák rendszerhez” képest.

A harmadik és negyedik fejezet egy történeti-statisztikai áttekintést tartalmaz, mely a külföldi fogvatartottak számának növekedését tárgyalja, 1989-től napjainkig. Bemutatja a politikai viszonyok hatását a büntetés-végrehajtásra.

Ezt követően az állampolgársággal nem rendelkezők bűnözési rátáit mutatja be rendőrségi statisztikák alapján, és értelmezi ezek eredményeit. Rávilágít a tényre, hogy a feljelentések több mint ¼-e a külföldiek ellen irányul.

Az ötödik fejezet azt vizsgálja, hogy éri-e az „idegeneket” diszkrimináció a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása során, kezdve a fogvatartott befogadásától a szabadításáig, kitér az egészségügyi ellátás minőségére és költségességére, valamint a vallásgyakorlás lehetőségeire.

A hatodik fejezet az osztrák kollégák nézeteiről, gyakorlatban szerzett tapasztalatairól és a felmerült problémák közül a reszocializációs folyamatról és az utógondozásról ad részletes ismertetést, kiemeli annak fontosságát, és elmaradását a gyakorlatban.

MODERN MEGOLDÁSOK A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSBAN

Szerző: Gógh Roland
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány

Konzulens: dr. Nádasi Béla bv. alezredes, főiskolai tanársegéd

A dolgozat gyakorlati szempontból közelíti meg a Büntetés-végrehajtás jelenlegi rendszerét és képzését. A jelenlegi szabályozók és biztonsági rendszer bemutatása után statisztikai adatokat mutat be és az ezekből levont következtetéseire gyakorlati választ kíván adni, már működő rendszereket bemutatva.

A problémák:

- kábítószer- és mobiltelefon-problémák a börtönben;
- fogvatartottak egymás és személyzet elleni erőszakos támadása;
- előállítási és szállítási feladatok jelentette teher;
- gyakorlati képzés hiányosságai;
- kényszerítő eszközök reformja.

A szerző által felvázolt lehetőségek:

- a testi kényszer képzése és egy egyéni, illetve csoportos rendszer bemutatása, a rendszer beillesztése a jelenlegi keretek közé;
- távtárgyalás, ennek technikai bemutatása;
- anyagi lehetőségeink ezek megvalósítására;
- kábítószer- és mobiltelefon-kereső kutyák;
- szolgálati kutya alkalmazása és a lőfegyver;
- zárt láncú televíziós rendszerek.

A dolgozat végén a szerző felsorol sok olyan lehetőséget, melyet elképzelései szerint a jövő Büntetés-végrehajtása használni fog, illetve külföldi példák alapján használhatna.

NEVELÉS ELVBEN ÉS GYAKORLATBAN, A BÜNTETÉS- VÉGREHAJTÁSI INTÉZETEKBE

Szerző: Vizoviczki Ivett
ZMNE KLHK, büntetés- végrehajtási nevelő szak
Konzulens: Dr. Szelei Ildikó órnagy, egyetemi docens

A dolgozat kifejti a büntetés-végrehajtási nevelés elméleti háttérét és gyakorlatát. A büntetés-végrehajtási nevelés elsődleges célja a fogvatartottakban a felelősségérzet, önismeret, önbecsülés, normakövető életmód képességének kialakítása. A pályamunka bemutatja a speciális intézeti keretek közötti nevelés problémáit. Beszámol az eszköz, anyagi tőke és humán erőforrás hiányáról, a foglalkozások minőségi és mennyiségi összetételéről.

A kutatómunka során elkészült egy interjú a nevelőkkel és kérdőíves vizsgálat a fogvatartottakkal. A nevelők beszámoltak nevelői munkáról, programokról, nevelhetőségről. A fogvatartottak véleményt nyilvánítottak a nevelés hasznosulásáról, programok szükségességéről. Ezt követően egy volt fogvatartott nyilatkozott az intézeti tevékenységéről és életútjáról.

Ezek a kutatások rávilágítanak arra, hogy a büntetés-végrehajtásnak fontos szerepe van az egyén formálásában, a szabadulás utáni visszailleszkedés elősegítésében.

A dolgozat célja a nevelés hatékonyságának javítása. Ennek érdekében új fejlesztési terveket kell készíteni, új lehetőségeket kell találni – különös tekintettel a fogvatartottak igényeire, az intézetek és a társadalom elvárásaira.

TILTOTT TÁRGYAK A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS INTÉZETEIBEN

Szerző: Kópis László bv. zászlós
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány

Konzulens: dr. Nádasi Béla bv. alezredes, főiskolai tanársegéd

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia keretében kutatási munkám témájaként a tiltott tárgyakat a büntetés-végrehajtás intézeteiben választottam. Dolgozatomban a tiltott tárgyak büntetés-végrehajtási intézetekben való megjelenésének lehetséges módjait és veszélyeit gyűjtöttem össze, valamint említést teszek a leggyakrabban problémát jelentő tárgyakról és szerekről.

Miért is választottam ezt a témát? Több okból is. Egyrészt, mert mint kiderült, az elmúlt évek alatt csak érintőlegesen foglalkoztak ezzel a témakörrel, és senki sem merült el benne úgy, ahogy ezt a témakör megkövetelte volna. Mindamellett álláspontom szerint a választott kutatási téma mindig rendkívül időszerű.

A dolgozat célja a tiltott tárgyak bemutatása, a lehetséges bejutási útvonalai, fogvatartottak általi felhasználási körük, rizikó faktor bemutatása, valamint a kiszűrésükre használt eszközök. Célom az, hogy felsoroljam azokat az eszközöket és módszereket, amelyek segíthetnek e cél elérésében, hisz a probléma, ami előttünk áll, folyamatosan veszélyezteteti, mind a hivatásos, a fogvatartotti, és a civil állományt, de még a falakon kívüli közbiztonságot is.

Dolgozatom alapja a három hivatásos és a három fogvatartott állományú taggal készített riport, amely során kifejtik a személyes véleményüket és tapasztalataikat a tiltott tárgyakról, és a mindennapjaikról. Ezeket összehasonlítva kifejtem a személyes véleményemet a témával kapcsolatban. Ezen felül több cikket és tanulmányt átnéztem a magyar büntetőügyi szemlében, más kapcsolódó folyóiratok cikkeiben, és az interneten. A kutatómunkám során egyaránt igyekeztem feldolgozni a kapcsolódó elméleti munkákat, a normatív szabályozást és vizsgálódásom körébe vonni a kialakult gyakorlatot.

BŰNÜGY ÉS GAZDASÁGVÉDELEM

A BÍRÓI ENGEDÉLYHEZ KÖTÖTT TITKOS INFORMÁCIÓGYŰJTÉS ESZKÖZEI

Szerző: Panyi István r. főörzsőrmester
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány

Konzulens: dr. Nyeste Péter r. őrnagy, főiskolai szakoktató

A Tudományos Diákköri Dolgozatommal szerettem volna a nyomozóhatóság tagjainak segítségére lenni. Igyekeztem összefoglalni azokat a hatályban lévő jogszabályokat, amelyek a nyomozóhatóság tagjai számára segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eszközei közül a bűnüldözési cél elérése érdekében a legmegfelelőbbet alkalmazzák. Ezért tartottam fontosnak, hogy a hatályos jogszabályokat összegyűjtsem és beépítsem a diákköri dolgozatomba.

Saját tapasztalataimmal színesebbé igyekeztem tenni az elméleti fejtegetéseket, azért, hogy jobban érthetővé váljon a nyomozóhatóság titkos információgyűjtésben kevésbé tapasztalt kollégái számára és az érdeklődő olvasók részére is, hogy mi az, amire oda kell figyelni a büntetőeljárás sikeres végrehajtása érdekében.

Dolgozatomban bemutató jelleggel ismertettem az európai országokban zökkenőmentesen működő és a témához szorosan kapcsolódó titkos információgyűjtési lehetőségeket is.

Összegezve, a dolgozatom elkészítésével rá szerettem volna mutatni azokra a problémákra, amelyek a kutatási témával kapcsolatban is felmerültek, és amelyek a gyakorlati végrehajtás során talán még nem jelentkeztek nehézségként, de az elkövetkező időszakban könnyen azzá válhatnak.

A CSÚCSTECHNOLÓGIÁS BŰNCSELEKMÉNYEK NYOMOZÁSA

Szerző: Bacsó Márk r. hadnagy
RTF, bűnügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány

Konzulens: dr. Simon Béla r. őrnagy, tanár

A tudományos diákköri munkám témája a csúcstechnológias bűncselekmények nyomozása. Az informatika, a számítástechnika fejlődése megteremtette az alapját a különböző csúcstechnológias bűncselekmények nagymértékű elterjedésének, illetve fejlődésének. Az ilyen típusú bűncselekmények elkövetőinek rendelkezésére áll a modern technika, és az internet. Az egyik legfontosabb jellemzője és egyben problémája az ilyen típusú bűncselekményeknek a „nemzetköziség”, a világhálónak köszönhetően ezek a társadalomellenes cselekmények nem állnak meg az államhatárnál. Erre tekintettel nem lehet figyelmen kívül hagyni a nemzetközi, ezen belül is különösen az uniós szabályozást, többek között ez a dolgozatom egyik célja. A hazai szabályozás alkalmazkodása a közösségi normákhoz, és az ehhez kötődő egyes kérdések, valamint az ebből levonható következtetések szintén a dolgozatom alapját képezik. Végül foglalkoztam még az elkövetők és a sértettek problematikájával, a beszerezhető bizonyítékok kérdéskörével és ezek felhasználhatóságával a büntetőeljárársban.

KÖRNYEZETKÁROSÍTÁS, MINT GAZDASÁGVÉDELMI BŰNCSELEKMÉNY

Szerző: Tomayer Árpád
RTF, bünyügi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány
Konzulens: dr. Simon Béla r. őrnagy, tanár

Tudományos diákköri dolgozatom címe: Környezetkárosítás, mint gazdaságvédelmi bűncselekmény. A téma kiválasztásánál igyekeztem aktuális problémával foglalkozni, és az aktualitást a dolgozatomban is próbáltam bizonyítani különböző példákon keresztül.

Munkám elkészítésével célom, hogy bemutassam a környezetszennyezésért, a környezet megkárosításáért való felelősségre vonás jelentőségét, fontosságát. Szeretném röviden bemutatni, hogy milyen jogszabályi háttér áll rendelkezésünkre Magyarországon a környezetkárosításért való felelősségre vonások esetén, valamint szeretném megvizsgálni, hogy milyen rendőri munka elvégzése szükséges az ilyen bűncselekmények sikeres felderítéséhez, bizonyításához, valamint milyen nehézségekkel kell szembenézni ilyen ügyek nyomozása során.

A SZERVEZETT BŰNÖZÉS EGY SPECIÁLIS ÁGA – AZ ILLEGÁLIS MŰKINCS-KERESKEDELEM

Szerző: Bari Hajnalka Sára
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány

Konzulens: Dr. Nyeste Péter r. őrnagy, szaktanár

A témaválasztás időszerűségének és fontosságának bemutatása után (1. fejezet) a kulturális örökség elemeinek, különös tekintettel a kulturális javaknak a hatósági és jogalkalmazói munkában alkalmazott fogalomhasználatának részletesebb magyarázatára kerül sor (2. fejezet).

A kulturális örökség védelmével foglalkozó három kiemelt hatóság rövid bemutatását tartalmazza a 3. fejezet, a hatóságok közül is az ORFK, VPOP és KÖH kerül kiemelésre. A 4. fejezet az illegális műkincs-kereskedelem által veszélyeztetett tárgyak körét mutatja be: az egyes csoportokat milyen veszélyek fenyegetik és veszélyeztetettségük milyen okokra vezethető vissza. Háborús és békeidőben elkövetett ismertebb esetek kerülnek ismertetésre az 5. fejezetben; a háborús időkből kiemelten foglalkozik a szerző a Napóleon, Hitler és Sztálin által okozott pusztítással. A 6. fejezet rávilágít az 1960-as évek sorsfordító jellegére: az ekkoriban történt események következtében a szervezett bűnözés is bekapcsolódott az illegális műkincs-kereskedelembé. A művészet és a szervezett bűnözők közötti kapcsolat kerül bemutatásra.

Az illegális műkincs-kereskedelemben alkalmazható három profitszerzési lehetőség után (7. fejezet) az olvasó hét olyan bűnözői profillal ismerkedhet meg, akik kifejezetten a műkincsekre specializálódtak (8. fejezet). A 9. fejezet négy olyan elkövetési alakzatot mutat be, amelyek leginkább befolyással bírnak a műkincspiace alakulására. A 10. fejezet egy híres és Magyarország számára kiemelt fontosságú esetet, a *Seuso-ügyet* mutatja be. A hazai és nemzetközi egyezmények és jogszabályok ismertetése után (11. fejezet) a kulturális javak ellen irányuló bűncselekmények jelenlegi helyzete kerül bemutatásra (12. fejezet).

Végezetül a 13. fejezet jövőbe mutató javaslatokat vet fel külön a rendőrség, külön a múzeumok, galériák és a magángyűjtők felé.

AZ ÜZLETI HÍRSZERZÉS ÉS AZ IPARI KÉMKEDEÉS JELENSÉGE – AVAGY A PREVENCIÓ LÉTFONTOSSÁGÚ

Szerző: Machon Melinda Zsuzsanna
ZMNE BJHK, védelmi igazgatás
Konzulens: Dr. Bebesi Zoltán egyetemi adjunktus

A piacgazdaságban a vállalatok számára létfontosságú a versenypiaci pozíciójuk megtartása. Annak érdekében, hogy mindig naprakészek legyenek, tisztában kell lenniük a konkurencia erejével. Mára számos hazai vállalkozás felismerte, hogy az üzleti hírszerzés módszer- és eszköztárával hatékonyan figyelemmel tudja kísérni a körülötte zajló folyamatokat.

A dolgozatban a hírszerzés szabályozatlanságában rejlő problémákra igyekszem rávilágítani. A fokozott piaci verseny sok esetben arra ösztönzi a vállalatokat, hogy ne csupán a legálisan információk megszerzésére törekedjenek. A legális és az illegális tevékenység sok esetben egyszerre van jelen. Ebből fakad az a problematikusság, amely felkeltette az érdeklődésemet és a dolgozat megírására ösztönzött.

A dolgozatban bemutatom az üzleti hírszerzés és az ipari kémkedés definiálásából fakadó különbségeket. Kitérek az információs társadalomban rejlő veszélyek – témához kapcsolódó – ismertetésére. Végezetül pedig a prevenció néhány aspektusát kívánom bemutatni.

KÜLFÖLDI FELSÉGJELZÉSŰ GÉPJÁRMŰVEKKEL ÖSSZEFÜGGÉSben ELKÖVETETT GAZDASÁG RENDJÉT SÉRTŐ JOGELLENES CSELEKMÉNYEK

Szerző: Soltész Lukács
RTF, bűnügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Simon Béla r. őrnagy, tanár

Dolgozatom témájának egy olyan komplex jelenséget választottam, ami napjainkban több szempontból is aktualitással bír és a figyelem középpontjában áll, mind a sajtóban, mind az emberek között. A külföldi felségjelzésű gépjárművekkel összefüggésben elkövetett gazdaság rendjét sértő jogellenes cselekményekről van szó.

A 2004-es uniós csatlakozás óta számos olyan terület maradt „kiaknázatlanul”, ami kvázi joghézagként teret enged olyan cselekményeknek, amik a jövőben mindenképpen szigorúbb szabályozást kívánnak meg. Ezen kiskapukra felfigyelve választottam dolgozatom témáját, ami olyan sokrétű jelenség, amiben összekapcsolódik a már említett jogharmonizációs folyamat, a modern autógyártás, a közlekedérendészet, a gazdasági bűncselekmények és számos más vonatkozó jogsértő magatartás.

A dolgozatomban arra próbálok rámutatni, hogy egy magyar állampolgárnak miért „érdemes” külföldi felségjelzésű gépjárművel járni és, hogy milyen előnyei származhatnak belőle.

Ezen kívül foglalkozom még a vonatkozó jogszabályi háttérrel, a külföldi rendszámú gépjárművek ellenőrzésével és forgalomba helyezésével, valamint azzal, hogy a jogszabályok kijátszásával milyen magatartásokat fejthetnek ki büntetlenül ezeknek a gépjárműveknek a vezetői.

CIMIC ÉS INFOKUMMUNIKÁCIÓ

A KATASZTRÓFAVÉDELMI OKTATÁS ISMERETHALMAZÁNAK FELHASZNÁLHATÓSÁGA A CIVIL-KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETÉN

Szerző: Lindmayer Judit
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak
Konzulens: Prof. dr. Padányi József mk. ezredes

A civil-katonai együttműködés – azaz a CIMIC – egyik legfontosabb eleme a széleskörű szakmai ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező funkcionális szakértők csoportja. A funkcionális szakértők tevékenysége közt olyan kiemelten fontos feladatok kapnak szerepet, mint a civil-katonai kapcsolatok értékelése, speciális feladatok megoldása, elemzés, tervezés és szaktanácsadás több, egymástól távol álló szakterületen.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem védelmi igazgatási alap- és mesterképzési szak, katasztrófavédelmi szakirányán végzett hallgatók hasonlóképpen sokrétű tudás birtokosai lesznek végzésüket követően. Tanulmányomban megvizsgálom a szak és a szakirány tudásanyagát képező alapozó modul, szakmai törzsmodul, valamint a differenciált szakmai modul tantárgyait, és az elsajátított ismeretanyag alkalmazhatóságát a Magyar Honvédség Civil-Katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ funkcionális szakértőinek tevékenységében.

Kutatásommal igazolni kívánom, hogy a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen végzett védelmi igazgatási szakembereknek – felkészültségük és az átadott ismeretek alapján – helye van a funkcionális szakértők állományában.

AZ AFGÁN KULTÚRA NYUGAT-EURÓPAI CIVILIZÁCIÓTÓL ELTÉRŐ JELLEGZETESSÉGEI. A TESTBESZÉDRE VONATKOZÓ ELTÉRÉSEK ÉS EZEK KATONAI MINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Szerző: Bognár Ádám
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika
Konzulens: Kolossa Sándor ny. alezredes

A tanulmány négy szemszögből kívánja megközelíteni a címben megfogalmazott kutatási területeket. Ez a négy gondolati egység a „civilizáció, kultúrkör, kultúra strukturális modellje”, az „afgán társadalom meghatározott szempontok szerinti bemutatása”, a „kommunikációs és metakommunikációs vonatkozások”, és a „katonai minőség vizsgálata”.

A szakirodalom feldolgozása – a szerteágazó tematika miatt – éppen annyira valósult meg, hogy a témával kapcsolatban felmerülő főbb kérdésekre, átfogó válaszokat tudtam adni.

Általános információk birtokában, roppant körültekintően szabad csak messzemenő következtetéseket levonni. Egy téma specifikus, mélyreható kutatása pedig részletesebb előismeretek és elsődleges tapasztalatok hiányában, kimondottan botorságnak tűnt.

Célom egy olyan kultúra- és kommunikáció-specifikus dolgozat elkészítése volt, amely gyakorlati alkalmazhatósággal bír az afgán társadalom tagjaival érintkező, nyugat-európai értékrend szerint szocializálódott katona számára.

A dolgozat másodlagos célja, az esetleges jövőbeli kutatási területek kijelölése volt. A fogaskerek-hasonlatra épülő strukturális modell kidolgozása még rengeteg lehetőséget és munkát rejt. Ugyanígy a katonai minőség vizsgálata is jóval részletesebb kutatást igényel. A metakommunikációs szempontok elemzése a harmadik és egyben legnagyobb kutatási téma lehet.

KULTURÁLIS HÍRSZERZÉS? A KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA SZEREPE ÉS ALKALMAZHATÓSÁGA KATONAI KERETEK KÖZÖTT

Szerző: Mészáros Edit
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak

Konzulens: Sztankai Krisztián főhadnagy (CIMIC értékelő és kapcsolattartó csoport, értékelő tisztt)

A XXI. század új kihívások elé állította a harcoló feleket, de abban még nincs egyetértés, hogy ezekre a kihívásokra milyen válaszok felelnek meg a legjobban. Az Amerikai Egyesült Államok mind Irakban, mind Afganisztánban aszimmetrikus hadviselésre kényszerült, aminek következtében rá kellett döbenniük, hogy a helyi lakosság szimpátiájának megnyerése nélkül nem tudják sikeresen folytatni a megkezdett hadműveleteket. Ahhoz pedig, hogy ezt elérjék, több ismeretre volt szükségük a lakosság szokásairól, kultúrájáról, mindennapi életéről. Ezen a ponton merülhetett fel a kulturális antropológia alkalmazása a katonai műveletek támogatásának keretében.

Dolgozatomban rá kívánok világítani a tényre, hogy ez az első hallásra sokaknak valószínűtlenül hangzó állítás nem példa nélküli a történelemben. A legjobb és jelenkori példája a 2007 óta aktívan működő amerikai *Human Terrain System*, vagyis magyar fordításban a Kulturális Elemzők Rendszere. Részletesen be kívánom mutatni ezt az amerikai felhasználási módot, mint egy lehetséges, és szerteágazó formáját a kulturális antropológia alkalmazásának. Ezt követően pedig elméleti feltevésekkel igyekszem felvázolni a Magyar Honvédségen belüli lehetséges felhasználási módokat. Bemutatva felhasználhatóságának sokszínűségét, és a bevezetésére irányuló igényeket.

RÁDIÓCSATORNÁN TOVÁBBÍTOTT HANG MINŐSÉGÉNEK OBJEKTÍV VIZSGÁLATA

Szerző: Salamon Dániel mk. hdgy.
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Programtervező
Informatikus

Konzulens: Dr. Németh András okl. mk. százados

A világ hadseregeinek jelentős részében – így a Magyar Honvédségben is – jelenleg is folyamatban van (vagy lezárult) a korszerű jelfeldolgozási eljárásokat alkalmazó digitális rádióberendezéseken alapuló harctéri híradásra való áttérés, melyekre az analóg eszközökre kidolgozott csatornavizsgálati módszerek csak korlátozottan alkalmazhatók. Ezért vált szükségessé olyan új módszer kidolgozása, ami alkalmas lehet digitális beszédátviteli csatornák minőségének matematikai módszerekkel történő objektív vizsgálatára.

Tudományos diákköri kutatás keretében egy olyan szoftveres megoldás kidolgozására törekedtem, amely bármely konvencionális számítógép/laptop hangkártyájának segítségével, kiegészítő hardverelemek alkalmazása nélkül, alkalmas lehet a rádiócsatornán történő beszédátvitel minőségének egzakt értékelésére. Ez a módszer lehetőséget biztosít a harcászati rádióeszközök különböző beszédkommunikációs üzemmódjainak zavarállóság szempontjából történő minősítésre, ugyanakkor alkalmazható, vagy alkalmassá tehető bármilyen katonai, vagy polgári célú rádiófrekvenciás hangátviteli rendszer csatornavizsgálatának elvégzésére.

Pályamunkámban bemutatásra kerülnek a szoftver fejlesztése során kidolgozott vizsgálati módszerek, azok jellemzése, valamint a felmerülő anomáliák kiküszöbölésére alkalmazott megoldások. Ismertetem a program tesztelésére összeállított rendszer elemeinek a csatornavizsgálat bizonytalanságára gyakorolt hatását, a minősítés korlátait, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeit.

STRATÉGIAI RÁDIÓFREKVENCIÁS FEGYVEREK

Szerző: Ágoston Tibor
ZMNE BJHK, had- és biztonságtechnikai mérnök
Konzulens: Dr. habil. Ványa László okl. mk. alez., tanszékvezető, egyetemi docens

A történelem során a tudósok folyamatosan kerestek és többször is találni véltek olyan eszközöket, amelyek „csodafegyverként” döntően megváltoztathatnák az egyensúlyt a harcoló felek között. A csodafegyverek között már az ókori legendákban is megjelent a „halál sugár”, amely mindent képes elpusztítani, és amely ellen nincs védelem.

A korszerű haditechnikai kutatás-fejlesztések egyik fő területe az irányított energiájú fegyverek köre, amelyek közül szélesebb körben az akusztikus fegyverek, a lézerfegyverek, a nagy energiájú rádiófrekvenciás fegyverek, más szóval impulzusfegyverek, impulzusbombák ismertebbek.

Dolgozatomban egy olyan kevésbé ismert területet kívánok bemutatni, amely a szakemberek körében is meglehetősen sok bizonytalanságot mutat, melynek oka, hogy a nagyhatalmak olyan eszközeiről van szó, amelyek valódi feladatait, rendeltetését mindig a legnagyobb titkolódzás és a legintenzívebb dezinformációs tevékenység kísérte.

A téma alaposabb megértése érdekében az első fejezet a kapcsolódó fizikai jelenségeket foglalja röviden össze. A második fejezet Nikola Tesla, a fizika kiemelkedő személyiségének életét és a vizsgált területhez kapcsolódó munkásságát foglalja össze. A harmadik fejezet az amerikai HAARP programot mutatja be, amely létrejötté óta a viták keresztútjában áll. Mint oly sok amerikai kutatásnak, eszköznek, fegyvernek megvan az orosz megfelelője, így a HAARP-nak is létezik egy sokféleképpen magyarázott, rejtett orosz párja, a DUGA program, amelyet a negyedik fejezet ismertet. Az ötödik érdemi fejezet e konstrukciók lehetséges felhasználási területeit, potenciális képességeit, a körük szőtt legendákat és a kialakult összeesküvés-elméleteket tárgyalja.

A téma a tudományos kutatókat az utóbbi időben komoly lázban tartja, hiszen olyan „misztikus” eszközökről van szó, amelyek működése szigorúan a fizika törvényei szerint történik, ugyanakkor a konstruktóri és még inkább az alkalmazói szándék egyáltalán nem kézenfekvő. Ezen eszközök szakmailag az elektronikai hadviselés tárházába tartoznak, de a kutatások folyamán folytatott szakmai konzultációk még a sok évtizedes tapasztalattal rendelkező tanárimat is meglepték.

TÉNYLEG CSAK MATEMATIKA?: A KORLÁTLAN TENGERALATTJÁRÓ-HÁBORÚ SZIMULÁCIÓS VIZSGÁLATA

- Szerző:** Csató László
Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar, gazdaság-
matematikai elemző (MSc) szak
- Konzulens:** Dr. Benedek Gábor adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem Matematikai
Közgazdaságtan és Gazdaságelemzés Tanszék

A dolgozat az első világháborús tengeralattjáró-hadviselést elemzi szimulációs módszerekkel. Nagy vonalakban bemutatja a küzdelem gazdasági vonatkozásait, a blokádnak hatásait és a német alkalmazási elvek fejlődését, csakúgy, mint az angol ellenintézkedéseket. Ezután a legfontosabb statisztikai adatok figyelembevételével felépít egy modellt, ami alkalmas az elsüllyesztett hajók számának meghatározására. Részletesen kitér a gyakorlati megvalósításra és a továbbfejlesztési lehetőségekre, a CD-melléklet révén pedig az érdeklődők maguk is kipróbálhatják a programot.

Eredményeink megerősítik a korabeli döntéshozók – megfigyeléseken alapuló – tapasztalatait, egyértelművé válnak a konvojrendszer előnyei, bár ez jelentős részben a tengeralattjárók korlátozott harc képességének köszönhető. Emellett felvázolunk alternatív stratégiákat, melyek révén valamelyik hadviselő fél közelebb kerülhet céljai eléréséhez. Végül számos paraméter megváltoztatásával vizsgáljuk az eredmények érzékenységet. A szimuláció rámutat a háborúk gazdasági vonatkozásainak erősödésével felmerülő operációkutatási kérdésekre; a második világháború során már széles körben hasznosították az e területen tevékenykedő szakemberek ismereteit. A dolgozat nem titkolt célja, hogy a történelmi események vizsgálatakor korábban ritkán alkalmazott természettudományos megközelítéssel hasonló elemzésekre bátorítsa minden érintett tudományterület képviselőit.

***FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA, NEM HÁBORÚS
KATONAI MŰVELETEK***

A LÖVÉSZ SZÁZAD TÁMOGATÓ SZAKASZ ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA HÁBORÚS MŰVELETEKBEN, TÁMADÁSBAN, A „TOPCCIS” SZÁMÍTÓGÉPES VEZETÉSI RENDSZER SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: Jáki Richárd
ZMNE KLHK, katonai vezetői szak
Konzulens: Dr. Furján Attila nyá. alezredes, egyetemi docens

A lövész század helye, felépítése, harcrendje, szerepe támadásban

Az első fő kérdésben tanulmányoztam a lövész század helyét, szerepét, harcrendjét támadásban, valamint a lövész századnál rendszeresített eszközöket. Ha tisztában vagyunk a lövész század alkalmazásával és ismerjük technikai eszközeit, csupán akkor érthetjük meg a támogató szakasz alkalmazásának elveit.

A támogató szakasz helye, felépítése, harcrendje, feladatai támadásban

A második fő kérdésben megvizsgáltam a támogató szakasz helyét, szerepét, harcrendjét támadásban. Jelenleg a Magyar Honvédség nem rendelkezik olyan szabályzattal, ami világosan leírná a támogató szakasz és benne a tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport alkalmazásának elveit. Bemutatom a támogató szakasz rendszeresített eszközeit.

A „TOPCCIS” vezetési rendszer szerepe a támogató szakasz harctevékenységének előkészítésében és vezetésében

A harmadik kérdésben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen alkalmazott „TOPCCIS” számítógépes vezetési rendszert, valamint annak tábori alkalmazhatóságát mutatom be egy konkrét harcászati helyzeten keresztül. A program lényegesen megkönnyítheti a tervezési és vezetési munkákat, a gyorsaság mellett nagy pontossággal bír és azonnali digitális adatközlésre képes. Ezen tulajdonságok nagyban megkönnyítik a támogató szakasz parancsnokának munkáját.

A MAGYAR HONVÉDSÉG NATO FELAJÁNLOTT KÉPESSÉGE, A VÍZTISZTÍTÁS FELADATAIRA TÖRTÉNŐ KIKÉPZÉS ÚJ LEHETŐSÉGE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ ADROWPU VÍZTISZTÍTÓ BERENDEZÉSRE

Szerző: Teremi Nikolett
ZMNE BJHK, had- és biztonságtechnikai mérnök szak

Konzulens: Dénes Kálmán őrnagy, adjunktus
Kállai Ernő százados, századparancsnok (Vízisztító Század)

Dolgozatom témája a Magyar Honvédség egyik, a NATO számára felajánlott képességének, a vízisztításnak a kiképzése. Ezen belül arra fektettem a hangsúlyt, hogy mennyire fontosnak tartom az eddigi kiképzésbe beágyazni az általam elkészített oktatóprogramot.

Célom, hogy rávilágítsak arra, hogy a NATO-n belül is egyedülálló képességünk elméleti kiképzését egy magasabb színvonalra kellene emelni a pontosabb és mélyebb szakmai tudás érdekében. Katonáink eddig ugyanis az elméleti oktatást a foglalkozásvezetők szóbeli előadásából, esetleg kivetített képeiből, valamint korábban elkészített falitáblák képeiből kapták. Véleményem szerint az oktatás e módusa nem teszi lehetővé azt, hogy a katonák figyelmét a foglalkozások alatt folyamatosan fenntartsák, ezzel csökken a kiképzés hatékonysága.

Ezenkívül fontos kérdésnek tartom azt, hogy a foglalkozásvezetők azonos elméleti anyagot adjanak le, így törekedve a katonák egységes tudására. Ezt segítheti az oktatóprogram, amit úgy készítettem el, hogy összefoglaltam és logikai sorrendbe tettem a vízisztítás elméleti felkészítését az alapoktól egészen az ADROWPU vízisztító berendezés legapróbb részleteivel bezárólag.

The subject of my essay is the training procedures on water purification that is a special ability of Hungarian Defense Forces assigned to NATO alliance. In my essay I highlighted the importance of my training software to be included into the training process.

My aim is to point to a problem, in particular that this unique ability's theoretical training should be raised on a higher level, to give more exact and deeper knowledge in this field.

Earlier our soldiers were trained by the trainer's presentation mostly in a classroom where sometimes they could use only old pictures and view foils. In my opinion, this method does not make it possible to maintain the attention of the soldiers during the training, and therefore its effectiveness is decreasing. Besides, it is an important question to standardize the theoretical training material, to endeavor soldiers' unified knowledge. This software can help to achieve it, because I summarized and put in a logical order the theoretical part of this training from the basis till the smallest parts of ADROWPU water purification equipment.

A MAGYAR KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK KIVÁLASZTÁSI, ÉS KIKÉPZÉSI FOLYAMATAINAK OPTIMALIZÁLÁSI LEHETŐSÉGEI

Szerző: Hellenpárth András
ZMNE KLHK, katonai vezetői szak
Konzulens: Gerőcs Imre százados, egyetemi szakoktató

Az aszimmetrikus hadviselés térnyerésével a különleges műveleti erők szerepe jelentősen megnövekedett. Napjaink afganisztáni, és iraki hadszínterei elképzelhetetlenek a profin képzett, modern technikai eszközökkel felszerelt különleges műveleti katonák tevékenysége nélkül.

A katonák épségének érdekében nem tehetjük meg, hogy a jelentős létszámnövelési igény miatt a kiképzés színvonalát csökkentjük. Arra keresem a választ a dolgozatomban, hogyan tudjuk ezt az egyre növekvő igényt a színvonal megtartásával kiszolgálni, azáltal, hogy kiválasztjuk a különleges műveletekre leginkább alkalmas katonákat.

A kiválasztási, és az alapképzési folyamatok optimalizálásával pénzt, és időt takarítunk meg, nem beszélve a kiképzők munka- és időpotenciáljáról, ami talán a legnagyobb érték a folyamatos kiképzés, missziózás terhe mellett. Az alapot dolgozatomban a bevált külföldi egységek képzik, amelyek már sokszorosan bizonyították rátermettségüket, profizmusukat. Kettő működő mintát vettem alapul: az amerikai (SEAL), és az angolt (SAS), valamint egy újdonsült külföldi alakulattal (Grom) foglalkozom, amely folyamatosan jól teljesít világszerte napról napra.

Ötleteim remélem sokakban új kérdéseket vetnek fel, és egyre több kutatás fog megvalósulni a témakörben.

A PUSKAGRÁNÁTOK ALKALMAZÁSA A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN

Szerző: Kocsi János Gyula
ZMNE KLHK, katonai vezetői szak
Konzulens: Kolossa Sándor nyá. alezredes

Kutatásom tárgyaként a puskagránátok alkalmazását vizsgálom meg a Magyar Honvédségben. Ez a téma azért fontos, mert a Magyar Honvédség feladatköre kibővült a NATO és egyéb nemzetközi szövetségi rendszerekben vállalt tagsága miatt, melynek következtében napjainkban a magyar katonák a világ több pontján missziós feladatokban vesznek részt. A XXI. század modern harcterei megkövetelik a hadseregektől, hogy megfelelő modern felszereléssel lássák el katonáikat. Ebből az okból kifolyólag egyre inkább előtérbe kerül a korábban rendszeresített és megbízható eszközök kérdésköre, ily módon a már elfelejtett puskagránátok alkalmazhatósága is.

Tanulmányomban megfogalmazom azokat az elvárásokat, amelyek miatt szükséges lehet a puskagránátok alkalmazása. Végigkövetem a puskagránátok fejlődésének történetét visszamenőleg a kézi gránátok megjelenéséig. Elemzem az Osztrák-Magyar Monarchiában, a Magyar Királyi Honvédségben, a Magyar Néphadseregben és a Magyar Honvédségben rendszeresített puskagránát indítására alkalmas fegyvereket és puskagránátokat, ezek harcászati és haditechnikai paramétereit. Bemutatom a Magyar Honvédségben végbemenő gépkarabély-modernizációs program jelenlegi állását.

Dolgozatom végén a főbb fejezetek összegzésével rávilágítok a puskagránátok mai alkalmazásának harcászati jelentőségére, majd bemutatok egy koncepciót az AMP-69 gépkarabély alkalmazhatóságára a lövész rajok és szakaszok harcászati tevékenységeiben.

A SZOVJET-OROSZ VÁROSI HADVISELÉS FEJLŐDÉSE AZ ÖTNAPOS HÁBORÚ TÜKRÉBEN

Szerző: Fa Árpád és Nagy Imre
ZMNE KLHK, katonai-vezetői szak
Konzulens: Dr. Szternák György egyetemi tanár

A dolgozat központi témája a modern helység harc fejlődése, amelyet elsősorban a csecsen háborúk és a 2008. augusztusi orosz-grúz Ötnapos háború harcászati tapasztalatai alapján dolgoztunk fel. A tanulmány bemutatja ezeknek a konfliktusoknak és a kaukázusi régió biztonsági problémáinak háttérét, annak érdekében, hogy az olvasó elé teljes kép táruljon a tárgyalt háborúkról. A pályamunka bőséges leírást ad az orosz-grúz fegyveres konfliktus hadműveleteiről, megvizsgálja a résztvevő felek előkészületeit a harcokra, és vizsgálja azok teljesítményét, elsősorban a helység harcok megvívására vonatkoztatva. Kiemeli a városokban folytatott műveletekkel kapcsolatos problémákat és ezek megoldására javaslatokat tesz. A pályamunka érvelésével igazolja azokat az elgondolásokat, amelyek szerint a közeljövőben tovább fog növekedni a beépített területeken folytatott műveletek gyakorisága és jelentősége. Ebből adódóan a világ haderőinek fel kell készülni az urbanizált környezetben folytatott műveletekre, mind a speciális haditechnikai eszközöket, mind a személyi állomány felkészítését illetően.

A közelmúlt városi környezetben megvívott összecsapásait elemezve arra a következtetésre jutottunk, hogy a többi fegyvernemmel együttműködve páncélosok alkalmazása szükséges ezeknek a hadműveleteknek sikeres megvívásához.

AZ IMPROVIZÁLT ROBBANÓESZKÖZÖK (IMPROVISED EXPLOSIVE DEVICES – IED) ELLENI HARC, MINT A FORCE PROTECTION EGYIK ALAPVETŐ FELADATA

Szerző: Ivanics Enikő
ZMNE BJHK, műszaki és katasztrófavédelmi

Belső konzulens: Dr. Kovács Zoltán okl. mk. őrnagy, egyetemi docens

Külső konzulens: Dr. Horváth Tibor alezredes, MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós
Ezred parancsnokhelyettese

Külső konzulens: Tábi Levente mk. őrnagy, MH ÖHP Haditechnikai Főnökség,
megbízott főmérnök

Dolgozatom témája az improvizált robbanóeszközök problematikája és az ellenük való védekezés lehetséges módjai. Célom, hogy valós képet mutassak arról a halálos és demoralizáló fenyegetésről, amely minden pillanatban fenyegeti egyrészt a missziókban szolgáló katonáinkat, másrészt pedig bárkit, bármikor, és bárhol, ahol a terrorizmus megjelenik.

Tanulmányomban bemutatom az improvizált robbanóeszközök rövid történelmi áttekintését, az alkalmi robbanótestek felépítését, működési elvét. Továbbiakban az ilyen eszközök elleni védelem lehetséges eszközeivel, s főként eljárásaival foglalkozom. Részletezem a STANAG 2294-ben foglalt C-IED kiképzési irányelvet, amely a NATO által lett kidolgozva és a missziós feladatokra felkészülő egyéni és kötelékek IED-vel kapcsolatos feladatait, céljait írja le.

A pályamunkám végén összegzem a következtetéseimet, valamint javaslatot teszek arra, hogyan és miben kellene fejlődni, milyen eszközök beszerzése szükséges még, illetve milyen irányban fejleszteném a kiképzés ezen ágát a Magyar Honvédségben.

AZ IRÁNI ASZIMMETRIKUS TENGERI HADVISELÉS

Szerző: Kiss Roland
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi docens

Az utóbbi időben sokat lehetett hallani az iráni atomprogramról és arról a nemzetközi vitáról, amely azt kísérte. Sokkal kevesebb szó esik Irán egy másik képességéről – ami ugyan nem olyan látványos és pusztító, de a nemzetközi gazdaság és az olajimportáló országok számára felér egy atombombával –, az aszimmetrikus tengeri hadviselésről.

Dolgozatommal be kívánom mutatni az iráni tengeri aszimmetrikus hadviselést, amely egy a perzsa állammal való konfliktus esetén – iráni részről – az összecsapás legvalószínűbb formája lenne.

HADTÖRTÉNELEM ÉS SZAKMATÖRTÉNET

A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI LŐTÉR ÉS LŐTÉRPARANCSNOKSÁG TÖRTÉNETÉNEK ALAKULÁSA 1901-TŐL NAPJAINKIG

Szerző: Kelemen Márton
ZMNE KLHK, katonai vezetői szak
Konzulens: Dr. Furján Attila ny. alezredes, egyetemi docens

A történelemmel foglalkozni kifizetődő, mivel a más által elkövetett hibákból tanulva, következtetéseket levonva sokat tanulhatunk. Nem fogunk újból ugyanabba a hibába esni, így a kudarcok távol maradnak tőlünk, a folyamatos sikerek pedig megédesítik mindennapjainkat. Ezért is fogtam bele egy ilyen történelmi dolgozat megírásába.

A téma feldolgozása nem egyszerű feladat, mert az információk, melyekre szükség van, nem találhatók meg egy helyen, minden egyes részt más és más forrásból kell megszerezni, majd felhasználni. Előfordulhat, hogy személyes elbeszélések alapján kell dolgozni, a témát kifejteni. A közép-dunántúli lőtér és lőtérparancsnokság története példaértékű, a Magyar Honvédség számára már a kezdetektől igen fontos szerepet tölt be, és ez napjainkban sem változott. Mivel a múltból tanulni, a jelenben a jövőt szem előtt tartva kell élni, segítségül hívtam dolgozatom megírásához a „TOPCCIS” rendszert is. Ez a rendszer térinformatikailag is támogatva van, ennek segítségével jelenítik meg különböző fontos térképeket, melyek segítenek eligazodni a területi változásokon.

Felmerült a kérdés, vajon a többi helyőrség történetét feldolgozták-e? Akár ilyen formában, akár a vezetés, akár a gyakorlatok kivitelezése szempontjából? Várpalotán ez nem történt meg teljes mértékben, ezt kihasználva, ismereteink bővítése céljából írtam meg és ajánlom dolgozatomat az olvasók elébe.

A MAGYAR KIRÁLYI 2. HONVÉD HADSEREG ÉS AZ 1944. OKTÓBER 15-I ESEMÉNYEK

- Szerző:** Nagy József
Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Történelem és Filozófia Kar, nemzetközi
kapcsolatok–európai tanulmányok mesterképzés, nemzetközi kapcsolatok–
jelenkortörténet szak
- Konzulens:** dr. Tóth Szilárd egyetemi adjunktus

A második világháború harcai 1944. augusztus végén érték el a korabeli Magyarország területét. Horthy Miklós kormányzó 1944. augusztus 29-én új kormányt nevezett ki, amelynek segítségével fegyverszünetet akart kötni a szövetséges hatalmakkal. Eme politikai lépés katonai végrehajtását a fronton harcoló három hadseregre bízta volna, melyek 1944. október 15-én be kellett volna szüntessék a harcot és felvegyék a kapcsolatot a velük szemben álló szovjet alakulatokkal. Ebben a kérdésben különleges helyet foglal el a magyar 2. hadsereg esete, mely máig a találgatások célpontja, hogy ha Budapesten sikerül a fegyverszünet politikai lépéseit végrehajtani és határozott hadparancsot kap az átállás végrehajtására a hadseregparancsnokság, tudta volna-e teljesíteni?

Szemben a magyar 1. hadsereggel, a magyar 2. hadsereg helyzete sokkal nehezebb volt, hiszen a szomszédos német hadsereg állandó ellenőrzése alatt állt és a német alakulatokkal keveredve vonultak vissza alakulatai Erdélyből a Szamos völgyében. 1944. október 15-én a hadsereg törzsszállásán lejátszódó események részletesebb ismerete sok nem ismert kérdésre világít rá. Fontos tényezőként említhetjük egyes törzstisztek és a hadseregparancsnok bizalmatlan viszonyát, továbbá a hadseregparancsnok tájékozatlanságát a budapesti eseményeket illetően.

A magyar 2. hadsereg helyzetének, lehetőségeinek elemzése körültekintést igényel. A hadsereg tájékozatlan vezérkara olyan döntés meghozatalára kényszerült, amelyet még határozott parancs esetén is nehezen tudott volna végrehajtani. Azonban a hadseregparancsnok egyes alakulatait ki tudta volna vonni bármely német támadás elől és ezekkel lett volna lehetősége felborítani olyannyira a német-magyar védelmi vonalat, hogy az napok alatt széthulljon, így a magyarországi harcok eseményei is talán másképpen alakulhattak volna.

A MODERN VÁROSHARC

Szerző: Kiss Roland
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Horváth Csaba alezredes, egyetemi docens

A csaták általában ritkán folytak lakatlan területeken, általában valamilyen kisebb-nagyobb települések közelében vívták őket, gyakran a településeken belül is. Ez a történelem kezdete óta így volt, főleg mert a városok általában valamilyen jelentős kereskedelmi csomópontban, vagy utak kereszteződésénél fekszenek és birtoklásuk mindkét harcoló fél számára fontos. Ezért gyakorta épültek várak vagy erődök a közelükben, amelyek védték az utakat.

A 20. századra az erődök teljesen elavulttá váltak, viszont felismerték, hogy a modernkor leghatásosabb erődjei maguk a városok. Dolgozatomban négy olyan összecsapást elemzek, amelyek a hidegháború után, városi környezetben zajlottak le.

A NAGYVÁRADI 25. GYALOGHADOSZTÁLY RÉSZVÉTELE AZ 1. MAGYAR HADSEREG GALÍCIAI HADMŰVELETEIBEN 1944. ÁPRILIS-MÁJUSÁBAN

Szerző: Simon Gábor
Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, történelem szak
Konzulens: Prof. Dr. Bona Gábor tanszékvezető egyetemi tanár

A Vörös Hadsereg folyamatos győzelmeinek hatására 1944. január 6-ától fokozatosan, két lépcsőben sor került az 1. magyar hadsereg mozgósítására. 1944. március 22-én a nagyváradi 25. gyaloghadosztály is mozgósításra került. A mozgósított hadosztályt ezt követően a számára kijelölt gyülekezési körzetbe szállították. Innen indultak tovább a hadosztály egységei vasúti szállítással a galíciai hadműveleti területre, ahol 1944. április 27-28-án kezdték meg kirakódásukat.

A hadosztály első egységei már április 30-án harcba bocsátkoztak a szovjet erőkkel Szloboda Rungurszka (Sloboda Rungurska) térségében. Az itt folytatott harcokat követően a hadosztály Pecsenyizsin (Peczenizyn), Markivka (Markowka), Runguri (Rungory), Kljucsiv (Kluczow) települések irányába folytatta előrenyomulását. 1944. május 6-tól a hadosztály véres harcokat vívott a 421-es Hlubocky, illetve a Zanoga magaslat birtokba vételéért. Május 9-én heves harcok zajlottak Kljucsiv (Kluczow) településen is. Május 16-ától a szovjet és magyar fél között folytatott harcok a 688-as Dubowy magaslat térségébe tevődtek át. Május 17-én a Dubowy magaslatnál folytatott harcokba a német 16. páncélos hadosztály is bekapcsolódott. A beérkezett erősítések ellenére a 688-as Dubowy magaslatot csak 1944. május 20-ára sikerült birtokba vennie a hadosztály egységeinek.

Ezzel egy időben nem csak a Dubowy magaslat térségben folytak összecsapások. A 25. gyaloghadosztály zászlóaljai komoly, veszteségteljes harcokat folytattak emellett Runguri (Rungory), Molodjatyin (Mlodiatyn), Markivka (Markowka) települések közelében is. A 25. gyaloghadosztály ezen harcokban való helytállását a legjobban az példázza, hogy a hadosztály tagjai közül az 1944. májusában véghezvitt fegyvertényekért hárman is kiérdemelték a Magyar Királyi Honvédség legmagasabb katonai kitüntetését, a Magyar Arany Vitézségi Érmét.

**A NÉMET HADSEREG (WEHRMACHT) FELSZERELTSÉGE
1939-BEN**
THE GERMAN ARMY (WEHRMACHT) HIS EQUIPMENT IN 1939

Szerző: Üsztöke József
Szent István Egyetem, Alkalmazott Bölcsészeti Kar, tanító szak
Konzulens: Sebők Balázs adjunktus

Témámnak a második világháborúba induló német hadsereg felszereltségének vizsgálatát választottam.

A választásom azért esett erre a témára, mert már 14 éves korom óta érdekel a második világháború és sikerült mélyebben belemerülnöm az ebben a nagy háborúban használt fegyverekre és haditechnikákra vonatkozó szakirodalmakba és a háborúban használt fegyverekkel foglalkozó tudományos irodalmakba egyaránt. Most 22 évesen sem rendült meg az érdeklődésem és szerelmes kutatásom a világ talán legnagyobb eseménye iránt.

Azonban az olvasás közben szerzett új információk egy dologban mégis eltérnek a tankönyvekben olvasott tananyagoktól: több neves tankönyvcsalád tankönyvei is úgy tüntetik fel a német hadsereget, mint egy teljesen felszerelt, modern hadsereg. Ez a nézet már több mint 50 éve él az emberek tudatában és az azóta történt haditechnikai összehasonlítások is azt bizonyítják, hogy ez a feltételezés nem állja meg a helyét a realitás talaján. Így esett választásom erre a témára, hogy ezt a témát az azóta szerzett új információk szerint mutathassam be.

Dolgozatomban szeretnék kitérni a német hadsereg (Wehrmacht) alegységeire, úgymint a szárazföldi hadsereg, a légierő, a haditengerészet felépítésére. Ezeken belül arra, hogy hogyan kellett ezeknek a fegyvernemeknek újjászületniük az első világháborút lezáró versailles-i békét követően. A szárazföldi hadseregen belül kitérnék a gyalogság két fő fegyverére, a „Mauser” puska és az „MP40-es” gépkarabély hatékonyságára roham közben, valamint a „Gewehr 43-as” puska és a „MP44-es (becenevén Sturmgewehr)” gépkarabély nagyobb hatékonyságára ugyanezen cél elérésében. Még ezen alegységen belül a páncélos fegyvernem (közismertebb nevén a tankok) teljes megszervezésére, és hogy milyen páncélosok álltak a németek rendelkezésére 1939-ben. A haditengerészet ügyében a kezdetleges tengeralattjárókra és a felszíni flotta hiányosságaira kívánok fényt deríteni és a „Z-terv” ismertetését, majd ezután a légierő fegyverzetét mutatnám be.

Mindezek után dolgozatomban következik a „Fegyveres SS”, mint harcoló alakulat bemutatása és megkülönböztetése azoktól az alakulatoktól, amelyek ugyanolyan SS jelvényt viseltek, mint akik a harcmezőn rendíthetetlen, minden körülmények között helytálló, a hadsereg elfogadott tagjai voltak.

A PÁNDZSA-PATAK ÁTJÁRHATÓSÁGÁNAK REKONSTRUKCIÓJA A GYŐRI CSATA IDEJÉBEN

Szerző: Winkler Klára
Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar,
Környezetmérnök szak

Konzulens: Dr. Füleky György egyetemi tanár

Az előadás a Pándzsa-patak egy szakaszának rekonstrukciójáról szól, amit az 1809-es időszakra hajtottunk végre, a patak többi részével nagy általánosságban foglalkozom. A kutatás azt a célt szolgálja, hogy segítséget nyújtson a győri csata helyszínéről, így magáról a csatáról egy összetettebb és pontosabb kép elérésében.

Rengeteg feltevés van a patak méretével, partjainak állapotával kapcsolatban, a leírások azonban nem egyeznek a Pándzsa szélességét és mélységét illetően, illetve a part menti mocsarak hatásáról. A csataleírásokban a hidak száma sem volt egyértelmű. Ebből következik a kérdés, mennyire volt akadály a patak különösen a lovasság számára. A kutatás ezeknek a viszonylag pontos meghatározását tűzte ki célul.

Légifotók és térképek, ezen belül talajtérképek, szintvonalas topográfiai térképek (1920, 1990), katonai felmérések (1790, 1840) összehasonlításával kezdődött a munka. A térképek, minták, helyszíni mérések alapján állítottuk fel végül is a rekonstrukciós modellt, amely tartalmazza a patakmeder méreteit és a mocsarak kiterjedését.

BOSZNIA ELVESZTÉSE: A DOBOJI CSATA

Szerző: Kranzieritz Károly
Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Szak
Konzulens: dr. Bárány Attila egyetemi docens

A mai had- és történelemtudomány meglehetősen szűkszavúan nyilatkozik az 1415-ben Dobojs vára mellett lezajlott ütközetről. A kutatók – Mályusz Elemér, Engel Pál és Szakály Ferenc – szólnak a doboji vereségről, de részletesebb vizsgálatba nem bocsátkoztak. Tudjuk, hogy a hadjáratot vezető magyar bárókkal – Csupor Pál, Garai János és Maróti János – mi történt a csata után. Tudjuk a magyar vereség következményeit a boszniai térségben, ellenben magáról a csatáról meglehetősen keveset.

Megpróbálok részletesebb képet és mélyebb összefoglalást adni a doboji csatáról, de előtte, kitekintek az 1404-től folyó magyar-bosnyák háborúkra és a térség politikai viszonyaira (Zsigmond, Hervoja, Nápolyi László és a török konfliktusai és szövetségei). Tisztázom, hogy 1404-től hány magyar hadjárat indult Bosznia ellen, mekkora vállalkozások voltak, mely útvonalakon vonultak fel, milyen mélyen nyomultak be bosnyák területre – térképeken illusztrálva –, mely és milyen erősségű várakat foglaltak el. A kutatásban magyar – *Zsigmond-kori, Zichy-, Raguzai okmánytár és a Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis* – és külföldi – *Acta Bosnae, potissimum ecclesiastica cum insertis aditorum documentorum regestis ar anno 925 usque ad annum 1752 és a Monumenta historica nob. communitalis turopolje olim „campus Zagrabiensis” dictae* – okleveles forrásokat használok, melyek általában perhasztásról, hadiadóról és hadba hívásról szólnak.

A rendelkezésekre álló forrásokból megpróbálok a bosnyák-török és a magyar haderő nagyságát meghatározni, választ találni, arra, hogy mi is történhetett, ami a magyar vereséget okozta – Hervoja csele. Továbbiakban a vereség következményeinek és Bosznia annektálásának problémáira is igyekszem rávilágítani. A dolgozat végén egy táblázatban összefoglalva kívánom felsorolni azon személyeket, akik bizonyíthatóan részt vettek a hadjáratban.

HADVISELÉS ÉS TÁRSADALOM A HOMÉROSZI EPOSZOKBAN

Szerző: Lehrer Nándor
Debreceni Egyetem, történelem szak

Konzulens: Dr. Nemes Zoltán egyetemi docens, a történelemtudomány kandidátusa

Vizsgálatom középpontjában a kora vaskori társadalom egy fontos jelensége, a zsákmányszerzés áll. Kiemelt figyelmet fordítok az arisztokráciára, mint a „legkiválóbb”-ak rétegére, hiszen ez az a csoport, mely mindenkinél jobban függött a zsákmánytól. Fő forrásként Homérosz *Odüsszeiáját* és *Iliászát* használom fel. Másodlagos forrásként az Apollodórosznak tulajdonított *Mitológia*, illetve Thuküdidész *A peloponnészoszi háború* című művének vonatkozó részét hívom segítségül. Dolgozatomban a trójai háború rekonstruálására, a korabeli hadsereg logisztikai problémáinak bemutatására térinformatikai módszereket is felhasználtam. Segítségükkel ábrázolni tudtam a hajókatalógusban megjelenő területeket, mely nagyban megkönnyítette az elemzést. Ebben a hangsúlyt a hadászati problémákra, mint például a hadtáp, illetve az archaikus kori hadviselés különlegességére helyeztem. A térképek kidolgozása mellett egy adatbázis felépítését is elkezdtem, ennek első eredményeit a dolgozatba beépítettem. Az adatállományok rendszerezése és fejlesztése folyamatos, a növekvő adatmennyiség segítségével további részletes elemzésre nyílik majd lehetőség; az új szempontok és kérdésfeltevések pedig nem várt eredményekre vezethetnek.

ZSIGMOND KIRÁLY HUSZITA HARCAINAK HATÁSAI A HADMŰVÉSZETRE

Szerző: Fa Árpád
ZMNE KLHK, katonai-vezetői szak
Konzulens: Dr. Csikány Tamás alezredes, tanszékvezető

A tanulmány a XV. század első felében Csehországban, a katolikus vallást megújítani szándékozó husziták ellen indított keresztes hadjáratok hadművészeti hatásait dolgozza fel. Hazánkban a témával részletesen foglalkozó mű már több mint 90 éve nem született, így már időszerű volt azt, az új eredmények, és azóta kigyűjtött levéltári források adatait felhasználva feldolgozni. A tanulmány beilleszti, ezt az epizódszerű, de annál izgalmasabb és ellentmondásosabb kort, az Európában végbemenő hadművészeti változások, a „hadügyi forradalom”, folyamatába.

A dolgozat az eddigi munkáknál pontosabb válaszokkal szolgál a magyar haderő részvételének körülményeiről a husziták elleni keresztes hadjáratokban, például a részt vevő magyar kontingensek összetételével és létszámával kapcsolatban, valamint levéltári kutatások eredményként számos példát is közöl az egyes társadalmi rétegekből, illetve érdekeltégi csoportokból részt vevő egyénekre. A tanulmány rávilágít a középkori, feudális magyar hadszervezet és a keresztesek által alkalmazott lovagi harcmodor Zsigmond-korban tapasztalható elavultságára, valamint azokra az eseményekre, amelyek a husziták elleni hadjáratokban ezekre rámutattak. Valamint arra, hogy ezek a háborúk milyen közvetlen és közvetett hatással voltak a magyar hadművészet fejlődésére és hogyan járultak hozzá a vezető rétegekben megjelenő hadügyi reform iránti igény kialakulásához.

A dolgozatban választ adok a huszita harcmodor alkalmazásával kapcsolatosan felmerülő kérdésekre. A pályamunka huszita szekérvár használatával részletesen foglalkozik, és kiemelten vizsgálja a szekérvár támadóképességét. Bemutatom Jan Zizkának, a husziták kiemelkedő katonai vezetőjének hadvezéri tevékenységét és az ebből leszűrhető legfontosabb általános elveket, a harc megvívásával és a katonai erényekkel kapcsolatban.

KATASZTRÓFA- ÉS TŰZVÉDELEM

A BALASSAGYARMATI HIVATÁSOS ÖNKORMÁNYZATI TŰZOLTÓSÁG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉNEK „FEHÉR FOLTJA”: DÉL-NÓGRÁD

Szerző: Mohács Gábor
RTF, rendészeti igazgatás szak, katasztrófavédelmi szakirány, tűzvédelmi
specifikáció

Konzulens: Horváth Ferenc ny. mk. tű. ezredes, tű. főtanácsos, tanár

1. Bevezetés
2. Tűzoltóságokkal kapcsolatos jogi háttér
 - 1996. évi XXXI. törvény. Az önkormányzatok tevékenysége a tűzoltóságokkal kapcsolatban. A tűzoltóságokkal kapcsolatos rendelkezések.
 - 1/2003. (I. 9.) BM rendelet
 - 256/2008. (X. 21.) Korm. rendelet. Önkéntes tűzoltóság létesítése, működtetése, feladatai.
 - 32/2009. (XI. 30.) ÖM rendelet. A tűzoltóságok működési területének megállapítása, tűzoltóságok besorolása.
3. Nógrád megye bemutatása
 - a megye földrajzi adottságai
 - a lakosság eloszlása, kistérségek
 - közlekedés, ipar
 - Dél-Nógrád bemutatása (lakosság, terület, ipar)
4. Tűzoltóságok a megyében
 - Nógrád megye tűzvédelme
 - Balassagyarmati Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság (múltja, jelene)
 - további tűzoltóságok a megyében (önkéntes tűzoltóságok, egyesületek)
5. Káresetek a Dél-Nógrádi településeken
 - tüzesetek, műszaki mentések 5 évre visszamenőleg
6. Bercel Önkéntes Tűzoltóság
 - Cserhát ÖTE
 - Bercel és környéke (földrajz, közlekedés, ipar)
 - köztisztviselői tűzoltóság, működési feltételek

A HAZAI VESZÉLYES ÁRUSZÁLLÍTÓ GÉPJÁRMŰVEZETŐ KÉPZÉS VIZSGÁLATA

Szerző: Dancs Gábor
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Lázár Gábor egyetemi docens

Magyarországon évről évre növekszik a veszélyes áruk közúti szállításának száma. Az ADR hatálya alá tartozó anyagok szállítási feltételeinek rendkívüli összetettsége és veszélyessége miatt kiemelkedően fontosnak tartom a gépjárművezetők ezirányú oktatását, elméleti ismereteinek megalapozását, bővítését és gyakorlati készségeinek kialakítását, fenntartását. Ezért választottam ezt a területet kutatásom tárgyának.

Dolgozatomban egyrészt a jelen hazai veszélyes áruszállító gépjárművezető képzést mutatom be a biztonság szempontjából, rámutatva bizonyos ellentmondásaira.

Foglalkozom továbbá a képzések hatékonyságának vizsgálatával. A kikérdezéssel szerzett adatok statisztikai feldolgozása számos figyelemreméltó összefüggésre világít rá.

Felhasználásukkal viszonylag objektív módon kimutathatók azok a hiányosságok, amelyek csökkentésével, megszüntetésével, az ADR-ben rögzített elvárásoknak a gépjárművezetők jobban megfelelhetnek.

Munkám másik fő része éppen ebből a megfontolásból egy oktatást segítő munkafüzet elkészítésére irányult, amely megkönnyítené és reményeim szerint eredményesebbé tenné az oktatást. Éppen ebben látom munkám gyakorlati jelentőségét, remélve, hogy az ADR tanfolyami képzéssel foglalkozó oktatási intézmények érdeklődést mutatnak majd az általam kidolgozott munkafüzet iránt.

Végső célként pedig a fenti javaslataim hasznosítása nyomán reményeim szerint növekedhet mind az emberek, mind pedig környezetünk biztonsága.

A TŰZ- ÉS KATASZTRÓFAVÉDELMI KÉPZÉS RENDSZERE BRANDENBURG TARTOMÁNYBAN (NÉMETORSZÁG)

Szerző: Cseh-Szakál Tímea és Tatorján Anna
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Joó Bálint ny. t. ezredes, tanár

A dolgozatban a Brandenburg tartományi tűz- és katasztrófavédelmi képzést, valamint ezen két terület szabályozási rendszerét mutatjuk be. Először Németország és Brandenburg tartomány általános jellemzőivel, majd közigazgatási tagozódásával ismerkedhet meg az olvasó, ezt követően bemutatásra kerül a tartomány a német gazdaságban, kultúrában, közlekedésben betöltött szerepe. Ezek az információk elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben maga a képzési rendszer könnyen megérthető legyen. Az általános jellemzés során kitértünk a tartomány sajátosságaiból adódó veszélyforrásokra, a tűz- és katasztrófavédelem helyi szabályozására is.

Röviden felvázoltuk a Magyarországon eddig még nem alkalmazott integrált tűz- és katasztrófavédelmi rendszert.

Szerettük volna hitelesen bemutatni a Németországban folyó tűz- és katasztrófavédelmi képzés sajátosságait, illetve a Magyarországon működő képzési rendszerhez képest jelentkező eltéréseket. Részletekbe menően ismerkedhet meg az olvasó a tartományi tűzoltó iskolán (Landesschule und Technischen Einrichtung für Brand- und Katastrophenschutz, Eisenhüttenstadt) folyó képzés tematikájával, koncepciójával. A tanulmányban számos Brandenburgban mai napig hatályos jogszabály került feldolgozásra, melyekből kiderül, hogy mik azok a fő irányvonalak, amelyek mentén megszervezésre került a tartomány tűz- és katasztrófavédelmi képzési rendszere.

Megpróbáltunk javaslatot tenni a hazai képzési rendszer javítása, fejlesztése érdekében, szem előtt tartva a Németországban eltöltött három hónapos tartózkodásunk alatt tapasztaltakat.

AZ ERDŐK TŰZ ELLENI VÉDELME A 2007. ÉVI BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN KELETKEZETT ERDŐTŰZEK TÜKRÉBEN

Szerző: Árpás Márta
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Babud Jenő t. alezredes, parancsnok (Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság,
Kiskunhalas)
Horváth Ferenc ny. t. ezredes, tanár

Dolgozatom elsősorban – ahogy a címben is szerepel – a 2007-es év Bács-Kiskun megye erdőterületein keletkezett tüzekre épül, mellyel megkíséreltem a témakör teljes áttekintését.

A dolgozatban részletesen vizsgáltam a megye természeti adottságait, az erdőtűzet befolyásoló tényezőket, a megelőzéssel kapcsolatos teendőket, a különféle oltási módokat, valamint a tűzoltás során fellépő problémákat és ennek megoldása érdekében tett, vagy még szükséges intézkedéseket.

Dolgozatom célja, hogy felhívjam a figyelmet az erdők tűz elleni védelmének fontosságára, illetve hogy miként oldhatóak meg az erdőtűzek oltásakor jelentkező problémák.

AZ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓSÁG BEMUTATÁSA A RUZSAI TŰZOLTÓSÁG ALAPJÁN

Szerző: Sipos Zoltán
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Joó Bálint ny. t. ezredes, tanár

Dolgozatomban az önkéntes tűzoltóság bemutatását tűztem ki célul. Mi is a különbség az önkéntes tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó egyesület között? Hogyan működik egy önkéntes tűzoltóság? Aki nem tudja és érdeklődik a téma iránt, az információkat, tényeket tudhat meg ezekről a dolgozatban.

A bemutatást történelmi visszatekintéssel kezdtem, amelyben célszerűnek láttam az őskortól napjainkig áttekintést nyújtani. A rendszerváltástól a bemutatás bővebb, hiszen az akkor történt változások a napjainkig kihatnak.

Ezek után a jogszabályi háttér következik, amely az egyik legfontosabb része a dolgozatnak. Itt legelőször kitérek az egyesület és a köztisztület közötti különbségekre. Erre azért is szükség volt, mert – tapasztalataim alapján – nem mindig világos az emberek számára (néha még a hivatásos tűzoltóknak sem!), mi is az eltérés a két forma között. A jogszabályok bemutatását a jogszabályi hierarchiának megfelelően taglalom. Azokról a szabályozókról, amelyek konkrétan az önkéntes tűzoltóságra vonatkoznak, részletesebb áttekintés és elemzés olvasható.

A IV. fejezetben a ruzsai önkéntes tűzoltóság alapján mutatom be, milyen feladatokkal kell megbirkóznia egy önkéntes tűzoltóságnak. Itt nagy segítség volt az, hogy lassan 5 éve vagyok „köztisztületi” tűzoltó, de más tűzoltóságokon is látogatást tettem annak érdekében, hogy minél teljesebb képet kaphassak a jelenlegi helyzetről. Ebben a részben – igaz, röviden – betekinthetünk a ruzsai tűzoltóság feladatába és helyére az ország tűzvédelmében.

Az V. fejezetben lehetőségeket prezentálok, amelyek már léteznek, de még csak „gyerekcipőben” vannak, azonban országos szintű megvalósításuk – véleményem szerint – nagyban segítené az önkéntes tűzoltóságok mindennapjait.

Az összegzésben zártam le a dolgozatot, amelyben összefoglaltam a dolgozat elkészítése alatti hónapok tapasztalatait.

A dolgozat végén mellékletek találhatók, amelyek a jogszabályi részben nem kerültek részletezésre, azonban szükségesek az önkéntes tűzoltóságok mindennapi működéséhez.

AZ UTÓBBI IDŐK EXTREM IDŐJÁRÁSI ANOMÁLIÁI, AVAGY A VÍZ, MINT HAZÁNK SZÉLSŐSÉGES FELSZÍNFORMÁLÓ EREJE

Szerző: Schmidt Petra
ZMNE BJHK, védelmi igazgatás, katasztrófavédelem MSc

Konzulens: Prof. Dr. Láng István akadémikus
Dr. Földi László egyetemi docens

Az elmúlt 110 év 24 jelentős árvizéből 13, 15 rendkívül aszályos évéből 7 az utóbbi 20 évben fordult elő. A májusi-júniusi özvényszerű esőzések idején a csapadék országosan csaknem a háromszorosa, egyes területeken csaknem az ötszöröse volt a sokévi átlagnak.

Ez évben többször hőmérsékleti és csapadékreordok dőltek meg, szupercellák alakultak ki az égen, özvénnyel együtt érkező orkán erejű szélviharok tomboltak, nemegyszer meghaladva, jócskán felülmúlva a 120-140 km/h-s sebességet, jelentős ár-belvizek alakultak ki, hatalmas földterületek mozdultak el helyükről és indultak útnak. Ez csupán néhány természeti csapás a 2010-es év „eseménye” közül.

Tény, hogy eddig is voltak természeti katasztrófák, már-már az elviselhetetlenség határait súroló hőmérsékleti csúcsok, ár-belvizek, de tagadhatatlanul valami az utóbbi időben megváltozott. Az intenzitásban, az előfordulás gyakoriságában és annak mértékében. Minden felgyorsult, felerősödött és a mérték is növekedni látszik.

De vajon, mi az, ami ilyen erőteljesen befolyásolta az utóbbi idők meteorológiáját, hidrometeorológiáját?

A válasz egyszerű és a klímaváltozás tényében keresendő.

A klímaváltozás nem katasztrófa, egy katasztrófális eredmény, mely kísérőjelenségei rendkívüli, egyre agresszívebb természeti csapásokat eredményeznek és melyekben a víz, egyre inkább központi tényező.

Azonban a víz egy különös jelenség. Mert egyazon évben képes ugyanazt a területet elárasztani, majd pedig amikor szükség lenne rá, onnan nyomtalanul eltűnni. Ár-belvíz, és aszályosság tekintetében joggal nevezhető a víz hazánk legnagyobb szélsőségének.

Pályamunkámban igyekszem reálisan, a mai kárpát-medencei-magyarországi viszonyoknak megfelelően bemutatni, hogy miként hat most, és hat majd a jövőben ez az egyre gyorsuló és erősödő klímaváltozás hazánk jelenlegi éghajlatára, időjárására, különös tekintettel a víz okozta természeti jelenségekre, katasztrófákra.

Céлом dolgozatommal a figyelem felkeltése egy olyan problémára melynek ütemét leginkább mi emberek fokoztuk, hatásait érezzük, következményeitől rettegünk, tenni eredményesen mégsem tesziünk ellene.

KÖZÚTI BALESETEKNÉL A TŰZOLTÓSÁG ÁLTAL HASZNÁLT SZAKFELSZERELÉSEK, TÍPUSAI, FAJTÁI, GYAKORLATI ALKALMAZÁSUK, KIEMELVE A HOLMATRO FELSZERELÉSEKET ÉS A GÉPJÁRMŰVEK BIZTONSÁGI FELSZERELÉSEIT

Szerző: Szabados Sándor Csaba
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak
Konzulens: Vida László mk. tű. őrnagy, Tűzoltási és Műszaki Mentési Osztályvezető

Dolgozatom címéből egyértelműen világossá válik az olvasó számára, hogy mit szeretnék kihangsúlyozni az írásomban és mi az, ami megadja a fő irányvonalat.

A múltban, a jelenben és a jövőben is az emberiség része volt és része lesz a közúti közlekedés, szervesen kapcsolódik életünkhöz. Fejlődése rendkívül intenzív, mind az utak, autópályák hálózatának növekedése, mind pedig a gépjárműipar technikai változásai.

Ezért, a közúti közlekedés megjelenésével párhuzamosan felütötte fejét a balesetek elszaporodása az utakon, amelyek sok esetben, a gépjárműben utazók sérülésével és sajnos halálával is végződik.

A tűzoltóságok megalakulásával elsősorban a tüzek megfékezésére létrejött szervezet volt. Majd a gépjárművek megjelenésével és fejlődésével a tűzoltóságok feladatkörébe belevonták a műszaki mentési tevékenységet is. Ez magával vonzza a műszaki mentéseknél használt tűzoltó szakfelszerelések dinamikus fejlődését is.

Dolgozatom célja egy olyan munka elkészítése, amely egyszerű, átlátható módon és közérthető nyelvezettel leírva, ábrákkal, képekkel, illusztrációkkal, mutatja be a szakfelszerelések jelentőségét, alkalmazásukat és fejlődésüket magyarországi viszonylatban a XXI. században.

MILYEN LEHETŐSÉGEK VANNAK A KATASZTRÓFÁK MEGELŐZÉSÉRE, VÉDEKEZÉSRE, ELŐREJELZÉSÉRE ? (VÁCI TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG TAPASZTALATAI ALAPJÁN)

Szerző: Ürmösi Károly t. őrnagy
ZMNE KLHK, LBVEKA 31
Konzulens: Siposné prof. Dr. Kecskeméthy Klára ezredes

Dolgozatomban nagy hangsúlyt fektettem a váci tűzoltóság bemutatására, megtörtént káresetek segítségével. Három esemény segítségével elemeztem, vizsgáltam a beavatkozásokat, magát a tűzoltóságot. Eszközöket, felszereléseket, stratégiákat. Számomra természetes, hogy a különböző veszélyhelyzeteket először a lehető legalacsonyabb szinten kell „kezelni”. Ott, ahol az esemény keletkezik, általában ott is oldódik meg. Az első beavatkozó egység katasztrófhelyzetekben a tűzoltó. Rendkívül fontos, hogy mind szakmailag, mind a gyakorlatban, sőt fizikálisan is jól képzett legyen az állomány. A prevenció fontos eszköze a felkészítés, tudatos felkészülés, stratégia alkotása. Kutatásom célkitűzése egyértelműen az, megmutassam, a tűzoltók helytállnak alapfeladataik ellátásán túl az extrém időjárási viszonyokban bekövetkezett eseményeknél, veszélyes anyag szállítása közbeni beavatkozás során, sőt ha kell, „legények a gáton”.

„A bajban segítünk.” Segítünk, akár erőn felül is. Ehhez azonban nélkülözhetetlen a felkészülés, a tervezés. A biztonság olyan dolog, ami nincs veszély, fenyegetettség nélkül. Mint ahogy árnyék sincs fény nélkül. Nem akkor vagyunk biztonságban, ha nem veszünk tudomást a veszélyekről, hanem akkor, ha fel vagyunk rá készülve és kezelni, megoldani is tudjuk a kialakult helyzetet, veszélyhelyzetet. A beavatkozó tűzoltói állomány számára a legfontosabb elsődleges feladat az életmentés, a veszélyes anyag azonosítása, veszély mérséklése. Megfelelő szintű képzettséggel, az állomány felkészítésével, eszközök beszerzésével a kockázat csökkenthető.

ÖNKÉNTES ÉS LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓSÁGOK BRANDENBURG TARTOMÁNYBAN AZ EISENHÜTTENSTADTI ÖNKÉNTES ÉS AZ ARCELORMITTAL LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓSÁG MŰKÖDÉSÉNEK TÜKRÉBEN

Szerző: Arató Gábor és Békés Roland
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány
Konzulens: Dr. Joó Bálint ny. t.ú. ezredes, tanár

Közös dolgozatunkat az Erasmus-program jóvoltából, Németországban eltöltött három hónapos szakmai gyakorlaton szerzett ismeretek alapozták meg.

Célszerűnek tartottuk a munkát közösen elkészíteni, nagy hangsúlyt fektetve a dolgozat színvonalát megalapozó pontos fordításokra.

Munkánk alapvetően felvázolja a német közigazgatás rendszerét, mely lényeges eltéréseket mutat hazánkéval összehasonlítva. A közigazgatás struktúrájának felvázolása elengedhetetlen volt a dolgozatunk lényegi tartalmát érintő tűz- és katasztrófavédelmi képzés bemutatása szempontjából.

Az általános képzési – alapfokú, közép- és felsőfokú képzés – szintek jellemzése megalapozza és közérthetővé teszi a rákövetkező fejezeteket, azok könnyed megértését. A német nyelvi sajátosságokból következik, hogy egyes szakszavak egy szóval történő pontos magyar visszaadása nem megoldható. Ezen esetekben – a szakmaiság megőrzésére nagy hangsúlyt fektetve – körülírtuk az adott fogalmat, és a jobb érthetőség céljából képekkel, ábrákkal, táblázatokkal a leírtakat egyértelművé tettük ill. a leírtakat megerősítettük.

Dolgozatunk központi célja a két helyi – eisenhüttenstadti – tűzoltóság részletes bemutatása, kitérve a történetükre, személyi állományukra, felszereléseikre, a helyi és nemzetközi együttműködésben betöltött szerepükre.

Konklúzióként megfogalmaztuk általános ill. szakmai észrevételeinket, bízva abban, hogy a német-magyar együttműködés ezáltal mindkét fél számára lehetőséget ad a másik fél előnyeinek felismerésére, átvételére, továbbá adott terület hiányosságainak pótlására, a korszerűsítésre.

ÖNKÉNTESK A HIVATÁSOSOK ÁRNYÉKÁBAN. MÚLT, JELEN, JÖVŐ – A HÉVÍZI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET TEVÉKENYSÉGÉNEK ELEMZÉSE

Szerző: Losonczy Vilmos
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási, KBSzL szak
Konzulens: Dr. Kuti Rajmund tűzoltó őrnagy

Mit jelent 2010-ben önkéntes tűzoltónak lenni Magyarországon? Dolgozatomban erre a kérdésre keresem a választ a Hévízi Önkéntes Tűzoltó Egyesület tevékenységének részletes bemutatásán, elemzésén keresztül.

Több oldalról kell megvizsgálni azt, hogy az önkéntes feladatvállalás a tűzoltásban mit jelentett valaha, mit jelent most, és milyen lehetőségeket tartogathat a jövő tűzoltói számára.

2010-ben nem könnyű egy ilyen önkéntesnek mondott tűzoltó egyesületet életben tartani. Az okok a társadalmi változásokban, az önkéntesség megítélésében és a fedezethiányban keresendők. Ma már nem elegendő a pusztán eltökéltség, az elszánt akarat ahhoz, hogy valami hatékonyan működni is tudjon. Az önkéntesség is a modernizáció útjára lépett: a megbecsülés hiánya, motiválatlanság és finanszírozási korlátok nehezítik meg a létét.

Elsőként az egyesület történetét, múltját tártam fel dolgozatomban, majd jelen helyzetéről, tevékenységéről, 2010-es működéséről írok. Ezek után megvizsgáltam, illetve kérdőíves felmérés során elemeztem azt, hogy ez az egyesület jelen formájában miért csak hagyományörzésre – tűzoltóversenyekre való felkészülésre és részvételre – hivatott, illetve, hogy melyek azok a tényezők vagy konkrét dolgok, amelyek hiányoznak ahhoz, hogy egy sok mindenben pozitívként nyilvántartott hévízi egyesületből Hévízi Önkéntes Tűzoltóság legyen. Végezetül javaslatokat fogalmaztam meg a hatékony működés segítése érdekében.

TÚZOLTÓI BEAVATKOZÁSOK A HIBRID MEGHAJTÁSÚ SZEMÉLYGÉPJÁRMŰVEK SAJÁTOSSÁGAINAK TÜKRÉBEN

Szerző: Csende Sándor Viktor
ZMNE BJHK, védelmi igazgatás szak
Konzulens: Kiss József ny. t.ú. alezredes

Az egyre inkább elterjedő hibrid hajtású járművek újszerű kihívásokat, veszélyeket jelentenek a tűzoltói munka során. Pályamunkám – a kapcsolódó általános szakmai előírások, a rendszer részei, fajtái, a hibrid technológia fontosabb jellemzői áttekintését követően – mind elméleti, mind gyakorlati oldaláról összegzi a meghajtás nagyfeszültségű rendszerének veszélyeit, azok kivédésének szabályait, a nagy figyelmet és körültekintést igénylő beavatkozások során alkalmazandó taktikai ismereteket.

A társszervekkel való együttműködés, illetve a jogszabályi előírások terén is feltártam az aktualizálható, hatékonyabbá tehető tényezőket. Összeállítottam egy lehetséges beavatkozási protokollt, javaslatot tettem a járművek forgalomba hozatalát megelőző kötelező adatszolgáltatásra és egy kapcsolódó fejlesztési programcsomagra is.

A levont következtetések más beavatkozók munkáját is segíthetik, sőt hozzájárulhatnak a szakmai közvélemény érdeklődésének felkeltéséhez, a téma széleskörű megismertetéséhez is.

KATONAI ÉS RENDÉSZETI PEDAGÓGIA, PSZICHOLÓGIA

A HALLGATÓK KÖZÉRZETÉNEK, MENTÁLHIGIÉNÉS ÁLLAPOTÁNAK VIZSGÁLATA

Szerző: Sákán András
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Szelei Ildikó őrnagy, egyetemi docens

Dolgozatom, mint címe is mutatja, egy zárt csoport – a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem 4. évfolyama – közérzetének vizsgálatát tűzte ki célul, melyet írásbeli kikérdezés segítségével elemeztem, és mely a hallgatók mentálhigiénés állapotát hivatott feltárni. Munkámban megpróbáltam az új környezet, illetve parancsnokok, körülmények a hallgatókra való hatását vizsgálni. Ezt egy kérdőív segítségével valósítottam meg, mely 26 kérdésből állt.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hallgatói 2008-ban átköltöztek az Üllői úti kampuszról a Hungária körúton található kampuszra. Ez az esemény nem csak helyszínbeli változást idézett elő a hallgatók életében. Az akkori másod-, harmad-, negyedéves hallgatók teljes addigi életvezetésében változás állt be, hisz egy katonai közegből egyértelműen „civilisebb” közegbe kerültek át. Egy régi, megszokott közegből, kialakult rendszerből kerültek ki, és nem lehetett teljesen átvinni mindent a régiből. Azt tapasztaltam, a parancsnokok, előjárók felelőssége igen nagy, nem csak „modell személyként” állnak szakmailag a leendő tisztek előtt, hanem nagymértékben befolyásolják a hallgatók mentális közérzetét. A parancsnoknak tisztában kell lennie azzal, hogy beosztottjai életében előfordulnak bizonyos kritikus szakaszok. Ezek lehetnek érzelmi krízisektől kezdve különböző eredetű pszichés sérülések, melyek a hallgatók esetében könnyen eredményezhetik a rendszertől való elszakadást. Ezeket a parancsnoknak időben, és sikeresen kell kezelnie. A megterhelést igazítania kell a parancsnoknak az egyén mentális állapotához. Mindezekre a problémákra igyekeztem rávilágítani dolgozatomban.

A H-PBI TESZT APAI TÚLVÉDÉS FAKTORA MINT A GYERMEKKORI BÁNTALMAZOTTSÁG LEHETSÉGES MÉRŐESZKÖZE

Szerző: Kakas Brigitta
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány

Konzulens: Fogarasi Mihály PhD, főiskolai docens

Az indulatvezérelt agresszív viselkedésformák jellemző megjelenése hátterében nagy jelentősége lehet az úgynevezett tudatelméleti funkciók vagy mentalizáció esetleges torzulásainak, deficitjének. Korábbi kutatások szerint a gyermekkorban bántalmazottak, valamint az indulati agresszorok mentalizációja főként az érzelemtulajdonítás terén sérült. Fogarasi Mihály eredményei szerint viszont a másodrendű intencionális szintű mentalizációs funkció lehet sérült, de csak azok esetében, akiknél a gyermekkori bántalmazottság és az indulati agresszió együtt fordul elő. A bántalmazottságot e kutatás során a H-PBI használatával valószínűsítették (apai túlvédés skála), de e teszt a bántalmazó attitűd valószínűsítésére készült. Bár szakmailag megalapozott érv támasztja alá, hogy a koragyermekkorai bántalmazottság előfordulását éppúgy valószínűsítheti, ezt a feltételezést empirikusan igazolni szükséges. Ezt célozza a dolgozat.

A MAGYAR HONVÉDSÉG TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ ÉS ELŐMENETELI RENDSZERÉNEK HATÉKONYSÁGA

Szerző: Gyuricza Terézia
Szent István Egyetem, Alkalmazott Bölcsészeti Kar, Andragógia szak
Konzulens: Furcsa Laura adjunktus

Az elmúlt időszakban a Magyar Honvédség nagy szervezeti és személyügyi változásokon ment keresztül. Mint ahogy a fejlett országok nagy többségében, így hazánkban is megszűnt a sorkatonai szolgálat, így egyre nagyobb kihívást jelent az önkéntes állomány megszerzése és annak megtartása. Szoros összefüggés mutatkozik az ország munkaerőpiaci helyzetével és a munkanélküliek számának növekedésével, mivel a Magyar Honvédségnek is ugyanarról a piacról kell gazdálkodnia. Ahhoz azonban, hogy a katonákat hosszú távon megtudja tartani a szervezet, magas szintű humánerőforrás-menedzsment szükséges, részletesen kimunkált pályamodellek, melyek a belépéstől a kilépésen túl is követik az egyént. Ennek egy részét képezi a teljesítményértékelési rendszer.

Dolgozatomban elsősorban arra keresem a választ, hogy a Magyar Honvédségnél jelenleg is alkalmazott teljesítményértékelési rendszer betölti-e funkcióját, az erre rendszeresített értékelő lap megfelelő-e arra, hogy segítségével objektíven lehessen értékelni az egyén teljesítményét, a kapott eredmény mennyire tükrözi az egyén valós teljesítményét és ezen eredmények mennyire befolyásolják az előmeneteli rendszerben való mozgást.

Tanulmányom során be kívánom mutatni az emberi erőforrás gazdálkodásának jelentőségét, a teljesítményértékelés formáit és céljait, különös tekintettel a Magyar Honvédségnél jelenleg is érvényben lévő teljesítményértékelési rendszerre. Kutatásomat a Magyar Honvédség 25/88 Könnyű Vegyes Zászlóalj állományának tagjai között végeztem, melynek jelenleg én is tagja vagyok.

Előadásommal betekintési lehetőséget kívánok nyújtani ebbe, a civil szférától teljesen eltérő teljesítményértékelési rendszerbe és kutatásaim eredményeibe.

ALVÁSZAVAR, PARASZOMNIA, ALVAJÁRÓ GYILKOSOK

Szerző: Reznik Ilona Terézia r. hdgy.
RTF bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány

Konzulens: Fogarasi Mihály PhD, főiskolai docens

Dolgozatom bemutatja az alvászavarokat, különös tekintettel a paraszomniákra, azoknak is az egyik fajtájára, a szomnambulizmusra. A büntetőjogban ismételt és sok esetben felmerül az alvajárás alatti cselekmény megítélésének dilemmája, főleg Amerikában, Magyarországon egyelőre kevésbé. Konkrét eseteket dolgoztam fel, a jól ismert Kenneth Parks és Scott Falater ügyet – elmeorvos szakértői véleménnyel.

Az alvajárás elmezavar vagy automatikus cselekvés? Hogyan látja a magyar igazságügyi elmeorvos szakértő? Hogyan áll hozzá a magyar igazságszolgáltatás a szomnambul bűnelkövetőkhöz? Léteznek-e egyáltalán szomnambul elkövetők? Ezekre a kérdésekre ad választ a dolgozatom.

MENTÁLHIGIÉNÉS HATÁSOK SZERVEZETI KERETEKEN BELÜL, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZMÉNYEKRE

Szerző: Vizoviczki Ivett
ZMNE KLHK, büntetés- végrehajtási nevelő szak
Konzulens: Dr. Szelei Ildikó órnagy, egyetemi docens

A pályamunka a mentálhigiéné fogalomkörének általános ismertetése mellett, beszámol a szervezetek működéséről. Bemutatja a büntetés-végrehajtási intézmények működését, szervezeti felépítését.

Főbb témaköre a munkahelyi mentálhigiénés problémák értelmezése, speciális intézményi keretek közötti megnyilvánulási formáinak feltárása, büntetés-végrehajtási intézményben történő kutatómunka során.

A büntetés-végrehajtásban tevékenykedőkkel folytatott kérdőíves vizsgálatból fény derül a mentálhigiénés fennálló jelenségekre, és a háttérben húzódó ok-okozati összefüggésekre, a szervezet egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásaira egyaránt.

Nem utolsó sorban megfogalmazódnak a büntetés-végrehajtásban alkalmazható kezelési módszerek egészségmegőrzés kapcsán.

A dolgozat elsődleges célja, hogy mindenki számára ismertté váljanak a büntetés-végrehajtási intézményekben tevékenykedők testi-lelki problémái és objektív szemléletmód alakuljon ki munkavégzésük feltételeiről, minőségéről. Mivel a mentális egészség védelme ösztársadalmi feladat, másodlagos célja a pályamunkának, hogy az egyén a büntetés-végrehajtásban dolgozók egészségromlásának példáját figyelemmel kísérve, érezzen magában felelősséget embertársai és önmaga egészségének megőrzése iránt. Szülessen meg mindenkiben az egymás védelmében tenni akarás gondolata és amennyiben lehetőség nyílik, az elméleti elképzelések váljanak gyakorlatban is kivitelezhetővé társadalmi összefogással, együttműködéssel.

KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS KÖRNYEZETBIZTONSÁG

A METRÓ ÉS BUDAPEST, AVAGY EGY KIAKNÁZATLAN POLGÁRI VÉDELMI LEHETŐSÉG ISMERTETÉSE

Szerző: Mórocza Árpád
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány
Konzulens: dr. Pellérdi Rezső ny. alezredes, egyetemi docens, tanszékvezető

A történelemben mindig voltak olyan események, melyek káros hatásai ellen meg kellett védeni a civil lakosságot.

A védelem biztosításában az életvédelmi létesítmények lettek a leghatásosabbak. Szerkezeti elemeik védenek a különféle robbanások hatásaitól, a tüzeztől; szűrő-szellőztető berendezéseik biztosítják a bennlévők számára a mérgező harcanyagoktól megtisztított levegőt, saját kútjaikkal vizet; dízel generátoraikkal pedig energiát szolgáltathatnak.

Hazánkban az 1930-as évektől kezdve építettek óvóhelyeket, melyek fontos szerephez jutottak a második világháború éveiben. A hidegháborús évtizedekben minden társasháznak rendelkezni kellett elzárkózásra alkalmas helyiséggel, azonban ezek védelmi szintje nem hasonlítható a fentebb vázolt komplex rendszerekkel rendelkező óvóhelyekéhez. Márpedig ilyen berendezésekkel a tömegóvóhelyek rendelkeznek.

Budapesten ez a 2-es, ill. 3-as metró, melyekben 220 000 fő elhelyezésére van lehetőség. A 4-es metró most épül. Sokakban felmerülhet a kérdés, vajon lesz-e benne óvóhely.

A válasz nem. Pályamunkámban arra keresem a választ, hogy kellene-e még a fővárosnak ez a modern, magas védelmi fokozatú létesítmény.

A NEMZETI ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI STRATÉGIA CÉLKITŰZÉSEI AZ IPCC 2007-ES AJÁNLÁSA TÜKRÉBEN

Szerző: Lindmayer Judit
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak
Konzulens: Prof. dr. Padányi József mk. ezredes

Napjaink és a közeljövő egyik legnagyobb kihívása az éghajlatváltozás, mely globális biztonsági, környezetvédelmi és társadalmi problémákat vet fel. A Föld klímájában bekövetkező módosulást antropogén hatások gyorsítják, ezzel veszélybe sodorva az emberi lét alapvető feltételeit, mint az édesvízkészlet, az élelmiszer vagy az elviselhető hőmérséklet.

Az éghajlat változásával évtizedek óta foglalkoznak hazai és nemzetközi tudósok, sorra jelennek meg a társadalom és a döntéshozók figyelmét felkeltő állásfoglalások. Az IPCC 2007-ben adta ki értékelését, benne a közeli és távoli jövő várható változásainak felvázolásával. A nemzetközi megállapodások és a probléma súlyosságát felmérve hazánk 2007-ben létrehozta saját Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáját a 2008-2025-ös időszakra.

Kutatásaim célja megvizsgálni a hazai stratégiát, annak célkitűzéseit és megoldási javaslatait az IPCC ajánlásának tükrében, valamint felvázolni a klímaváltozás lehetséges hatásait globális, regionális és nemzeti szinten.

A SZÉN-DIOXID KLÍMAALKALAKÍTÓ HATÁSA, KIBOCSÁTÁSÁNAK CSÖKKENTÉSI LEHETŐSÉGEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KIOTÓI EGYEZMÉNY MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSAIRA

Szerző: Schmidt Petra
ZMNE BJHK, védelmi igazgatás, katasztrófavédelem

Konzulens: Dr. Földi László egyetemi docens

Korunk természeti csapásai különösen megviselik az emberiséget, tekintve, hogy a világ lakosságának száma évről évre növekszik. A Föld benépesedése egyre sűrűbben lakott területek kialakulását vonja maga után, melynek hatására exponenciális mértékben megnő a gazdasági (ipari) teljesítmény. Ez felerősítve az üvegházhatást, közvetetten felelős korunk legnagyobb környezeti problémája, a globális klímaváltozás ütemének gyorsulásáért, következményeinek fokozódásáért.

Mivel ma már emberi léptékkal halad a klímaváltozás, így ezek a felgyorsult folyamatok számunkra is érzékelhetővé váltak.

Bizonyított, hogy a megváltozott éghajlat, a meteorológiai, hidrometeorológiai események gyarapodása, mértékük növekedése, a klímaváltozás ütemgyorsulásának tudható be elsősorban.

A szén-dioxid csökkentés mára már nem csak egy lehetőség, időközben szükségzerű tevékenységgé nőtte ki magát, ezért nemzetközi összefogás, koordinációs megoldás vált nélkülözhetetlenné.

Különös jelentőséggel és felelősséggel bír a feladat, ha azt vesszük figyelembe, hogy a katasztrófa sújtotta területek újra helyreállíthatók, a fizikai kár helyrehozható, de a környezet károsodási folyamatának visszafordítása jelenleg irreális feladatnak minősül.

Pályamunkámban igyekszem reálisan, a mai nemzetközi-magyarországi viszonyoknak megfelelően bemutatni, hogy miként hat a jelenlegi szén-dioxid kibocsátás a környezetünkre, illetve milyen nivójú megoldást jelenthet erre a Kiotói egyezmény, különös tekintettel annak hazai vonatkozásaira.

Továbbá céloim dolgozatommal egy olyan pártatlan állásfoglalás kialakítása, mely vizsgálja a Kiotói egyezmény pozitív és negatív hatásait, jövőképét, a minisztériumi (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, később Vidékfejlesztési Minisztérium) és az úgynevezett „Zöld szervezetek” legjelentősebbikének, a Greenpeace Hungary álláspontjának ismeretében.

A VÍZBÁZISVÉDELEM ÁLTALÁNOS ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI KÉRDÉSEI

Szerző: Kasza Anett
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak
Konzulens: Dénes Kálmán okl. mk. őrnagy

Sokan úgy vélik, elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű ivóvízzel rendelkezünk, és aggodalomra semmi okunk. Én úgy vélem, ha nem szabunk gátat az ember környezetkárosító tevékenységének, pár év múlva hazánkban is gondot jelenthet a megfelelő minőségű vízbázisok felkutatása. Ha nem fordítunk kellő figyelmet erre a problémára, a későbbiekben előreláthatatlan gondokkal kell majd szembenéznie az egész társadalomnak. A további szennyezések pedig egészségügyi és pénzügyi problémákat is felvethetnek. A probléma tehát rendkívül komplex.

Pályamunkám első részében jellemzem hazánk vízkészletét, részletesen foglalkozom a felszíni, illetve a felszín alatti vizek tulajdonságaival, majd vizsgálom a vízfelhasználás különböző területeit, s rámutatok arra, milyen problémát okozhat a vízszennyezés az egyéb felhasználási területek esetén (gyógyászati, üdülési célú vízhasználat, mezőgazdasági célú felhasználás, állattartás, haltenyésztés, öntözés, ipari vízellátás). Munkám során empirikus tapasztalatokat is gyűjtöttem, ennek eredményeképpen egy esettanulmányon keresztül mutatom be a természetes vizek kapcsán kezelendő problémákat.

Pályamunkám következő része a vizek szennyezőforrásait taglalja, elemzem azokat a folyamatokat, melyek potenciális veszélyt jelentenek a felszíni és a felszín alatti vizekre.

Kutatásom szorosan kapcsolódik az előző tudományos diákköri pályamunkámhoz. Folytatni kívánom a Bábaapátiban létesült, Nemzeti Radioaktív Hulladéktároló pontos helyszín-kiválasztásának folyamatát, különös tekintettel a radioaktív anyagok és a vízbázis kapcsolatára.

Végül azokat a védelmi mechanizmusokat elemzem, melyek megoldást jelenthetnek a felszíni és a felszín alatti vizek védelme esetén.

A ZALAEGRSZEGI KÜLÖNLEGES MENTŐK RÉSZVÉTELE A NEMZETKÖZI KATASZTRÓFA-SEGÍTSÉGNYÚJTÁSBAN

Szerző: Horváth Péter
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Mógor Judit pv. órnagy, főiskolai adjunktus
Jánoki Lajos ny. t.ú. alezredes, Zalaegerszegi Különleges Mentők elnöke

Dolgozatom a magyarországi speciális mentőszervezetek, különösen a Zalaegerszegi Különleges Mentők tevékenységét mutatja be.

Az első fejezetben a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás alapintézményeit mutatom be: az ENSZ, a NATO és az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusát, valamint ezen intézmények katasztrófareagálási rendszerét.

A munka második fejezetében a hazai szabályozás bemutatását tűztem ki célul, vagyis azokat a jogi normákat, amelyek jogszabályi alapokat biztosítanak a mindennapokban e területen dolgozóknak.

A harmadik egységben a Zalaegerszegi Különleges Mentők gyakorlatairól és éles bevetéseikről értekezem.

Dolgozatomat a lehetséges jövőkép kialakításával zárom.

MILYEN SZEREPE VAN A MÉDIÁNAK AZ EMBEREK TÁJÉKOZTATÁSÁBAN KATASZTRÓFÁK ESETÉN?

Szerző: Bene Viktória főhadnagy
ZMNE BJHK, védelmi igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány

Konzulens: Siposné prof. Dr. Kecskeméthy Klára ezredes
Kiss Dezső nyá. alezredes
Bakos György t. százados

Válsághelyzetben és a katasztrófák során elengedhetetlen a kríziskommunikáció szakszerű alkalmazása. A katasztrófáról szóló hírek hallatán az emberek mindig jobban felkapják a fejüket. A drámai történések mindig fokozottabb figyelmet kapnak, mint a hétköznapi események. A katasztrófa definícióját szóban mindenki máshogy határozza meg, de az érzés általában ugyanaz. A lakosságot minden esetben tájékoztatni kell, mert ellenkező esetben, számolnunk kell azzal, hogy a média nem a valóságnak megfelelően közvetíti az eseményeket, torzít a valóságon, ezzel pánikot kelt a lakosság körében. A médiának sajnos érdeke, hogy torzítson a valóságon, mert az érdekesebb hírek által fokozottabb figyelmet kapnak a lakosság részéről. Lényeges dolog, hogy ne sérüljenek kegyeleti jogok, és a hozzátartozó, illetve barátok fájdalma ne tetőződjön. Ezért fontos, hogy jól képzett, hiteles szakemberek adják át a lényegre törő, pontos, rövid információt.

Dolgozatomban egymásra építve bemutatom a kommunikációs stratégiát, a tömegkommunikációs csatornákat, és a közérdekű reklámok lehetőségeit. A média által alkalmazott tömegkommunikációs csatornák kiválasztásánál célszerű piackutatást készíteni, és az így megkapott szekunder adatokat átvizsgálni, és kiválasztani a megfelelőt. Végül az interjúk elkészítésénél törekedtem arra, hogy általa átfogó képet nyújthassak a lakosság véleményéről is e témával kapcsolatban.

Kutatásom célkitűzése, hogy a lakosság segítségével feltárjam a média alkalmazása során vétett kríziskommunikációs hibákat, illetve következtetéseket és javaslatot tegyek azok kiküszöbölésére.

KÖZLEKEDÉS- ÉS OBJEKTUMBIZTONSÁG

A KRESZ JOGFEJLŐDÉSE

Szerző: Derczó Zoltán
RTF, rendészeti igazgatási szak, közlekedésrendészeti szakirány
Konzulens: Dr. Major Róbert r. alezredes, főiskolai docens

Ismét egy új közlekedési tábla jelent meg az utak mentén? Változott megint a KRESZ? De mi is az a KRESZ? A KRESZ tulajdonképpen a technikai kultúra fejlődése és az emberi szokások változása, egészen pontosan a **K**özúti **R**endelkezők **E**gységes **S**zabályozása.

A közlekedés kialakulása, fejlődése magával hozta a közlekedési szabályok megjelenését, melyeknek rendeletekbe, törvényekbe foglalását már az ókorban megkezdték. Hazánkban már a középkortól 1872-ig is készültek törvényi szabályozások az utakkal, a közúti közlekedéssel kapcsolatban, melyek írásos forrásként is fennmaradtak. Egy-egy nagyobb világméretű történelmi esemény – mint például az ipari forradalmak, vagy a világháborúk – jelentős szereppel bírtak a közlekedési szabályok kialakulásában, változásában, illetve jogszabályba rögzítésében.

Dolgozatomban a közlekedéssel kapcsolatos jogi normák kialakulását, azok fejlődését kívánom bemutatni az ókortól napjainkig.

A MOTOROS BALESETEK OKSÁGI ÖSSZEFÜGGÉSEI

Szerző: Stefán Lilla Orsolya és Kún Péter Áron
RTF, büntügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Major Róbert r. alezredes, főiskolai docens

A híradásokban annyira gyakran hallható motoros tragédiák sarkalltak minket, hogy diákköri dolgozatunk témájának a motoros balesetek oksági összefüggéseit válasszuk. Másrészt, mivel mindketten, lévén aktív motorosok, szomorúan tapasztaljuk az utakon, hogy a közlekedés bizonyos résztvevői rossz szemmel, néha már ellenségesen nézik a motorosokat.

Vizsgálódásunk során ennek a kérdéskörnek is kerestük a miértjét, illetve ennek az orvoslása érdekében megpróbáltunk lehetséges megoldásokat, megszívleendő tanácsokat is összegyűjteni. Ezek persze nem mind szentírások, de ha az ember olvassa, legyen akár autós vagy motoros és egy pillanatra elgondolkodik, a dolgok mögé néz, rágódik rajta, akkor már elértük célunkat és munkánk nem volt hiábavaló.

A RENDŐRSÉG HAJÓVIZSGÁLATI SZAKFELADATAI

Szerző: Troszt Gergely r. zls.
RTF, bűnügyi igazgatási szakirány, bűnügyi szak
Konzulens: Dr. Major Róbert r. alezredes, főiskolai docens

Dolgozatom a rendőrség keretein belül végzett vízirendészeti munka egyik speciális részegységét, a hajóvizsgálói munkát – mint rendőrségi gyakorlati tevékenységet – mutatja be. Egy olyan témát taglal, egy olyan speciális rendőrségi munkafolyamatot elemez, mely ez idáig semmilyen felsőoktatási intézményben nem került még részletezésre, ill. elemzésre. Sőt, ezen túlmenően kijelenthetem, hogy máig egész Magyarországon – legalábbis meglévő ismereteim szerint – nem került még ilyen tárgyú dolgozat bemutatásra az intézményi TDK-n (Rendőrtiszt Főiskola, 2010.11.09.) történt bemutatást leszámítva. Nincs olyan szakirodalom, folyóirat, cikk vagy akár jogszabály, mely ezt a fajta rendőri területet a gyakorlati végrehajtás szempontjából szabályozná, elemezné vagy egyáltalán megemlítené! Emiatt úgy gondolom, kijelenthető, hogy a választott témám teljességgel újszerű, a magyar rendvédelmi szervek – és ezen belül a vízirendészeti munka – életéből egy ez idáig ismeretlen területet tár Önök elé.

Mindamelllett, hogy a témaválasztás újszerű, megemlíteném aktualitását is. Ugyanis a dolgozatomban bemutatott tevékenységet végző Mohácsi Vízirendészeti Rendőrőrs hajóvizsgálói állománya az Európai Unió – és 2007 decembere óta egyben a schengeni övezetnek is a – déli határán látja el feladatát, viselve ezzel a schengeni határellenőrzésekkel kapcsolatos felelősséget és határforgalmat. De megemlíthetem Magyarország európai uniós soros elnökségi tiszteből fakadó többletterheket, vagy akár a dolgozatban is többször említett és a 2000-es évek óta tartó folyamatos EU-jogharmonizációs folyamatokat is, melyek a vízirendészeti hajóvizsgálatok során azóta is szakadatlan változásokat eredményeznek.

Dolgozatom szerkezete klasszikus felosztás szerint követi a szokásos dolgozati partíciókat, 3 részre osztott; bevezetés, majd a téma ismertetése és részletezése, végül összegzés.

Nyelvezetében hétköznapi formában próbáltam meg közvetíteni a tartalmat, hogy a szakmai anyagot a hozzá nem értő személyek részére is érthetővé tegyem, emiatt előfordult, hogy párhuzamot állítottam a közúti közlekedés során már mindenki által megismert szabályokkal, okmányokkal. Ugyanakkor megítélésem szerint az említett egyszerűsített nyelvezet ellenére is a dolgozat didaktikai analízise helyenként – az egyes részek nagy tartalmi mondandója miatt – igen összetettre sikerült. Ennek oka, hogy igen nehéz feladatra vállalkoztam, amikor egy gyakorlati tevékenység írásban történő rögzítését és bemutatását tűztem ki célul, emellett pedig látni kell azt is, hogy olyan tevékenység bemutatására esett a választásom, amely több rendőrségi szakterületet is érint, úgymint közlekedés-, igazgatásrendészet, idegenrendészet, esetenként pedig bűnügy.

Külön ki szeretném emelni a dolgozathoz a vízirendészeti hajóvizsgálói munkafolyamatok német – azon belül is a Hessen tartományi frankfurti – vízirendészeti munkával történt összehasonlítását, mely ezen dolgozatomban nem csupán irodalmi adatgyűjtés során keletkezett összehasonlítás, hanem személyes szolgálati feladatellátásom keretében Németországban beszerzett információimon és tapasztalataimon alapul.

Zárszóként végül szeretném a dolgozatra – mint későbbi esetleges oktatási ismeretanyagra is – felhívni a figyelmet, tekintettel, hogy mondanivalója, aktualitása és a dolgozattal szemben támasztott terjedelmi korlátok ellenére is annak megközelítő teljessége alkalmassá teszi ennek a szerepkörnek az ellátására.

Megjegyzés [SGP1]: A törölt részekről majd a zsűri mond véleményt.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK BIZTONSÁGÁNAK HUMÁN KÉRDÉSEI

Szerző: Szücs Anikó Edit
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika
Konzulens: Kolossa Sándor nyá. alezredes

A kórházak biztonságának kialakítása és fenntartása világszerte problémát jelent. Ennek a problémakörnek a kutatására és elemzésére megalakult 2008 decemberében a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen egy kutatócsoport, melynek munkájában magam is részt veszek. Négy évet dolgoztam az egészségügyben, így személyes rálátásom is van erre a problémakörre. Pályamunkámban az alábbi alrendszeret szeretném bemutatni:

- Személy- és vagyónbiztonság
- Épületbiztonság
- Parkolóbiztonság és kórház területének védelme
- Veszélyes anyagok felhasználása és tárolása
- Gyógyszerek és drogok szabályozott hozzáférése és tárolása
- Katasztrófavédelem, tűzvédelem
- Kommunikációbiztonság
- Minőségbiztosítás

A humánerőforrás-gazdálkodás és az egészségügyi intézmények biztonságának összefüggéseit szeretném bemutatni az alábbi főbb pontokon keresztül:

- személyzet kiválasztása,
- a személyzet biztonsági képzése,
- biztonsági továbbképzések,
- munkavédelem: baleset- és egészségvédelem,
- környezeti klíma,
- személyes kapcsolatok kiépítése.

Végül arra szeretnék rávilágítani, hogy az egészségügyi intézmények biztonsága milyen hatással van az egészségügyi ellátás színvonalára.

AZ IDŐJÁRÁSI FRONTOK ÉS A KÖZLEKEDÉSI BALESETEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Szerző: Varga Krisztián
RTF, rendészeti igazgatás szak, közlekedésrendészeti szakirány
Konzulens: Dr. Major Róbert r. alezredes, főiskolai docens

A Szombathelyi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályán dolgozom, mint balesethelyszínelő-vizsgáló. Munkám során megfigyeltem, hogy bizonyos időszakokban látható ok nélkül megnő a közlekedési balesetek száma.

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy az időjárási frontoknak lehet-e köze a balesetekhez, ha igen, akkor milyen mértékben. Természettudományi könyvekből ismereteket szereztem az időjárási frontok típusairól, azok létrejöttéről. Orvosi szakkönyvekből, szakorvosokkal konzultálva, és az internetről általánosságban megismertem a frontok élettani hatásait.

A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság személyi sérüléssel járó baleseti statisztikáját 1998-2008. évig terjedő időszakra vonatkozóan összegyűjtöttem a balesetek súlyossága szerint – kiemelve az ittas okozókat –, melyet napról napra összevettem a szintén erre az időszakra összegyűjtött, Vas megyében átvonuló frontadatokkal. Dolgozatomban Vas megyére korlátozva vizsgáltam az adatokat, mivel véleményem szerint így, a kisebb terület miatt pontosabb képet kaphatok. A mellékletben a Vas Megyei Közútkezelő Kht. táblázatai tekinthetők meg, melyben látható, hogy a megyében hány km közúton zajlik a közlekedés, valamint az utak állapota 5-ös skálán osztályozva.

Az adatokat összevetve következtetéseket vontam le, hogy a frontátvonulások hatnak-e valamilyen formában a baleseti számok alakulására. Megoldásokat kerestem arra a problémára, hogy hogyan lehetne a frontok idején bekövetkező balesetek számát csökkenteni.

KÓRHÁZI SZEMÉLYZET BIZTONSÁGA – KÓRHÁZI ERŐSZAKOS CSELEKMÉNYEK MEGELŐZÉSE

Szerző: Deák Gabriella
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika
Konzulens: Kolossa Sándor ny. alezredes

Az egészségügyi szakma az egyik legtöbb stresszel járó szakma. Az Európai Munkakörülmények Szervezet felmérései alapján az egyes szakmák közül az egészségügyben a legveszélyeztetettebbek fizikai, valamint pszichikai erőszak szempontjából. Nagyon sok egészségügyi szakmát gyakorló személy szenved az erőszakos cselekmények által okozott poszttraumás stressz betegségben. A kórházak minőségi működéséhez elengedhetetlen a személyzet megfelelő mentális és fizikai állapota. Ezt a kórház fenntarthatja, biztosíthatja, hiszen felelőssége is az 1998. évi XCIII. (munkavédelmi) törvény szerint.

A nyugat-európai országok, valamint az Amerikai Egyesült Államok munkavédelemmel foglalkozó szervei irányelveket hoztak létre az egészségügyi szektorban előforduló erőszakos cselekmények megelőzésére. Hazánkban nem fordítanak kellő figyelmet e problémára és magyar nyelven az Európai Munkavédelmi Ügynökség magyar nyelvű publikációin kívül csak egy tudományosnak nevezhető cikket találtam e témában. Ezt a hiányt szeretném dolgozatommal pótolni.

Az erőszak megelőzését, és az esetek kezelését bővebben taglalom, hiszen ezt találok a legfontosabbnak. Irányelveket mutatok ezáltal a magyar egészségügynek. A magyarországi kórházak közül az egyik talán legjobban felszerelt és biztonsági rendszerrel ellátott kórházat, az Állami Egészségügyi Központot mutatom be, mint pozitív példát a kórházbiztonság megvalósítására. Munkámat az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika kórházbűnözési adatainak bemutatásával, valamint a témámhoz kapcsolódó jogszabályok nem teljes listájával zárom.

KRIMINALISZTIKA

A MODUS OPERANDI – AZ INFORMATIKAI FEJLŐDÉS TÜKRÉBEN

Szerző: Dankó Diána
RTF, rendészeti igazgatási szak, igazgatásrendészeti szakirány

Konzulens: Cielešky Péter r. őrnagy, kiemelt főreferens, ORFK Bűnügyi Főigazgatóság
dr. Anti Csaba r. alezredes, főiskolai tanársegéd

Tudományos diákköri munkám témájának a Modus Operandit választottam. A kérdéskörön belül pedig az aktualitásnak megfelelően a kódszótárak egyezőségének problémakörét, illetve kialakulásának okait tártam fel.

Elsősorban a Modus Operandi kialakulását reprezentáltam történeti fejlődésén keresztül mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban. Részletesen szemléltettem az egykori manuális, kartotékrendszeren alapuló működését, illetve leírást adtam a régi ügyfeldolgozás módjáról. Különös figyelmet fordítottam az informatikai fejlődéssel előtérbe kerülő Robotzsaru rendszerre, amely új távlatokat nyitott a nyilvántartások összehangolásában, fejlesztésében. Feltártam a Robotzsaru integrált ügyviteli és ügyfeldolgozó rendszer és a Modus Operandi Nyilvántartás között lévő kapcsolatot, mely során kitértem a jellegükből adódó eltérésekre, problémákra. Az adatátvételi problémát elemezve, javaslatot tettem annak megoldására, ill. elemeztem az egyes kódszótárak megfeleltetési lehetőségeit.

Dolgozatom fő célja, hogy „rávilágítsak” a gyakorlati alkalmazás során felmerült problémákra és megoldási lehetőségeket tárjak fel egy – ma még nem tökéletesen működő, a jövőre nézve azonban rendkívüli jelentőséggel bíró – nyilvántartás eredményes felhasználására.

A POLIGRÁF MINT A VALÓSÁG KERESÉSÉNEK EGYIK ESZKÖZE

Szerző: Lúczy Erika
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány

Konzulens: dr. Sléder Judit r. alezredes, főiskolai docens
dr. Budaházi Árpád r. főhadnagy, főiskolai tanársegéd

Tudományos diákköri dolgozatomban kifejtem, hogy feladata-e a nyomozó hatóságnak a valóság megállapítása vagy sem, melyek a valóság megállapításának törvényi feltételei; a büntetőeljárás alapelvei, illetőleg a bizonyítási tilalmak érintik-e a poligráfos vizsgálatot.

Vizsgálom azt, hogy a poligráfos vizsgálat bizonyítási eljárás-e vagy sem, a kriminalisztika vagy a büntetőeljárás körébe sorolható-e, illetőleg kivel szemben lehet a poligráfos vizsgálatot lefolytatni, kitérve a magyar és a külföldi különbségekre. Ismertetem a vizsgálat feltételeit, és választ keresek arra a kérdésre is, hogy minek minősül a poligráfos vizsgálat: szakértői vizsgálatnak, szaktanácsadói véleménynek, bizonyítási eljárásnak, felismerésre bemutatásnak vagy kihallgatásnak, esetleg ezek kombinációjának, illetőleg őszinteség- vagy hazugságvizsgálat-e a poligráfos vizsgálat.

Bemutatom, hogy megoldható-e a védő, illetőleg a nyomozó hatóság tagjának a jelenléte a poligráfos vizsgálaton, és ismertetem a felderítettség és a bizonyítottság közötti különbséget. A dolgozatomban figyelemmel vagyok a külföldi gyakorlatra is.

AZ EMBERÖLÉS NYOMOZÁSÁNAK PROBLEMATIKÁI

Szerző: László Nóra
RTF, bünygyi igazgatási szak, bünygyi szakirány
Konzulens: Dr. Kovács Gyula ny. r. alezredes, főiskolai tanársegéd

A dolgozat a bevezetővel kezdődik, melyben azt fejtem ki, hogy miért is választottam ezt a témát. Megjelöltem a célomat, illetve a témához kapcsolódó alaptézisemet állítottam fel. A következő fejezetben a címben lévő szavaknak, tehát az alapfogalmaknak a jelentését írtam le és értelmeztem, majd egy külön rész tartalmazza az emberölés rendszertani elhelyezkedését a magyar Büntető törvénykönyvben, fogalmát és tényállási elemeit, valamint alakzatait.

A negyedik fejezetben az élet elleni bűncselekmények alaktanáról szóltam. Ez magába foglalja az elkövetők és az áldozatok körét, főbb személyiségjellemzőit, illetve az elkövetés helyét, eszközét, módszerét. Tartalmazza még az alany elkövetés után kifejtett magatartását. Ebben a fejezetben részletesebben ezekről és a nyomozásban betöltött szerepükről van szó, illetve az általam elvégzett kutatások eredményeit foglaltam bele. A kutatás alapja két kérdőív volt, egyet a civil emberek részére készítettem, a másikat pedig a Rendőrtiszti Főiskola hallgatói számára. Tartalma pedig az emberölés főbb morfológiai sajátosságai voltak.

A továbbiakban az emberölés főbb nyomozási cselekményeit fejtettem ki. A kezdeti szakaszoktól a gyanúsított kihallgatásáig foglalják magukba a főbb intézkedéseket. Ezeknek a fejezeteknek az alapja az általános taktikai ajánlások, melyekre ráépíttem a gyakorlati tapasztalatokat, és az itt jelentkező főbb nehézségeket próbáltam meg megfogalmazni. Itt a kutatásomat a területen dolgozó nyomozókkal elvégzett interjúk alapján készítettem el. Ezek adták a gyakorlati tapasztalatok alapját. Az általam összeállított kérdőív alapját Dr. Barta Endre *Az emberölés nyomozása* c. könyve adta. Olyan kérdésköröket foglal magába, amikre elsősorban szerettem volna választ kapni, feltárni azokat az elemeket, amelyek esetlegesen eltérnek az elmélettől. A kutatást négy szervnél, 15 nyomozóval készítettem el, akik hasznos tanácsokkal is elláttak. A fejezetek a végleges kép kialakítása érdekében elvégzendő feladatokról és a területi ajánlásokról szólnak. Utoljára, az összegzésben pedig kifejtettem a hipotézisemmel és az élet elleni bűncselekmények nyomozásával kapcsolatos következtetéseimet, megállapításaimat.

AZ ERŐSZAKOS KÖZÖSÜLÉS NYOMOZÁSA ANGLIÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Szerző: Cseh Eszter
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány
Konzulens: Dr. Kovács Gyula ny. r. alezredes, főiskolai tanársegéd

Témaválasztáskor elsődlegesen az vezérelt, hogy mindazon ismeretet, pozitív tapasztalatot, amit magamba zártam a három hónapos angliai szakmai gyakorlatom ideje alatt, papírra vethessem.

Dolgozatom a brit rendőrség és ügyészség bemutatásával kezdődik. A nemi erkölcs fogalmának tisztázását és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények csoportosítását követően a számadatok tükrében világítok rá az erőszakos közösülés bűncselekményének hazai és angliai elterjedtségére. Különös figyelmet szentelek az eltérő büntető anyagi jogi szabályozás ismertetésének.

Dolgozatom fő részét a nemi erkölcs elleni bűncselekmények nyomozásának sajátosságai képezik. Milyen nyomozási cselekményeket, hogyan és ki hajtja végre itthon és Angliában, milyen speciális erőket, nyilvántartásokat alkalmaznak a tengerentúli detektívek? Mit is rejt a HOLMES2, a CCTV vagy a VISOR? A dolgozatom többek között ezekre is választ ad. Fontosnak tartottam a bizonyítás problematikájáról is szót ejteni.

Az utolsó fő fejezet a házassági életközösségen belül elkövetett erőszakos közösülésről szól. Az összegzésben megtalálható a téma kapcsán általam levont, szubjektív és enyhén bíráló hangvételű konklúzió, némi kitekintéssel.

Pályamunkámat a mellékletben található, eredeti fényképfelvételekkel, ábrákkal és táblázatokkal igyekeztem még szemléletesebbé, élvezetesebbé tenni.

AZ INTERNET SEGÍTSÉGÉVEL ELKÖVETETT SZERZŐI JOGOK MEGSÉRTÉSE (A FELDERÍTÉS ÉS BIZONYÍTÁS NEHÉZSÉGEI A CYBER-TÉRBE)

Szerző: Révész János
RTF, rendészeti igazgatási szak, határrendészeti szakirány

Konzulens: Dr. Vígh András r. alezredes, főiskolai docens

A térhódítása fokozódik, elfogadottsága az alkoholfogyasztással egyenrangú, az okozott kár felbecsülhetetlen. Napjainkban egyre nagyobb méreteket ölt a digitális világban elkövetett bűncselekmények száma.

Az Internet megjelenésével párhuzamosan törtek be a piacra az azt használó alkalmazások, mint például a banki szolgáltatások, kommunikációs alkalmazások, webshopok, a pornóipar, hírportálok, hirdetések, közösségi portálok, szórakoztató site-ok és emellett a tömördek mennyiségű hasznos és haszontalan adat, a világ minden tájáról, mindenféle mennyiségben és minőségben.

Ezen lehetőségek mindegyike hordoz magában lehetőséget a nem etikus, nem törvényes felhasználásra, így nem is tudok mindegyikkel teljes mértékben és kimerítően foglalkozni, ezért a tanulmányban a multimédiás anyagokkal való visszaéléssel, a szerzői jogok megsértésével foglalkozom. Választásom azért esett erre a témakörre, mert az Interneten áramló adatmennyiség legnagyobb hányadát ez a fajta adatforgalom teszi ki. Kutatásomban a rövid történeti áttekintés után, a jogszabályi háttérrel fogok szólni. Ezt követően feldolgozom a leggyakoribb és legelterjedtebb módjait a szerzői jogi védelem alatt álló anyagok interneten való terjedésének. Végül megoldást keresek a kialakult helyzet kezelésére, kifejtem gyakorlati tapasztalataim és az eljárások során felmerülő problémákat.

A tanulmányommal próbálom felhívni a figyelmet, egy igen nagy méreteket öltött és a lakosság számára „elfogadott” bűnözési formára. Majd lehetséges kiutakat vázolok fel a probléma megoldására.

VERZIÓK EGY ÉLETELLENES ÜGY NYOMOZÁSÁBAN

Szerző: Kőszegi Judit Renáta
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány
Konzulens: Farkasné Halász Henrietta r. őrnagy, tanár

A dolgozat keretét egy 1997-ben elkövetett bűnügy nyomozati iratainak felhasználásával az életellenes ügyek nyomozása adja, fő tartalmát pedig a verziókkal végzett munka gyakorlati alkalmazás során történő bemutatása.

A választott eset egy aljas indokból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés.

A verziókkal végzett munka felépítésén keresztül mutatom be a választott jogesetet oly módon, hogy ismertetem a nyomozási cselekményeket, majd egy általam hasznosnak talált módon, táblázatban összegezve az azokból megkapott, illetve hiányzó információkat, verziókat állítok fel rájuk, amiket a további nyomozási cselekmények adataival egészítetek ki, így eljutva a nyomozás végéig.

A választott téma, és szerkezeti megoldás fő célja a verziókkal végzett munka fontosságának hangsúlyozása, és az elméleti tananyag beépítése a gyakorlati alkalmazásba.

LÉGIERŐ ÉS LOGISZTIKA

A GAZDASÁGI VILÁGVÁLSÁG KIALAKULÁSA, VÁRHATÓ HATÁSA A MAI MAGYAR HONVÉDSÉGRE

Szerző: Orosz Kinga
ZMNE BJHK, katonai gazdálkodási pénzügy szakirány
Konzulens: Mezőfi Zoltán ezredes, HM GTF VETO osztályvezető

Hatalmas aktualitással bír ez a válság, ami kiterjedt a Honvédségre is. Írásos elemzés ugyan még soha nem készült a jelenlegi válságról, ami a Honvédségre is hatással van, de a dolgozatomban szeretném kifejtetni, hogy milyen várható következményekkel járhat. Globalizálódott a válság az USA-ból. Pénzügyi válság következtében válságkezelő kormányt kellett létrehozni hazánkban. A Magyar Köztársaság egyes költségvetési fejezeteiben, mint a HM-ben is, visszaesik a GDP. Ebből az irányból szeretném megközelíteni tudományos munkámat, s elemzem, a költségvetés miként fog alakulni. Segítségemül csakis nyílt adatok szolgáltak, mindenki által hozzáférhetőek.

Költségvetés elemzésére kiváló eszköz a Tárca Védelmi Tervező Rendszerének (TVTR) a bemutatása. Továbbiakban megvizsgálom a Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiáját (NKS), amelyben nagyon fontos (40-30-30%-os személyügy-működés és fenntartás-fejlesztés) részarány fellelhető. A kormány szándéka tehát 5 éven belül 0,2%-kal egyenletesen növelni a GDP-t. A későbbiekben ez kiderül, hogy mennyire valósulhat meg. A 10 éves erőforrástervezéssel meg tudhatjuk, hogy milyen főbb fejlesztési programokat tervezett a kormány. Részletesen elemzem a 2009., 2010., illetve a 2011. évi költségvetést. Megállapíthatjuk, hogy 2010-ben nem kapott a HM tárca annyi részesedést, mint a korábban említett okmányokban olvashattuk (NKS, Miniszteri irányelvek a védelmi tervezéshez). Feltételezhetjük, hogy a fejlesztésekre szánt 30% hiányozni fog a költségvetésből. 1001/2009. (I. 13.) számú Korm. határozatban, valamint az 1033/2009. (III. 17.) Korm. határozatban meg tudhatjuk, hogy további megvonásokkal sújtják a Honvédséget. A tárca létszámgazdálkodását illetően pozitív irányú döntések várhatóak, mert a 2011. évi költségvetési létszámkeretet az előző évektől eltérően nagyobb mértékben megnövelik. Azonban az megállapítható, hogy a létszámkeret még így sem éri el a 2009. évi költségvetési szintet. A fejlesztési programok vonatkozásában komoly mértékű visszalépés várható a jövőben, amely minden bizonnyal érzékeny és érezhető változásokat fog hozni.

Végezetül nem tudnak további embereket betölteni, a korábban be nem töltött helyekre. Valószínűleg a programokra hosszú távú szerződésai vannak. Nagyon komoly kötelezettségvállalásai. Hogyan tud kilépni ezekből a programokból? NATO szövetségi felajánlás teljesülésének mik lesznek a várható következményei? Hogyan fog teljesülni a jövő távlatában a Gripen-program?

Ezekre a felvetésekre már nyílt információkra alapozva nem lehet megadni a választ, azonban ha következtetésem és megállapításaim helytállónak bizonyulnak, úgy a válaszok nem sokáig váratnak magukra, mivel ilyen fajsúlyú kérdések minden bizonnyal közérdeklődésre tartanak számot és a fejleményeket már komoly kutatói munka nélkülözésével is követni lehet majd.

A KABULI NEMZETKÖZI REPÜLŐTÉR REPÜLÉSBIZTONSÁGOT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐI ÉS A LEGFŐBB TAPASZTALATOK A MAGYAR VEZETŐ NEMZETI SZEREPVÁLLALÁS IDŐSZAKA ALATT

Szerző: Panyik Judit
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Varga Csaba dandártábornok, MH ÖHP törzsfőnök-helyettes

A Kabuli Nemzetközi Repülőtér (KAIA) – amely Afganisztán legforgalmasabb, civil és katonai feladatokat egyaránt ellátó légikikötője – komoly repülésbiztonsági kockázatokat vet fel a XXI. század globális kihívásainak tükrében.

Az újabb magyar szerepvállalás kapujában a repülőtér érintő biztonsági kockázatok ismét felértékelődnek, a fenyegetések kiértékelése kulcsfontosságúvá válik a repülőtér és a repülő műveletek mindennapi kiszolgálása és a biztonság garantálása érdekében. A NATO-ISAF parancsnokság alatt funkcionáló létesítmény külső, belső, természeti és személyi problémáikáival komoly nehézségek elé állítják az ott szolgálatot teljesítő állományt.

A 2008. 10. 01-től 2009. 03. 31-ig vezető nemzet szerepét betöltő, a mindennapi feladatokat irányító MH KAIA Törzstiszti Csoport tapasztalatai kiemelten fontosak a következő állomány felkészítésénél. A repülőtéren egy időben jelennek meg a műveleti és a békefeladatok, melyek ellátása a teljes állománytól komoly felkészülést kíván.

Ezen szempontok figyelembevételével fontos megállapítani, hogy a kockázati tényezők pontos kiértékelése, a személyes tapasztalatok megismerése, beépítése a felkészítési rendszerbe és ezek minél szélesebb körben való közzététele elengedhetetlen a repülőtér biztonságos üzemeltetése és az állomány védelme érdekében.

A KÜLÖNLEGES ERŐK ÖNÁLLÓ LOGISZTIKÁJA

Szerző: Bodoróczy János százados
ZMNE BJHK, katonai logisztikai szak, MSc kiegészítő képzés

Konzulens: Dr. habil. Réger Béla alezredes (PhD), egyetemi docens
Dr. Ruszin Romulusz ezredes (PhD)

Az írás fő célja, hogy az olvasó számára rávilágítsak a különleges műveleti erőket kiszolgáló logisztika problémáira, megkísérlem felhívni a figyelmet a különleges erők önálló logisztikájának megteremtésére. Bemutatok stratégiaalkotási módszereket, illetve az egyes stratégiákban kiemeljek elemeket, amelyek hasznosíthatók és amelyek nem az új stratégia felállításánál.

Kísérletet teszek az általam ideálisnak vélt stratégiaalkotási módszerek közül kiválasztani azt, mely alapján meg lehet alkotni a különleges műveleti erők önálló logisztikai stratégiáját, és javaslattal élek az első, fegyvernemre specializálódott szaklogisztika logisztikai stratégiájára.

Bemutatom a különleges erők alkalmazási alapelveit, a specifikus logisztikai támogatási eljárásokat. A katonai döntéshozatali rendszer vizsgálatán át rávilágítok a logisztika és a döntéshozatali eljárás kapcsolatára.

LÉGIKÖZLEKEDÉS VÉDELEM

Szerző: Szabadi Csaba
RTF, rendészeti igazgatás szak, biztonsági szakirány
Konzulens: Dr. Major Róbert r. alezredes, főiskolai docens

A XXI. század talán legfontosabb biztonság- és védelempolitikai kérdése a terrorizmus. Mára egy olyan jelenséggé nőtte ki magát, amely mellett nem lehet szó nélkül elmenni, és amely mind a jogalkotásra, mind pedig a biztonsági szférára – legyen az civil vagy hivatásos, állami – nyomást gyakorol. 2001. szeptember 11-e bebizonyította, hogy a terrorizmus nem válogat és egy új fejezetet nyitott a légiközlekedésben. Bár a légiközlekedési szférát korábban is érték támadások, mégis ez volt az a pont, amely elindította a változást. Bár a helyzet normalizálódott, és a biztonsági előírások soha nem látott szigorát és alaposságát éljük, a légiközlekedés, úgy gondolom, egy örökös háborús front marad.

Jelen munkám célja bemutatni a terrorizmust, mint a légiközlekedést fenyegető, veszélyeztető jelenséget, bemutatni a nemzetközi egyezményeken keresztül a repülés biztonságának fejlődését. Megpróbáltam nagy hangsúlyt fektetni az európai uniós légiközlekedést érintő szabályozásra – amely a hazai légiközlekedést is meghatározza –, illetőleg a hazai hatóságok, szervek feladataira. Úgy gondolom, hogy a légiközlekedés védelem az egyik legösszetettebb és sokrétűbb biztonsági kérdés, amely mindaddig aktuális és prioritást élvező terület, amíg a terrorizmus potenciálisan veszélyt jelent rá.

LOGISZTIKAI OKTATÓCSOMAG, A LOGISZTIKAI FOLYAMATOK ELEMZÉSÉHEZ

Szerző: Cservenyi Dóra
ZMNE BJHK, katonai logisztika
Konzulens: dr. habil. Réger Béla PhD

Munkámban egy, logisztikai és informatikai elgondolások alapján létrehozott oktatócsomagot, annak elvi, fizikai és gyakorlati megvalósítását mutatom be, amely által nem csak az elvi logisztikai modellek gyakorlati szimulálása, hanem oktatásuk és elsajátításuk is könnyebbé válhat.

A célrendszer meghatározását az alábbi kérdéskörre alapoztam:

- Mi az az informatikai megoldás, amellyel logisztikai elemzések készíthetők az elvi elgondolások szimulálására; amely hatékonyságán kívül könnyen hozzáférhető, gazdaságos, mind otthoni felhasználásra, mind pedig szervezett oktatási formában alkalmazható.
- Milyen formában lehetne az elméleti tudásanyagot és szimulációs eszközt az oktatási módszertanba beépíteni?
- Milyen eszközökkel és módszerrel lehet megvalósítani az oktatóanyag létrehozását?

MI-24 D, V, P TÖBBCÉLÚ SZÁLLÍTÓ HARCHELIKOPTER INTERAKTÍV KÉZIKÖNYVE

- Szerző:** Domján Károly
ZMNE BJHK, közlekedésmérnöki szak, légi jármű szakirány
- Konzulens:** Dr. Szabó László nyá. okl. mk. alezredes, egyetemi docens
Dr. Békési László nyá. ok. mk. ezredes, egyetemi docens
Lamos Imre repülő dandártábornok

A Magyar Légierőnél rendszeresített MI-24 D, V, P többcéلú szállító harci helikopterekről, a multimédia segítségével elkészített interaktív kézikönyv elkészítése kezdődött meg. A papíralapú dokumentáció kiváltására, digitális formában elkészített információs adatbázis kerül kialakításra. A multimédia segítségével egy újfajta felhasználói segédlet került kifejlesztésre, mely vizuális megjelenítési képessége folytán könnyebbé teszi az információk elsajátítását, vagy a már megszerzett tudás felfrissítését. Az interaktív kézikönyv többszintű menürendszerrel lett kialakítva, így minden szakág folyamatosan fejlesztheti, illetve bővítheti az információs adatbázist. A szoftver tartalmazza a típus alaprendeltetését és felhasználásának lehetőségeit, mindezeket fotó és videó anyagokkal kiegészítve. Egy 3D-s kialakításnak köszönhetően a helikoptert körbeforgathatjuk, tereit, fülkét bebarangolhatjuk. Az interaktív jelleget kihasználva bármely műszerre vagy kapcsolóra történő rákattintással az adott egységről szinte minden fontosabb információt elsajátíthatunk.

A történelmi összefoglaló betekintést enged a típus fejlesztésébe a kezdetektől napjainkig. A különféle modifikációkat szerkezeti rajzokon, illetve fotókon egyaránt megtekinthetjük.

SK-61 BULLDOG TÍPUSÚ REPÜLŐGÉP MULTIMÉDIÁS KÉZIKÖNYVE

Szerző: Gáspár Tibor
ZMNE BJHK

Konzulens: Dr. Szabó László nyá. okl. mk. alezredes, egyetemi docens

Azért választottam az Sk-61 Bulldog típusú repülőgépet, mert magam is repülőgépvezető vagyok, és szeretném összekapcsolni a polgári és a katonai vonalat oly módon, hogy én, mint polgári főiskolai hallgató a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Hadmérnöki Kar légiközlekedés-mérnök szakos hallgatójaként bemutatom ezt a típust, mely több ország légierijében katonai alapfokú kiképzőgépként szolgált sok-sok éven keresztül.

Több ezer katonai pilóta nőtt fel a „típus szárnyai alatt”, ma pedig a katonai szolgálatból kivonva őket civilek, magánszemélyek tovább üzemeltetik, repülik a típust.

A papíralapú dokumentáció kiváltására digitális formában elkészített adatbázis került kialakításra. A multimédia segítségével egy újfajta felhasználói felület került kifejlesztésre, mely a vizuális megjelenítés képessége folytán könnyebbé, szemléletesebbé teszi az információk elsajátítását, vagy a már megszerzett tudás bővítését, felfrissítését. A multimédiás kézikönyv többszintű menürendszerrel készült, mely tartalmazza a repülőgép összes rendszerének részletes leírását fotókkal és videókkal.

A multimédiás jelleget kihasználva bármely műszerre kattintva az nagyobb méretben megtekinthető, és az adott műszerről minden fontos információ megjeleníthető, elsajátítható. Röntgenrajz segítségével megismerhetjük a főbb szerkezeti elemeket és azok elhelyezkedését. Videók segítenek abban, hogy bemutassam: a Bulldog nem mai építésű repülőgép, de ma is igen népszerű és kiváló kiképző-, túra-, és műrepülőgép.

NEMZETKÖZI BIZTONSÁG

AZ IRÁNI ISZLÁM FORRADALMI GÁRDA – HADSEREG, VAGY KARHATALOM?

Szerző: Martonosi Péter
Budapesti Corvinus Egyetem, Társadalomtudományi Kar, International Relations, MA, I.

Konzulens: Dr. habil. Nagyné Rózsa Erzsébet PhD, egyetemi docens

Napjainkban szinte nem múlik el nap, hogy valamely médiában ne találkozzunk Iránnal kapcsolatos hírrel, cikkel, melyekben gyakran említésre kerül egy bizonyos Forradalmi Gárda is. A Forradalmi Gárda, teljes nevén az Iszlám Forradalmi Gárda azonban tapasztalataim szerint még az azt említő cikkek írói számára is teljesen ismeretlen. Ez a tény pedig azt eredményezi, hogy a legtöbb esetben téves információkat, vagy elavult adatokat közölnek a szervezetről, valamint párhuzamosan nevezik a szervezetet az „elíthadseregnek”, „állami terrorszervezetnek”, „a hadsereg egy különleges egységének”, „irreguláris fegyveres erőknek”, vagy „a klérus karhatalmi csapatainak”.

Dolgozatom során be kívánom mutatni a Gárda az 1979-es iszlám forradalom hevében történő megszületését és fejlődését egészen napjainkig, kiemelt figyelmet szentelve annak, a forradalom utáni rendteremtésben és az Irakkal vívott nyolc éves háborúban betöltött szerepének. Ismertetni kívánom a Gárda napjainkra kialakult befolyását az iráni politikába, gazdaságba, oktatásba és médiába.

Ezt követően a Forradalmi Gárda hagyományos katonai oldalának leírásával folytatom a tanulmányt, melyben ismertetem a szervezet úgymond hagyományos haderőneveit és azok katonai potenciálját, valamint stratégiai jelentőségét a közép-keleti ország politikája számára.

Végezetül bemutatásra kerül az Iráni Iszlám Köztársaság két rendhagyó, a Forradalmi Gárda alá rendelt szervezete: annak félkatonai szárnya, a hivatalosan több mint tízmillió tagot számláló és a rezsím biztonságának egyik legfontosabb alappillére, a *Basij* milícia és a *Quds* különleges rendeltetésű erők is. A *Quds*-erők felelnek az iráni forradalom exportjáért, és minden a síita állam által külföldön folytatott katonai műveletéért, amely tevékenységek a térség országaira és Afrikára lebontva kerülnek bemutatásra.

AZ ISZLÁM ALAPÚ TERRORIZMUS ÉS AZ ELLENE VALÓ KÜZDELEM AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK SZEMSZÖGÉBŐL

Szerző: Himer Nóra Vivien
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi docens

A hidegháború befejeződésével a nemzetközi rend változáson ment keresztül, a két szuperhatalom szembenállása megszűnt a Szovjetunió szétesésével, majd megkezdődött bizonyos államok felemelkedése, és kialakult a multipoláris – mások szerint továbbra is bipoláris – rendszer. Az Amerikai Egyesült Államoknak – de a többi országnak is – ebben az új rendszerben kell szembenéznie az új, globális kihívásokkal, mint az illegális fegyverkereskedelem, a tömegpusztító fegyverek proliferációja, a bukott államok (*failed states*) vagy a terrorizmus kérdése. Ezek a kihívások nem tekinthetők ismeretlenek, eddig is léteztek, de a globalizáció megkönnyítette azok működését, míg az ellenük való fellépést megnehezítette.

Dolgozatom megértéséhez fontosnak tartom a terrorizmus gyökereit, fejlődésének változásait; fogalmi meghatározásának nehézségeit, csoportosítását és felépítését, valamint a médiával való kapcsolatát feltárni. A második részben az iszlám és a terrorizmus kapcsolatát elemzem, amihez fontosnak tartom az iszlám vallás megismertetését, illetve vizsgálni, hogy az Iszlám és a Nyugat harcban áll-e egymással, és beszélhetünk-e huntingtoni értelemben civilizációs háborúról. Az Amerikai Egyesült Államok és a téma szempontjából legjelentősebb iszlám alapú terrorista szervezeteket elemzem, majd az Egyesült Államok – főleg a George W. Bush- és Barack H. Obama-adminisztráció – szempontjából vizsgálom a terrorizmus elleni háborút, illetve küzdelmet. Dolgozatom befejezéseként összegzem az addigi ismereteket, majd megfogalmazom a jövőbeni teendőket a terrorizmus elleni küzdelemben.

KÖRNYEZET- ÉS KLÍMABIZTONSÁG KÍNÁBAN – A KÍNAI STRATÉGIA VÁLTOZÁSAI A KLÍMABIZTONSÁG TÜKRÉBEN A „REFORM ÉS NYITÁS” POLITIKÁJÁTÓL A KOPPENHÁGAI KLÍMACSÚCSIG

Szerző: Tischler Zoltán
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai alapszak
Konzulens: Dr. Rácz Lajos ezredes, egyetemi docens

A klímaváltozás napjaink környezetbiztonsági problémáinak egyik legmeghatározóbb eleme. Az egész földet érintő környezetváltozás súlyos következményekkel fenyeget az egyes államok és az egész nemzetközi közösség biztonságára nézve is. A probléma kezelése komoly nemzetközi összefogást és a nemzeti stratégiák megváltoztatását igényli.

Kína biztonságára nézve is súlyos következményeket eredményez a klímaváltozás. A Teng Hsziao-ping-féle „reform és nyitás” politikájával az ország egy új gazdaságfejlődési útvonalon indult el. A biztonság és a fejlődés fenntartásának érdekében a politikai vezetésnek egyre jobban be kell építeni a környezetvédelem, valamint a klímabiztonság kérdését a nemzeti stratégiába. Az utóbbi évtizedekben felszaporodott a környezetvédelemmel kapcsolatos kormányintézkedések száma, és megjelent a nemzeti klímaváltozási stratégia is.

A klímaváltozás körüli nemzetközi összefogás fejlődésében is komoly szerepet játszik a kínai állam. Az eddigi tárgyalások során a kínai-amerikai vetélkedés gyakran hatott akadályozó tényezőként, de a fejlődő országok vezető hatalmának, Kínának megvan a potenciális lehetősége, hogy egy komoly vállalással a klímavédelem érdekében folytatott nemzetközi tevékenységek élére álljon.

SPANYOLORSZÁG ÉSZAK-AFRIKAI BIZTONSÁGPOLITIKÁJA

Szerző: Babos Katalin
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai szak
Konzulens: Ruppert József nyá. alezredes

A pályamunkámban a mediterrán térség mai nemzetközi politikában betöltött kiemelkedő szerepét, valamint azokat a kihívásokat mutatom be, amikkel szembe kell nézniük mind a térségben élőknek, mind a fejlettebb országoknak. Ezek közé sorolható többek között, az egyre nagyobb méreteket öltő terrorizmus, az illegális bevándorlás, ember- és kábítószer-kereskedelem.

A spanyol biztonságpolitika, összehangolva a nemzetközileg kialakított állásponttal és stratégiákkal, célként tűzte ki mind az előbb felsorolt illegális tevékenységek felszámolását, mind a közvetett kiváltó okok megszüntetését. Ezen okok például, az országok rossz szociális, gazdasági, politikai helyzete, az alacsony életszínvonal és a környezeti problémák. Dolgozatomban igyekeztem részletesen kifejteni Spanyolország ez irányú tevékenységét, továbbá a térségben fekvő országokkal (Marokkó, Egyiptom, Algéria...) meglévő kapcsolatának nehézségeit és alakulását. Spanyolország emellett, hogy saját politikáját a nemzetközileg meghatározott eljáráshoz igazítja, fontos szerepet játszik magukban a nemzetközi szervezetekben, a szakpolitikák tervezésében és végrehajtásában egyaránt. 2011. januártól hazánk tölti be az Európai Unió soros elnökségét, mely tisztségért előtte, 2010 első félévében, Spanyolország volt a felelős, így még fontosabb látnunk az ő nézőpontjukat, prioritásaikat, hiszen csak így lehet az előzőekkel összhangban lévő elnöki munkát folytatni.

Összegezve tehát, az észak-afrikai konfliktusok és a térség instabilitása az egész világra kihát, ezért számunkra sem elhanyagolható sem a nemzetközi terrorizmus, sem az illegális bevándorlás, sem a szervezett bűnözés, mint ahogy az ezekre keresett megoldások, a politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok fellendítése sem.

TERRORIZMUS /TERRORISM/

Szerzők: Fribék Judit és Laczai Fruzsina
RTF, büntügyi igazgatási szak, büntügyi szakirány

Konzulens: dr. Nyeste Péter r. őrnagy, főiskolai szakoktató

Kutatásunk során különböző nézőpontok szerint megvizsgáltuk a terrorizmus alakulását, visszanyúlva egészen a gyökerektől napjaink globális terrorfenyegetettségi helyzetéig. Dolgozatunkban igyekeztünk bemutatni a terror és terrorjellegű cselekmények elleni fellépés hazai szervezetrendszerét, melynek során a terrorizmus leküzdésével, a terrorcselekmények megakadályozásával és felderítésével, valamint a nyomozásával foglalkozó szervezetekre, a felderítés, nyomozás lehetőségeire, valamint az Európai Unió terrorizmus elleni stratégiájára és a Magyar Köztársaság biztonsági koncepciójára koncentráltunk.

Tudományos munkánkban részletesen kitértünk a terrorizmus megjelenési formáira a magyar büntetőjogban illetve a legnagyobb hangsúlyt azokra a magyar szervekre fektettük, akik hatékonyan és eredményesen veszik fel a harcot a hazai és nemzetközi terrorizmus ellen. Részletesen kielemeztük az Alkotmányvédelmi Hivatal, a Nemzeti Nyomozó Iroda Terrorizmus és Extrémizmus Elleni Osztály, a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ, illetve a Terrorelhárítási Központ munkáját és felépítését.

Dolgozatunk megírásánál figyeltünk arra, hogy ne csak a problémákat sorakoztassuk fel, hanem a lehetséges megoldásokat és felderítési módszereket is megvizsgáljuk. A terrorizmus témakörének megismeréséhez nagy segítséget nyújtottak Liktör Lajos r. ezredes munkái, illetve az e témakörben íródott angol nyelvű tanulmányok és jelentések. Ilyen volt többek között a 2009-es TE-SAT jelentés, ami kellő pontossággal foglalta össze az elmúlt évben történt terrortámadásokat az Európai Unión belül, és tért ki a támadások elkövetőire.

Az Európai Közösségek iránymutatásainak leírásával azt az új követendő vonalat próbáltuk hangsúlyozni, miszerint a terrorizmus nem ismer határokat és egyedül egy olyan kis ország, mint Magyarország, nem tudja megállítani a terrort. Az Európai Unió felismerte, hogy csakis nemzetközi összefogással lehet eredményesen kezelni a terrorhelyzetet. Úgy gondoljuk, hogy dolgozatunkkal egy átfogó képet nyújtottunk ebben a széles témában, kitérve a problémák elemzésére, a lehetséges megoldások kivitelezésére, a terrorizmus ellen küzdő szervezetek munkájára és a nemzetközi együttműködések jelentőségére. Dolgozatunk elkészítésével igyekeztünk olyan munkát létrehozni, amellyel tiszteletünket tehetjük Liktör Lajos rendőr ezredes emléke előtt.

TERRORIZMUS VILÁGA

Szerző: Oravecz István főtörzsőrmester
ZMNE KLHK, nemzetbiztonsági alapszak
Konzulens: Dr. Bebesi Zoltán egyetemi adjunktus

A terrorizmus a mindennapjaink részét képezi. A világ számos pontján naponta szembesülni kell a szörnyűséggel. A terroristák mindig a legváratlanabb helyeken és időpontban csapnak le az áldozataikra, mint pl. 2010. március 29-én a moszkvai metróban. Ezért a pályázatomban a legtöbb oldalról bemutatom a terrorizmust. Tisztában kell lennünk azzal, hogy a jelenség Európában is jelen van, ami alól Magyarország sem kivétel, annak ellenére, hogy az utolsó támadás, ami Matuska Szilveszter nevéhez fűződik, már 79 éve történt hazánkban.

A terrorizmus megértéséhez elsőre mindig a jelentést kell definiálni, ami bár különböző módon hangzik, a végeredmény mindig ugyanaz: erőszak alkalmazása személyek vagy szervezetek ellen.

Mivel a terrorizmus nem a modern kor találmánya, szükséges, hogy megismerjük a múltat. Amikor is a támadások jelentős módon különböztek a napjaink elkövetési formáitól, valamint az ideológia is más volt. A múltban jellemzően nacionalista ideológiák vezérelték a szélsőséges csoportokat, ami napjainkra vallási ideológiák irányába tolódott el. Fontos, hogy megismerjük, hogy kik a terroristák, valamint a terrorista szervezetek felépítését és működését.

A terrorizmus vizsgálatokor hosszan sorolhatnánk az elkövetési módok széles skáláját, a repülőgép-eltérítéstől, a biológiai támadásokig. Korunk két véglete az öngyilkos merényletek és a cybertérben végrehajtott támadások között mozog. Mindkét támadási forma pánikot kelt. Az öngyilkos merényletek során a végeredmény sokkoló hatással van a közönségre. A cybertámadások szintén sokkolják a lakosságot, ugyanis a 21. század információs társadalmának köszönhetően elvágják a köldökzsinórt az egyén és a szervezet között. A végrehajtás színterei folyamatosan változnak, végeredmény mindig ugyanaz: az ideológiai elvek érvényre juttatása.

Az ideológia széles körben történő bemutatására legjobb lehetőség a média útján van. A médiának szüksége van vezető hírekre, amit a terroristák szolgáltatnak, ami által ingyen reklámhoz jutnak.

A terrorizmus jelenségével szorosan összefügg az ellene való harc. A siker kulcsa a megelőzésben keresendő, ami megfelelő biztonságpolitikával érhető el. A megelőzés alapvető eszköze még a jövőbeni fenyegetések megfelelő felmérése és értékelése. Minden érintett ország szemszögéből fontos, hogy a stratégiájukat a szomszédjaikéhoz igazítsák. A védekezést nagyban megkönnyíti, ha a terrorelhárító szolgálatok részére a hatékony munkavégzés érdekében a törvényi háttér is biztosítva van.

Tehát a terrorizmusvizsgálatokról kijelenthetjük, hogy a jövőben is szerves részét fogják képezni a mindennapoknak. Mindig lesz olyan személy vagy szervezet, aki ideológiájának köszönhetően nem ért egyet az adott rendszerrel. Hadüzenetek továbbra sem fogják megelőzni a támadásokat. Ezért törekedni kell arra, hogy az ellenséget a legtöbb oldaláról megismerjük, hogy ezáltal hatékonyan tudjunk védekezni ellene.

TÖRÖKORSZÁG EURÓPAI UNIÓS CSATLAKOZÁSI FOLYAMATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 2010-ES ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁSRA

Szerző: Pátyodi Szandra
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika alapszak

Konzulens: Kolossa Sándor nyá. alezredes, előadó

Volt már Keletrómai Birodalom, Bizánci Birodalom, Oszmán Birodalom. Fővárosa volt már Bizánc, Konstantinápoly, majd megint Bizánc. Volt már a rettegett török veszedelem, a keresztény Európa esküdt ellensége, a gyaurok legnagyobb üldözője. Az országot ma Törökországnak hívjuk, fővárosát Ankarának, és minden szempontból a kelet és nyugat közötti átmenetnek tekintjük. Mindezek tények. A kérdés mindössze az: hogyan fogjuk ezt az országot és lakosait tíz-húsz-harminc év múlva nevezni? Mit fogunk gondolni róla? Mivel fogjuk azonosítani?

Úgy gondolom, hogy Törökország, Európa és az Európai Unió számára ezek azok a kérdések, melyek talán a leginkább befolyásolják 21. századi történelmüket.

A 70 milliós muzulmán ország, majd 800.000 négyzetkilométernyi területen már 1964 óta az Európai Gazdasági Közösség társult országa. Felvetődik a kérdés: vajon nem volt ez túl elhamarkodott lépés? Kinek van nagyobb szüksége a másikra? Keleti irányban terjeszkedve Törökország már túl nagy falat az Uniónak? Vagy az integráció igazi akadálya a világnézeti és berendezkedésbeli különbségek, illetve az egységes uniós politikai akarat hiánya? Jogosan merülnek fel ezek a kérdések, ha az Európai Unió és Törökország közös történelmét vizsgáljuk.

Az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikke szerint bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok érvényesítése mellett. Ezek az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának értékein alapulnak. A megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőségen kell, hogy alapuljon. A húsz évvel ezelőtti keleti blokkhoz tartozó, a vasfüggönyön túli országokban sem volt egyszerű a változások időszaka. Az Unióba viszont csak úgy lehet belépni, ha a játékszabályokat elismerjük és a feltételeket teljesítjük.

Ezek figyelembevételével mégis felteszem a kérdést, hogy 41 év társulási viszony után kinek az érdeke az, hogy egy újabb, akár évtizedekig elnyúló szakaszba lépjen a csatlakozási tárgyalások elhúzódása? Ha fontos az egymás közti kiegyensúlyozott viszony, a másik tisztelete, akkor miért van szükség ilyen elhúzódó lépésekre? Dolgozatomban többek között ezekre a kérdésekre keresem a választ.

VENEZUELA ÉS A BOLIVARIZMUS

Szerző: Szabó Árpád
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitika szak
Konzulens: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi adjunktus

Dolgozatom első felében bemutatom a dél-amerikai ország történelmét a kontinens gyarmatosításától egészen Hugo Chávez hatalomra kerüléséig. Ezután röviden ismertetem Venezuela fegyveres erőit, illetve az azok korszerűsítése nyomán kialakult venezuelai fegyverkezés biztonságpolitikai hatásait. Mielőtt rátérnék Venezuela kül- és biztonságpolitikájának elemzésére, ismertetem az ezeket átható bolívari forradalom legfontosabb jegyeit. Részletesen bemutatom a Chávez megrögzött Amerika-ellenes eszméjének alárendelt venezuelai kül- és regionális politikát. Elemzem az Egyesült Államok és Venezuela közötti ellentét történelmi okait, majd értékelem az országnak a Bush- és az Obama-adminisztrációval való kapcsolatát. Ezután bemutatom Venezuela és – a Chávez által csak stratégia szövetségesként emlegetett – Orosz Föderáció közti kapcsolatokat. Szólok a két „forradalmár”, vagyis Mahmoud Ahmadinedzsád és Chávez ideológiai barátságáról, illetve a venezuelai-kínai viszonyról. A külpolitika után Venezuela regionális törekvéseit, és a Washington ellehetetlenítése céljából kezdeményezett regionális intézményeket (pl.: UNASUR, Bancosur, ALBA) mutatom be. Elemezem a hatalmas amerikai felháborodást kiváltó venezuelai atomprogram célját, biztonságpolitikai hatásait, és az oroszok ebben betöltött szerepét. Végezetül Chávez kül- és regionális politikájának esetleges buktatóit ismertetve felvázolom Venezuela lehetséges jövőjét.

RENÉSZETI ETIKA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

A HALÁLBÜNTETÉS RENDŐRI MEGÍTÉLÉSE

Szerző: Bogdán Gábor
RTF, büntügyi igazgatási szak, büntügyi szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Tanulmányomban azt vizsgálom, hogy a rendőrök miként állnak a halálbüntetés intézményéhez, mely bűncselekmények esetén alkalmaznák, mekkora hatást várnak a bűnözés visszaszorítása terén, továbbá, hogy mi alapján gondolják jogosnak. Érdekes kérdésnek találok, hogy napjaink társadalmi-politikai radikalizálódása, az ellentétek kieleződése mennyire van hatással a Rendőrség értékítéletére. Továbbá vizsgálom, hogy az állampolgárok körében végzett közvélemény-kutatások eredményei mennyiben egyeznek meg a rendőrök által képviselt nézőponttal. Dolgozatomban interjúkat készítettem a rendőrség különböző területein dolgozó kollégákkal – ezzel azt szeretném bemutatni, hogy a különböző szolgálati ágakban a rendőrök véleménye miben egyezik, és miben különbözik a halálbüntetés kérdéskörében. Tudományos diákköri dolgozatomban feltárom a halálbüntetés történeti fejlődését mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban. Bemutatom azokat a jogszabályokat, melyek tiltják a halálbüntetés alkalmazását, bemutatom a helyette használt büntetési nemeket. Dolgozatomban több esettanulmányt is bemutatok, ezzel is szemléltetve, hogy mennyire nehéz a témát helyesen megítélni. Dolgozatom végén egy rövid kitérőben próbálom meghatározni, hogy vajon az Európai Unió országainak polgárai és politikusai milyenek érzik a halálbüntetés jövőjét, szeretnék-e azt eltörölni, vagy nem.

A MAGÁNÉLET ÉS A SZOLGÁLATI ÉLET ERKÖLCSI ELEMEINEK KONFLIKTUSAI

Szerző: Mezősi Gabriella
RTF, bünygyi igazgatási szak, bünygyi szakirány
Konzulens: Prof. Dr. Kozáry Andrea tanszékvezető főiskolai tanár

A dolgozatomban kitérek az etika és az erkölcs kapcsolatára, deduktív módon levezetem az általános sajátosságából kiindulva a szakmai etikát, ezen belül a rendőrségi etikát mutatom be annak előnyös és hátrányos oldaláról egyaránt. A házasságban és a családban megnyilvánuló erkölcsi értékek jelentőségének taglalása mindenképpen szükséges volt ahhoz, hogy a speciálisabb ismereteket kívánó rendőrségi szubkultúrát alaposan körüljárjam.

A dolgozat egyediségének az alapja összeállított kérdőív alapján végzett felmérés, amelynek alanyai MA képzésben részt vevő RTF-es hallgatók voltak. A kérdőívet feleletválasztós és nyitott szöveges kérdéssel igyekeztem színesíteni. A feldolgozás során a kérdésekre adott válaszok diagramok, ábrák formájában, plasztikusan kerültek bemutatásra. A kutatott téma mondanivalóját egy olyan személy szemszögéből is megvilágítottam, aki egyrészt inspirálta témaválasztásomat, másrészt aki valóban a hivatásának él és mozgalmas életvitele során a maximális tökéletességre törekszik. A vele készült interjúban elsősorban a rendőri hivatás és magánélet összehangolására, összeférhetőségére fókuszáltak a kérdések. A dolgozat „záró akkordjaként” összefoglaltam a kutatásból levont végkövetkeztetéseket és saját véleményemet is megfogalmaztam.

A RENDŐRI ÁLLOMÁNY ERKÖLCSI NORMÁI ÉS PROBLÉMÁI

Szerző: Nagy Nikoletta Petra
RTF, büntügyi igazgatási szak, gazdaságvédelemi szakirány
Konzulens: Prof. Dr. Valcsicsák Imre főiskolai tanár

Dolgozatomban a rendőri állományt érintő legfontosabb erkölcsi/etikai problémákat tárom fel. A jogelmélet szerint a jog alapja az erkölcs, tehát a rendőrnek munkája végzésekor komolyan oda kell figyelnie az erkölcsi elvárásokra is. A rendőri munkával együtt járó erkölcsi felelősség sok szempontból speciális szakmai sajátosságokat is tartalmaz. Ezeknek lényegre törő elméleti bemutatását ötvöztem hivatásos állományú rendőr tiszthelyettesek és zászlósok írásbeli véleménye alapján. A kutatásom során 154 levelező tagozatos hallgató által írt esettanulmányt dolgoztam fel. A hallgatók 75%-a vidéken, 25%-a a fővárosban teljesített/teljesít szolgálatot.

A rendelkezésemre álló információk alapján – véleménynyilvánítók, esetek, etikai probléma-típusok – az elemzést és értékelést segítő táblázatot készítettem.

Az etikai problémák közül átfogó képet alakítok ki a rendőrök által is legfontosabbnak ítélt korrupció – egyénen keresztül az egész szervezetet – demoralizáló hatásáról, különös tekintettel a rendőrség és az állampolgárok együttműködésén alapuló kapcsolatrendszer kialakulására. A militarista jellegből következő parancsok és parancsvizonyok, a hazugság, a „piszkos kéz” kérdésének rendőrségre történő „lebontása”, az előítéletesség, a vezetői attitűdök is megjelennek az esettanulmányokban. Ezek az etikai problémák nem önmagukban léteznek, hanem szorosan összefüggnek egymással. Megoldást javasolni „papíron” könnyűnek tűnik – ld. a rendőri etikai kódex minőségét –, de a szakmai munkában érvényre juttatni az erkölcsi elveket, amikor a rendőröket, mint állampolgárokat, egy demoralizált közösség, közeg veszi körül, nem könnyű feladat. A rendőrök tisztában vannak a helyzettel, amelyhez alkalmazkodásuk tűnhet cinizmusnak, megalkuvásnak; de amíg a kritizált normákat örökítik egymásnak a változtatás igénye nélkül, addig sok jót nem remélhetünk a szervezet morális állapotának változása terén.

Az „etikusok” hallgatása az „erkölcstelenek” hatalmát tovább legitimálja. Kérdés: hogyan tud egy rutinos tiszthelyettes hatékonyan fellépni egy kiváló kapcsolati tőkével rendelkező vezető beosztású „erkölcstelen” főtiszt ellen? A választ a dolgozatomban próbálok megfogalmazni – kellő óvatossággal!

FELELŐSSÉG A RENDVÉDELEMBEN, MÚLTBAN ÉS JELENBEN

Szerző: Erdős Ákos
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: Prof. Dr. Valcsicsák Imre főiskolai tanár

A tanulmány az erkölcs szemszögéből vizsgálja a felelősség kérdését, alapvetően és a rendvédelmi dolgozók körében, a rendvédelmi munka területén. A dolgozat megfogalmazza a rendészeti felelősségnek általam megnevezett és felosztott különböző irányait. Általánosan szól a különböző felelősségi irányokról, azok lehetséges csoportosításáról, valamint ezeknek a gyakorlatban megjelenő formáiról és jelentőségéről.

Mivel eredetinek szánt csoportosítási formákról van szó, szükségesnek tartom ezek tapasztalati érvekkel történő alátámasztását is. Éppen ezért a dolgozat eseteleírásokat is tartalmaz, amelyeket a 2006-os év szeptember és október hónapjaiban kitört zavargások, valamint az ezek során alkalmazott rendőri intézkedések köréből választottam.

FUTBALL-HULIGANIZMUS EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Szerző: Tóth János
RTF, büntügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

A labdarúgás a világ legpopulárisabb sportja a világon. Népszerűségét jól mutatja, hogy Európában minden hétfőgén, a labdarúgó-mérkőzések színterén, a stadionokban több ezer szurkoló buzdítja kedvenc csapatát. Ebben a közegben jelennek, illetve jelentek meg azok a deviáns csoportok, személyek, akiket mi csak football-huligánoknak nevezünk.

A football-huliganizmus jelenségének megjelenését mind történelmi, mind politikai és egyéb aspektusokból vizsgáltam, hogy kiderüljön, milyen generáló tényezői lehetnek az effajta szubkultúrának. Hét ország társadalmában, többek között a lengyel, az angol, az olasz és a magyar randalírozókkal kapcsolatban folytattam kutatásokat, hogy megismerjem a huligánválas folyamatát. Információgyűjtő tevékenységemet a külföldi huligánok esetében főleg az interneten talált források segítették, míg a magyar huligánok feltérképezéséhez többnyire a hazai futballrajongók, és futballszurkolók segítségét hívtam elő. Eredményesen.

Dolgozatom a huliganizmus történelmi gyökereinek felkutatásával kezdődik. Ez a fogalom azonban eltér számomra a football-huliganizmus szó használatától, ugyanis véleményem szerint a fenti kifejezésen belül érdemes elhelyezni a footballhuligánokat. Mielőtt elmélyültem volna a számomra legérdekesebb hét (Olaszországot csak érintve) kutatási helyszínen, rövid kutatást végeztem azokról a főbb szociológiai tényezőkről, amelyeknek jelentősége lehet a football-huliganizmus fokozatos megerősödésében. Kutatásaim során megismertem a holland, az angol, a görög, az orosz és végül a lengyel huligánok világát, illetve a huliganizmus országokénti egyedi, kulturális sajátosságait. Az európai deviáns csoportok tanulmányozása után következett a magyar jelenség kutatása, aminek megírása számomra rengeteg izgalmat okozott, ugyanis a feldolgozott információk túlnyomó többsége saját élményekből, tapasztalatokból, valamint a magyar futballcsapatok szurkolóitól származik. Mielőtt még valakiben felmerülne az a gyanú, hogy eme dolgozat szerzője maga is egy, a dolgozatban megfogalmazottak alapján jól felismerhető deviáns személy lenne, leszögezem, hogy kapcsolatom a football-huliganizmussal semmisnek mondható. Lelkes mérkőzésre járóként szimplán többször észlelek lelátón történt rendbontásokat, figyelmemet azonban a pályán történt események kötik le.

Dolgozatom utolsó fejezetében hangsúlyt fektettem a magyar footballhuligánok elleni fellépés jelenlegi fejleményeire, és az esetleges intézkedések fontosságára is kitértem.

KAPCSOLATOK, ISMERETSÉGI HÁLÓZATOK ÉS AZ IWIW

Szerző: Nagy Antal
RTF, büntügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Dolgozatom az emberi kapcsolatok egyik szegmensét tárgyalja, amelynek létrejötte egy hosszú történelmi folyamat eredménye. Az információk átadását nem csak biológiai szempontból vizsgáltam meg, hanem az ezt segítő technikai eszközök fejlődésének tükrében is. A globalizáció, az egyének együttműködésének változása teszi szükségessé a kommunikációs módszerek fejlesztését.

Tapasztalataim szerint a legtöbb diák és tanár egyaránt tagja egy közösségi oldalnak, legtöbbször az iWiW-nek és a Facebooknak is. Ezért határoztam el, hogy kérdőíves felmérést végzek a Rendőrtiszti Főiskola nappali tagozatos hallgatóinak körében. Munkám reprezentálja a hallgatók internetezési, közösségi oldalak használati, kapcsolatkezelési szokásait, illetve ez irányú kommunikációs fejlettségüket, szocializációs és szociális helyzetük ismeretében.

Az egyéni kapcsolathálózatok kiépülésének „történetét” (mennyiségi megközelítés) és ezeknek a kapcsolatoknak a minőségét (funkcionális megközelítés) egy blokkban vizsgáltam. A válaszadóktól nemcsak tényeket és adatokat kértem, hanem nyitott kérdések formájában véleményeket és ötleteket is. A szakmai vonatkozású kérdések közül a legfontosabb, hogy a hallgatók jogosnak érzik-e, ha a rendőrök egy nyomozás során felhasználják az oldal(ak)on megtalálható személyes adatokat.

Kiderült, hogy nem kevesen vannak, akik túl sok helyre regisztrálnak, amivel azt érik el, hogy ismeretlen emberek lesznek az oldalon az „ismerősei” között. Viszont, ha sok időt tölt el az „internetes barátaival”, a valóságban már meglévő barátait lassan elveszíti. Ekkor olyanná válik a kapcsolat, mintha egy adatlappal, illetve egy profilképpel beszélgetne. Ugyanakkor a közösségi portálok használói minden esetben ki vannak téve személyes adataik megszerzésére irányuló támadásnak. Felhasználhatják azokat a tulajdonos és az oldal akarata ellenére. Bár van adatvédelmi szabályzata a honlapoknak, de ezt nem lehet meggátolni. Úgy vélem, hogy a válaszadók több információt adnak meg magukról, mint amennyit szabadna.

KÖZVETÍTÉS VAGY FORDÍTÁS: A TOLMÁCSOK SZEREPE A NEMZETKÖZI MISSZIÓKBAN

Szerző: Babos Katalin
ZMNE KLHK, biztonság- és védelempolitikai szak
Konzulens: Ruppert József nyá. alezredes

Dolgozatomban a tolmácsok nemzetközi missziókban betöltött szerepét vizsgálom, ami az új nemzetközi helyzet alakulásában egy egyre relevánsabb kérdés. Hiszen az elmúlt évtizedekben figyelmet kapó új biztonsági kihívások és kockázatok elhárításának kiemelt módja a keletkezési területre koncentrált konfliktus- és válságkezelő műveletek végrehajtása. Ezek során a szolgálatot teljesítő erők olyan közegbe kerülnek, ahol a helyiekkel való kapcsolattartás a hatalmas nyelvi és kulturális különbségek miatt közel lehetetlen lenne tolmácsszakértők alkalmazása nélkül.

A dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a nemzetközi missziókban részt vevők milyen lehetőségek közül választhatnak, ha tolmács segítségét veszik igénybe. A tolmácsjelöltek lehetnek másod- vagy harmadgenerációs célnemzetiségű bevándorlók, kiképzett katonák, akik elsajátították a nyelvet és a szükséges tudást, lehetnek továbbá otthonról vitt hivatásos tolmácsok, illetve helyben szerződtetett tolmácsok. Leírom, hogy ezek a típusok milyen előnyökkel és hátrányokkal járhatnak. Továbbá a szakirodalom és két szakértő tapasztalati tudásának felhasználásával azt is vizsgálom, hogy milyen szakmai, nyelvi és emberi követelményeknek kell egy szakembernek megfelelni ahhoz, hogy megfelelő minőségű és valóban a küldetést elősegítő munkát végezzen.

Bemutatom, hogy a tolmácsok tevékenysége mennyire jelentős és szükséges az őket alkalmazók feladatainak sikeres végrehajtásához, ezért nagyon fontos a megfelelő szempontokat érvényesíteni a tolmácsszakértők kiválasztásában, szakmai képzésében, valamint megbecsülésében.

RENÉSZETI SZOCIOLÓGIA

**„ÉLET HELYETT ÍTÉLET”
(DIÁK GYILKOSOK ÉS DIÁK ÁLDOZAT: ISKOLAI ERŐSZAK
KAPOSVÁRON)**

Szerző: Fellai Flóra
RTF, bűnügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Dolgozatom az iskolai erőszak problémájával foglalkozik, középpontjában egy megtörtént, tragikus eseménnyel.

Az iskolán belüli erőszak sokáig Magyarországon tabunak számított, de az utóbbi évek eseményei ráirányították a figyelmet az egyre súlyosbodó problémára. Akár diák-diák közti, akár diák-tanár közti bántalmazásra gondolunk. Vajon miért nem beszélünk róla? Miért zárkózunk el ennyire ettől a témától? Pedig beszélni kell róla, hiszen ameddig nem tesszük meg, megoldást sem fogunk tudni, találni rá. A jelenség nem új, csak a mértéke változik folyamatosan, jelenleg nagyon rossz irányba. Nem tehetünk úgy, mintha nem látnánk, és nem hallanánk semmit, észre kell vennünk az egyre erősödő konfliktusokat az iskolában. Azért is nagyon fontos ügy ez, mert a mostani gyerekek szocializációján múlik a jövő társadalmának erkölcsi állapota. Az elmúlt évek sajnálatos eseményei folytán a döntéshozók is felismerték a probléma súlyosságát és megpróbálják kezelni azt a tarthatatlan állapotot, ahol a konfliktusok megoldásaként mind a tanárok, mind a diákok előszeretettel nyúlnak az erőszakhoz.

Részletesen foglalkozom az egyik legmegrázóbb, legmegdöbbentőbb esettel, a 2006-ban történt kaposvári diákgyilkossággal, ahol két barát brutálisan és kegyelmet nem ismerve megölte harmadik társukat, aki a két gyilkosát barátjának tekintette. A súlyponti téma választásában az motivált, hogy úgy gondolom, nálam pontosabban, részletesebben senki nem tudott volna írni a témáról, hiszen én egy iskolába és kollégiumba jártam mind a gyilkosokkal, mind az áldozattal. Személyesen ismertem őket és részese voltam azoknak az eseményeknek, amelyeket a gyilkosság után az iskolánk elszenvedett. Az események ismertetése után külön fejezetekben foglalkozom a média reakciójával, az emberek előítéletes megnyilvánulásával, a tárgyalással, az ítélettel. Visszaemlékezéseket gyűjtöttem, helyszíneket kerestem fel, véleményeket adtam közre.

Mivel bizonyos mértékig részese voltam az eseményeknek, teljesen megzavarodtam az eset után, hiszen én annyi bizalmat szavazok az embereknek. A gyilkosság után kicsit megváltoztam. Gyanakvóbb lettem.

A PROSTITÚCIÓ (KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A RENDÉSZETI VONATKOZÁSOKRA)

Szerző: Pálinkás Péter
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Dolgozatom témájának két okból választottam a prostitúciót. Egyrészt, mert véleményem szerint a társadalom nem kezeli megfelelően ezt a kérdést, az emberek „elmennek” a probléma mellett, ahelyett, hogy megoldást keresnének rá. (Nem tartom megoldásnak a látszatintézkedéseket sem.) Másrészt a büntetés-végrehajtás zárt világában a külvilág felé ez tabutémának számít, az állampolgárok csak akkor szereznek tudomást e rászokások mögötti jelenségről, ha ez valamilyen bulvártémához – pl. gyilkosság – kapcsolódik.

Foglalkozom a prostitúcióval, mint általános jelenséggel, és külön a hetero- és homoszexuális prostitúcióval. A prostitúció okait két irányban kereshetjük. Egyrészt a prostituáltak, illetve a prostituálók oldaláról. Következtetéseim alapján felállítottam a prostituáltak hierarchiáját. Kitérek a gyermekprostitúcióra és a részben ehhez köthető szexturizmusra, valamint napjaink trendjeként az internetes prostitúcióra is. Önálló témakör a bűnözés és a prostitúció kapcsolata.

A büntetés-végrehajtási intézetek zárt világában a prostitúció és járulékos fogalmai teljesen új értelmet nyernek, mely sokkal keményebb és gyomorforgatóbb, mint azt gondolnánk. A börtönök falain belül általában nem haszonért, vagy bármiféle ellenértékért válik valaki prostituálttá (*köcsöggé*, mert a börtönökben ezt így hívják), hanem kényszer, sanyargatás, verés és folyamatos megaláztatás hatására. Ennek megértése céljából kitérek az intézeteken belüli fogvatartotti hierarchiára.

A börtönökben a legtöbb férfi fogvatartott heteroszexuális embernek vallja magát, ami nagy százalékban igaz is, de sokan a börtönévek alatt válnak homoszexuálissá. A legtöbb heteroszexuális rabban szélsőséges gyűlölet és félelem van a meleg rabok iránt, ami abból adódik, hogy tartanak attól, nehogy egy homoszexuális rab megpróbálja őket megkörnyékezní, esetleg „átalakítani” őket és így ők is meleggé váljanak. A gyengéket általában vagy terrorizálják és veréssel kényszerítik bele az ilyen aktusokba, vagy védelmet nyújtanak, ételt, élvezeti cikkeket, esetleg drogot vagy más bódító hatású szert adnak a szolgáltatásért cserébe. A fiatal elítéltek különösen ki vannak téve ennek a veszélynek.

A RENDŐRI KORRUPCIÓ MEGJELENÉSÉNEK JELLEMZŐ OKAI

Szerző: Sifter Csilla
RTF, rendészeti igazgatási szak, határrendészeti szakirány

Konzulens: dr. Verhóczki János r. alezredes, főiskolai docens

Napjainkban „divattá vált” a korrupció kifejezés használata. Maga a jelenség egyidős az emberi társadalommal, mindig is fellelhető volt az élet különböző területein. Hazánkban is történelmi múltja, tradíciója van, s kétségteljesen jelen van környezetünkben. De az utóbbi években rendkívüli módon előtérbe került. A híradásokban, a politikai pártok kampánybeszédeiben mindenütt a korrupció elleni harc fontosságát hirdetik. Úgy tűnik, általános felfogássá vált térhódítása. Kíváncsivá váltam, valóban ilyen égető problémáról van-e szó?

Mi áll a rendőri korrupció jelenségének hátterében? Az egyes rendőrökben vagy egyenesen az egész rendőrség szervezeti működésében keresendők az okok? A kiváltó hatások vizsgálatától egyszersmind a lehetséges megoldásokra is választ kaphatunk?

Ahogy maga a korrupció komplex jelenség, úgy az azt kiváltó okok is összetettek, így azokat nem lehet egysíkúan megközelíteni. A rendőr korrumpálódása több szubjektív és objektív tényező egymásra hatásából fakad.

Dolgozatomban megkísérlem bemutatni a korrupció, részletesebben a rendőri korrupció jellemzőit. Annak lehetséges kiváltó, illetve azt elősegítő okairól a fellelhető szakirodalom segítségével igyekeztem átfogó képet alkotni. Kérdőíves felmérésben a Rendőrtisztviselői Főiskola végzős hallgatóinak álláspontjára, véleményére voltam kíváncsi. Hogyan vélekednek a korrupcióról a jövő rendőrtisztjei, mielőtt még mélyebb tapasztalatokat szereztek volna a rendőri munka mindennapjairól, a munka során felmerülő kísértésekről?

AZ ISKOLAI ERŐSZAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA (VALÓSÁG A DIÁKOK, A RENDŐRÖK, A SZÜLŐK ÉS A TANÁROK SZEMSZÖGÉBŐL)

Szerző: Juhász Ágnes Orsolya
RTF, MA I. évfolyam
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Manapság a magyar iskola többnyire nem gyermek- és felnőttbarát. Nem az a hely, ahova a gyerekek örömmel lépnek, mert tisztelőben tartják az érzéseiket, a gondolataikat, a tudásukat. Szülőként sem mindig örömmel bemenni az iskolába, mert ott főképp elvárásokkal lehet találkozni. Tanárként sem sok sikerélménnyel kecsegtet a mai iskola. A túlterhelt, és gyakran megbecsülés hiányától szenvedő pedagógusokat egyre gyakrabban éri inzultus, támadás. Milyen okok miatt lesz az iskolában az ártatlan ugratásból rendszeresen ismétlődő, egyre durvább bántalmazás? Aktuális a kérdésfeltevés, kétségtelven.

Sok iskola a problémákat elsősorban hátrítani, nem pedig kezelni vagy megoldani akarja. Egy alföldi kisvárosban végzett kutatásomnak a célja az volt, hogy feltárjam és bemutassam azokat a tényeket és összefüggéseket, hogy egy többcélú középiskolában mennyire van jelen az erőszak, milyen megnyilvánulásai vannak a jelenségnek. Önálló kutatási eredményeim összegzése során nemcsak a tényeket írtam le, hanem minden kérdéskörnél megpróbáltam az okokat is keresni, s rámutatni a megállapítások társadalmi hátterére. Több helyen konkrét utalásokat tettem a rendőrség szerepére a problémák kezelésében.

Az iskola része a társadalomnak, és ennek megfelelően visszatükrözi mindazt, ami ott tapasztalható. A média ezt felerősíti, közel hozza a borzalmakat, és maga is kínál ilyeneket. A kutatások szerint ez azokat a gyerekeket veszélyezteti jobban, akik bizonytalanok, nem kapnak szeretetet és elfogadást a szüleiktől, akik magukra maradnak a látottak feldolgozásában. A gyerek a körülötte élők cselekedeteiből, mintaadásából tanul, nem a kimondott szavakból. Nagyon erős az összefüggés az iskolai erőszak, a családon belüli bántalmazás és az elhanyagolás között. Az otthon erőszakot elszenvedő vagy elhanyagolt gyerek nagyobb eséllyel válik akár elkövetővé, akár áldozattá. A kutatások jól mutatják, hogy a kettő között nagyon keskeny a mezsgye: azonos okok mentén alakul ki mindkét szerep, sőt, nemegyszer az elkövető gyerek egyben áldozat is és fordítva.

A dolgozatomban leírtak tapasztalatot jelentenek a rendőri munkámhoz. Fontos, hogy megismerhettem a feldolgozott kérdőívek alapján a gyermeki félelmeket, a tanári kétségeket, a szülői aggodalmakat az iskolai bántalmazások kapcsán. Remélem, munkámat a téma iránt érdeklődők is haszonnal forgathatják.

RENDŐRÖK PÁLYAKÉPE ÉS PÁLYAELHAGYÁSA

Szerző: Márton Gábor
RTF, büntügyi igazgatás szak, gazdaságvédelmi szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Manapság egyre többet beszélnek az országos médiában arról, mennyire kevés a rendőrök száma, mennyire magas a fluktuáció a rendvédelmi szférában, pedig egyre több rendőrré lenne szükség a közbiztonság fenntartásához. Rendőr hallgatóként nem értettem ezt, hisz saját tapasztalatból tudom, hogy mennyire nehéz bejutni a képzésbe, mennyire magas a túljelentkezés a rendészeti iskolákba. Ha ennyire népszerű a rendőrség a fiatalok körében, akkor miért van az, hogy ennyire kevés van belőlük és már külön toborozni is kell?

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy azok a fiatalok, akik a rendőrség kötelékében szeretnék szolgálni a hazájukat, mennyire tájékozottak abban, hogy terhelésüket tekintve ez mit is fog jelenteni. Vajon tisztában van-e azzal az a több ezer fiatal, amikor beadja a jelentkezését a Rendőrtiszti Főiskolára, vagy a rendészeti szakközépiskolákba, hogy mire is vállalkozik, hogy mit kell majd tennie, illetve ezt milyen körülmények között teheti meg?

Dolgozatom másik fele a rendőrökről szól. Különböző szempontok szerint összeválogatott kérdéseket tettem fel nekik, azért, hogy megtudjam, melyek azok a tényezők, amelyek stresszt és egyéb problémákat okoznak a munkavégzés során. Érdekelt, hogy mennyire frusztráló a rendőri munka. A média gyakran téves képet mutat a rendőrségről. Azt szerettem volna megtudni, ami igazán minden leendő rendőrt érdekel, hogy milyen lesz, hogyan válik be a választott hivatás. Erre pedig azok tudnak hiteles választ adni, akik rendőrként szolgálnak. Hogy minél árnyaltabb képet kapjak, három különböző szervezeti szinten és városban szolgálatot teljesítő rendőröket kérdeztem meg. A kapott eredmények egy része tükrözte a prekoncepciómban megfogalmazottakat, más esetben pedig meglepőek.

Összességében a pályaelhagyás legfőbb okai: a stresszes munka, az alacsony fizetés és a korszerűtlen eszközök, felszerelések használata. Az előrehozott nyugdíjazás ugyan egyénileg segít a problémák megoldásában, mégis társadalmi szempontból hátulütői vannak, káros jelenség.

SZEGREGÁLT ROMÁK: A GUSZEV TELEP

Szerzők: Treszkai Áron
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

Az általam választott téma a cigányság aktuális helyzetével foglalkozik. Döntésem alapjául szolgált a nyíregyházi lakhelyemhez közel található Huszár telep, valamint a szakmámban szerzett tapasztalat. A dolgozatban próbáltam megközelíteni a cigányság átlagos életét, életének körülményeit. Figyelembe vettem az iskoláztatást, a börtönbeli létet, és a bűnözők életét, emellett próbáltam értelmezni az életükhöz fűződő nehézségeket is. A Huszár telep már több évtizede befolyásolja Nyíregyháza életét, ennek következtében, az ott élő embereknek kialakult egy képük erről a helyről. A szakmám által, munkám során mélyebben beleláttam a cigányság társadalmába, életébe, a rájuk gyakorolt hatásokra. A börtönben eltöltött évek nem javító jelleggel hatnak az ott élőkre, hanem, inkább azt a kis esélyt is elveszik a normális élettől, mint ami a bekerülésük előtt volt. A romák folyamatosan romló helyzete már gyermekkorban elkezdődik, és az egész életüket befolyásolja. Az iskoláztatási problémákkal kezdődően az analfabetizmuson keresztül a nyomortelepekre szorulásig.

Az átlagemberek ellenszenvét kiváltó okok közé tartozik a munkanélküliségük, életvitelük. Dolgozatom ezekre a tényekre próbál meg rávilágítani, konklúzióként megoldást találni rá. A cigányság helyzete, nem csak a Guszevben, de az ország más területein is hasonló. A dolgozattól számadatok alapján is kiderül, hogy milyen körülmények voltak ezelőtt néhány évvel, és az is kiderül, hogy sok változás nem történt.

TÁRSADALOMISMERETEK

A DUALISTA RENDŐRSÉG

Szerző: Petrányi Tamás
RTF, bűnügyi igazgatási szak, bűnügyi szakirány
Konzulens: Prof. Dr. Kozáry Andrea, tanszékvezető főiskolai tanár

A Rendőrtiszti Főiskola hallgatójaként úgy gondoltam, dolgozatom témájául egy aktuális, a rendőrség működésével szorosan összefüggő témát kell választanom, ami az érdeklődési körömhöz is közel áll.

Bemutatom a rendőrségi modelleket, mint a rendőrség működésének kereteit, tisztázva olyan fogalmakat, mint a rendészet vagy a rendvédelem. Dolgozatomban központi helyet foglal el a rendőrségi reform kérdésköre, ezen belül az önkormányzati rendőrségi modell. Megemlítek olyan aktualitásokat, mint az Európai Unió soros elnökeként ránk váró feladatok, vagy a rendőrképzés ma Magyarországon. Bemutatom a témával foglalkozó neves szakemberek gondolatait, elképzeléseit (Finszter Géza, Szamel Lajos, Szikinger István), valamint helyt kapnak a közelmúlt kutatásai is. Ismertetem a polgári magyar állam rendőrségét és a csendőrséget. A záró rész előtt kitekintésként elemzem a belga rendőri szervezetet, mint követendő példát, a napjainkban lezajlott/lezajló reformfolyamatok sok érdekességgel és tanulsággal szolgálhatnak a témával foglalkozók számára.

A JAVÍTÓINTÉZET A BÖRTÖN ELŐSZOBÁJA?

Szerző: Schnautigel Károly
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor, főiskolai docens

A javítóintézetekben alkalmazott egyértelműen humánus módszerek megismerése vetette fel számomra a kérdést, hogy a büntetés-végrehajtás által ma még mindig preferált szankcionálás vagy a nevelés hatékonyabb-e a büntetésüket töltők társadalmi beillesztése szempontjából.

A javítóintézeti nevelés büntetőjogi intézkedés, amelyet a 14 és 19 év közötti fiatalok bűnelkövetőknél rendelnek el 1-3 év időtartamban. Fő célja a társadalmi együttélés készségének sikeres kialakítása. Jelenleg négy intézet működik Magyarországon: az aszódi, a budapesti, a debreceni fiúintézetek és a rákospalotai leányintézet. A rendszerváltás után célul tűzték ki a fiatalok bűnözés helyzetének javítását és a fiatalok bűnelkövetők reszocializálását. Dolgozatomban bemutatom a ma is működő javítóintézetek történetét, céljukat, működésüket a szakirodalom, személyes tapasztalatok és interjúk révén.

Tapasztalataim megerősítik, hogy a javítóintézetek a „megfosztottság-megjavítás” keretben értelmezik a bűnözést: az elkövetők megfosztott, deprivált fiatalok, ami érthetővé teszi, ha bűnelkövetővé válnak. A javítóintézet nem büntetni, hanem – mint a neve is mutatja – javítani akar, részben azért, hogy megadja a vétkesnek mindazt, amitől meg volt fosztva, például a szeretetet és a fegyelmet. A módszerek visszaigazolják, hogy a fiatalok bűnelkövetésnek a fenti keretbe illesztése a növendékek hozzátartozói számára is elfogadható. Az intézettel szemben megfogalmazott elvárás a tanulási lehetőség és szakmaszerzés biztosítása. A személyes találkozások és beszélgetések tapasztalatai számomra minden kétséget kizáróan igazolják azt a felfogást, amelynek középpontjában a dolgozatomban vezérelvvé emelt érték, az emberség áll. Igazán eredményes és hosszú távon is működő, az egyén számára is megfelelő jövőképet nyújtó, s a társadalomnak is megtérülő megoldást véleményem szerint csak a nevelés eszközei kínálnak.

Hiába működnek sikeresen az intézetek, hiába nagy az elfogadottságuk a szociális szakmán belül és az érintettek körében, ha a társadalmi környezet – egyelőre legalábbis – még mindig nem érti őket, s ezért nem megfelelően segíti, hogy az elért eredmények tartósan megmaradhassanak. Amíg a társadalom nem érett meg arra, hogy a mindenáron való büntetés, megbélyegzés, kirekesztés helyett a megelőzést középpontba állító szemlélettel elfogadóbb, együttműködőbb és empatikusabb legyen, addig hosszú még az út, amely egy javítóintézetek nélküli világig vezet.

A MAGYAR GÁRDA (EGY SZÉLSŐJOBBDALI SZERVEZET RENDÉSZETI AMBÍCIÓI)

Szerző: Nagy Nikoletta Petra
RTF, MA rendészeti vezető
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

A dolgozat a Magyar Gárda történetét, tevékenységét és értékrendjét mutatja be röviden, különös tekintettel a szervezet rendészeti/rendvédelmi ambícióira

2007 júniusában Vona Gábor, a Jobbik elnöke a párt támogatásával egyesületként alapította meg és jegyeztette be a Magyar Gárda Hagyományörző és Kulturális Egyesület nevű szervezetet, amely a Magyar Gárda Mozgalom megalapítására jött létre. A Magyar Gárda deklarált célja a magyarság fizikai, lelki és szellemi önvédelme volt. A bíróság azonban többek között megállapította, hogy az egyesület és a mozgalom tényleges tevékenysége nem volt összhangban a célkitűzéseikkel; éppen e tény volt feloszlásuk egyik oka. A Magyar Gárda rasszizmusával – elsősorban cigányellenességéről – vált nemzetközileg is ismertté, amelyről verbálisan, az internet felhasználásával rendszeresen hangot is adtak, de a romáknak szóló félelemkeltő felvonulásokat tartottak több településen is. Nem véletlen, hogy a szervezet feloszlását indítványozó ügyészi álláspont szerint a gárda a cigányok, mint Magyarországon honos kisebbségi csoporthoz tartozó személyek emberi méltóságát, egyenlőségét és szabadságát sértette.

A Magyar Gárda – és utódszervezetei – mindenáron törekedtek/törekcszenek arra, hogy helyet kapjanak a közrendvédelmi feladatok ellátásában. Ebből a célból alapították meg saját csendőrségüket is és próbálkoznak saját polgárőr-mozgalom felállításával. Nem hajlandók tudomásul venni, hogy a közbiztonság fenntartása, akár erőszak alkalmazásával is, állami feladat, ezen keresztül rendőrségi monopólium, az ebbe történő beavatkozás – „majd mi segítünk” – nem fogadható el.

A Magyar Gárda tevékenysége jól példázza, hogy a 21. században nem lehet semmilyen módon azonosulni a demokratikus alapelveket és az alapvető erkölcsi normákat tagadó szervezettel, különösen, ha annak működése a rasszizmussal kombinált félelemkeltésen alapul. Ennek a felfogásnak az elfogadása különösen kötelező a rendőrökre nézve, akik munkájukat politikai és pártbefolyástól mentesen végzik, és négyévenként a választások során voksaikkal fejezik ki, hogy milyen értékeket, programokat tartanak elfogadhatónak.

A RENDÉSZET SZEREPE A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN (A TERMÉSZETVÉDELMI RENDŐRSÉG ÉS A TÁRSADALOM)

Szerző: Kisfaludi Katalin
RTF, bünyügyi igazgatási szak, gazdaságvédelmi szakirány

Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

A külföldi szakmai gyakorlat során megismert, az Európai Unióban egyedülálló környezetvédelmi rendőrség általános – szervezeti, felépítési, működési – bemutatásával vezettem fel a dolgozatomat. Ez tulajdonképpen a témaválasztásom alapja.

Továbbgondolva az adott – és jól működő – példát, felállítottam egy tézist arról, hogy hogyan is lehetne ezt átültetni a magyar és az uniós gyakorlatba, mik lehetnek az előnyei, és milyen nehézségekkel kellene számolni, ha keresztülvihető lenne az integráció.

Tekintettel a társadalomtudományi megközelítésre, az is érdekelt, hogy a Rendőrség hivatásos állománya hogyan viszonyulna egy ilyen irányú újításhoz.

Kutatásaim során tehát igyekeztem összegyűjteni és rendszerezni minden elérhető információt a spanyol Csendőrség környezetvédelmi egységéről, felhasználva a személyesen tapasztaltakat is.

Ezek után az internet, hazai források, valamint további külföldi szakmai utak segítségével az egész európai helyzetet próbáltam felmérni.

Az összegyűjtött anyagok és források alapján a dolgozatom a következő vázlatpontokra épül:

1. a környezetvédelem aktualitásai,
2. szerkezeti megoldások (pl. a környezetvédelem helye a különböző országok rendőrségeinek a szervezeti rendszerében),
3. jogi megoldások elemzése (amit az EU-s, valamint a külföldi és a magyar példákból tudunk),
4. társadalomtudományi kutatás – interjúk.

A RENDVÉDELMI SZERVEK POLITIKAI KISZOLGÁLTATOTTSÁGA

Szerző: Balogh Zsolt
RTF, rendészeti igazgatási szak, büntetés-végrehajtási szakirány
Konzulens: Dr. Tarján Gábor főiskolai docens

A hatalmi ágak szétválasztásának elve nem a mai kor szüleménye, a Montesquieu által felvázolt struktúra ma is a demokratikus berendezkedés egyik alappillére.

Ha a címben is szereplő politikai befolyásoltság létezését elfogadjuk, olyan problémával találjuk szembe magunkat, mely demokráciánk sérülékenységét mutatja és alapjait ássa alá. Számos példán keresztül mutatom be dolgozatomban, hogy a rendszerváltás utáni időszakban milyen nagyobb horderejű események szemléltetik a címben említett problémát. Valóban veszélyben van-e a mai Magyarországon a demokrácia intézménye? Léteznek-e a demokráciát veszélyeztető zsarnokok hazánkban, és ha igen, mennyire sikerül aláásniuk hazánk demokratikus berendezkedését? Mi módon lehetne feloldani a rendvédelmi szervek politikai kötődését, és mi vezetett annak kialakulásához? Dolgozatom számos kérdésre keresi a választ.

A rendszerváltozással egy időre datálható *Duna Gate*-ügy jól mutatja, hogy fiatal demokráciánkban már a kezdetektől tenyészik a betegség, mely valahol a rendszerváltás előtti időkben gyökerezik. A történeti visszatekintés után ezt az eseménysorozatot elevenítem fel, majd azt boncolgatom, hogy a politikai vetésforgóban egymást váltó pártoknak miért nem sikerült az elmúlt két évtized alatt megoldást találniuk a rendvédelmi szervek politikától való függetlenítésére. Feleleveníték néhány olyan eseményt is, mikor a törvényhozói hatalom úgy igyekezett eljárni, hogy az általa megfelelőnek vélt személy betölthesse azt a kulcsfontosságú pozíciót, ahonnan hűen szolgálhatta segítőit. Ennek kapcsán a szakmaiság háttérbe szorulásáról, a politikai érdekek mentén kialakított rendészeti stratégiákról és az egymásra halmozott hibákról is papírra vettem gondolataimat. Külön fejezetben foglalkozom néhány olyan kiváló szakemberrel, akiket kineveltek a rendészeti szervek, majd hirtelen süllyesztőbe kerültek egy-egy kormányváltás, vagy más, politikai fordulat során. A közelmúlt legnagyobb rendészeti baklövéseit felvonultató 2006. szeptemberi eseményekre is kitérek, ahol rendőri és civil áldozatokat is követelt a szakmaiságot elnyomó politikai elkötelezettség.

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK: FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS HATALOM

Szerző: Arató Gábor
RTF, rendészeti igazgatási szak, katasztrófavédelmi szakirány
Konzulens: Prof. Dr. Szigeti Péter egyetemi tanár

Dolgozatomban a köztársasági elnöki intézményt átfogóan jellemzem. Az általam felvetett alapprobléma bemutatására Carl Schmitt és Hans Kelsen jól ismert, államfővel kapcsolatos vitájának elemzését tartottam a legalkalmasabbnak.

A nemzetközi szinten zajló vitának bemutatása után részletezem a magyar, pontosabban a rendszerváltó Magyarországon folyó államfővel kapcsolatos vitákat, azok kimenetelét.

Ezt követően alapjában véve mutatom be az államfői intézményt, az államfő hatalmát. Jogszabályok és irodalom alapján sorra veszem az egyes államfői jogosítványokat, kötelezettségeket, az állam egyéb szerveivel fennálló viszonyát. Dolgozatom középpontjába az államfő hatalma került; hatalmát formális és informális szempontok alapján részletesen felvázolom.

A hatalom formális jellegét a jogszabályok, főképp az Alkotmány alapján ismertetem, annak egyes hiányosságaira felhívom a figyelmet. Az informális hatalom tükrében sorra veszem azokat a lehetőségeket, melyeket nem a jogszabályok deklarálnak, mégis jelentősek a köztársasági elnök hatalmának szempontjából.

Az elemzésben kitérek eddigi államfőinkre és ismertetem tevékenységüket a formális hatalom kihasználása szempontjából.

Konklúzióként megállapítom, hogy a deklarált formális hatalom az informális hatalom adta lehetőségekkel széleskörűen bővíthető.

VÁM- ÉS JÖVEDÉKI IGAZGATÁS

A 2009. ÉVI LXI. TÖRVÉNY (FÉMTÖRVÉNY) VÉGREHAJTÁSA ÉS JELENTŐSÉGE A GYAKORLATBAN

Szerzők: Berkes Attila és Urbán László
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány

Konzulens: Dr. Christián László pénzügyőr százados, főiskolai tanársegéd

Az illegális fémkereskedelem, valamint az egyre nagyobb számban előforduló fémlopások súlyos nemzetgazdasági és társadalmat veszélyeztető problémává nőttek ki magukat az elmúlt években. Ezen bűncselekmények visszaszorítása a kialakult helyzetre tekintettel nem tűrt tovább halasztást, és a 2009. évi LXI. törvény (Fémtörvény) megalkotásával – ha nem is maradéktalanul, de – megalapozódott az egyes fémekkel kapcsolatos jogszerű kereskedés, az átláthatóság, számonkérhetőség, nyomon követhetőség szempontjából releváns ellenőrzés, valamint – jogellenes magatartások esetén – az egyértelmű felelősségre vonás (szankcionálás) feltételrendszere. A jogalkotó fémkereskedelmi hatósággá a 2011. január elsejétől a Nemzeti Adó- és Vámhivatalba integrálódó Vám- és Pénzügyőrséget jelölte ki.

Témaválasztásunkat döntően befolyásolta annak újszerűsége, kiaknázatlansága. Célunk egy olyan dolgozat elkészítése volt, amely átfogó képet ad a fémipiaci helyzet közelmúltjáról, jelenéről, a fémkereskedelem Európában egyedülálló – immár törvényi szintű – szabályozásáról, továbbá amellyel segíteni tudjuk a területen dolgozók munkáját. Ennek érdekében a vonatkozó jogszabályok, a csekély mennyiségű szakirodalom, valamint számottevő szemléltető anyag beszerzésén túl, igyekeztünk rávilágítani a szabályozás előnyeire és hátrányaira a fémkereskedő, illetve a hatóság szempontjából egyaránt.

Dolgozatunkban fontosnak tartottuk részletesen taglalni a Fémtörvény létrehozásának okait, indokait, amelyeket statisztikákkal támasztottunk alá. A továbbiakban, a jogszabályi háttér ismertetése után, nagyobb hangsúlyt fektettünk a fémkereskedelmi engedély megszerzésének folyamatára, amely a jövedéki normarendszerhez hasonló, szigorú követelményeket támaszt, valamint az ellenőrzési procedúra bemutatására, amely sarkalatos része a szabályozásnak. A dolgozat folyamán külön fejezetben kerül kifejtésre az ellenőrzés alapját képező kötelezettségek rendszere, amelyeket a fémkereskedőknek szigorú tartalmi és formai kritériumok szerint kell prezentálniuk a hatóság felé. A pályamunka zárásaként a szabályozásban előforduló anomáliákat, üresjáratokat, és a saját ötleteinken alapuló fejlesztési lehetőségeket taglaljuk, amelyek megoldása, megvalósítása meglátásunk szerint a Fémtörvény tényleges megszilárdulásának kulcsa lehet.

Úgy gondoljuk, hogy a téma kiforratlanságához képest átfogó képet tudunk adni egy speciális terület szabályozásáról, esetlegesen támogatva ezzel a fémkereskedelmi hatóság munkáját.

A BIZTONSÁGRA VALÓ TÖREKVÉS: AZ ENGEDÉLYEZETT GAZDÁLKODÓK

- Szerzők:** Simon Viktória és Horváth Laura
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatás szakirány
- Konzulens:** Takácsné Illés Mária pénzügyőr főhadnagy,
dr. Suba László pénzügyőr százados

Tudományos diákköri dolgozatunkban bemutatásra kerül az Európai Unió engedélyezett gazdálkodói koncepciója: a tanúsítványok kiadásához szükséges főbb feltétek, a tanúsítvány kérelmezése, kiadása, felfüggesztésének és visszavonásának esetei. Az eljárás részletes ismertetése mellett figyelmet fordítunk a nemzetközi környezet vizsgálatára, amelynek hatására megszületett ez a rendelkezés, kiemelve a kialakulásához vezető főbb szakaszokat. Személyes indíttatásunkat a dolgozat megszületéséhez, illetve a pályamunkánk megértéséhez szükséges legfontosabb fogalmakat szintén tisztázzuk.

Kellő részletességgel bemutatjuk az eljárás lefolytatásához szükséges önértékelési kérdőívet, mind tartalmilag, mind gyakorlati alkalmazásában összehasonlítva a 2010. december 31-ig hatályos önértékelési kérdőívvel. Gyakorlati szempontból megvizsgálva a témát, a hatóság, illetve a gazdálkodók oldaláról is betekintést nyújtunk a képviselőikkel készített interjúinkon keresztül, amelyekből dolgozatunk végén levontuk a kellő következtetéseket. Ahhoz, hogy témánkat többféle aspektusból is ismertessük, egy külföldi példán keresztül mutatjuk be a koncepciót az Európai Unióban. Több forrásból merítettünk így: szakirodalomból, jogszabályokból, külföldi és magyar folyóiratokból, illetve a témához kapcsolódó internetes kiadványokból, honlapokról, továbbá témánk szemléltetéséhez különböző diagramokat, ábrákat használtunk.

A KÖZÖSSÉGI VÁMJOG REFORMJA: MODERNIZÁLT VÁMKÓDEX

Szerző: Harnberger György
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: dr. Suba László pénzügyőr százados, főiskolai szaktanár

Az Európai Unió bővítésével egyre inkább megszűnnek a vámhatárok, a vámellenőrzések, így a vám szerepe jelentősen csökken. A jelenleg hatályos Közösségi Vámkódexet akkor alkották, amikor még tizenkét tagállama volt az Európai Uniónak egy teljesen más gazdasági és jogi környezetben. Bebizonyosodott, hogy a közösségi vámigazgatás rendszere a jelenlegi huszonnégy tagországgal, már nem képes megfelelni az új világgazdasági kihívásoknak és társadalmi fejlődésnek. Ezért kellett kialakítani egy hatékony és eredményes szabályozást, amely védi az Európai Unió pénzügyi érdekeit, fokozza versenyképességét és egyúttal kiszűri a gazdasági jellegű csalásokat, a termékhamisítást és a pénzügyi szabálytalanságokat.

Az Európai Parlament és a Tanács 2008. április 23-án elfogadta a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 450/2008. számú rendeletét, vagyis a Modernizált Vámkódexet. Az új Vámkódex 2008. június 24-én lépett hatályba, azonban a végrehajtási rendelet még nem lépett életbe, ezért rendelkezéseit legkésőbb 2013. június 24-től lehet majd alkalmazni. A Modernizált Vámkódex egyszerűsíti, és átláthatóbbá teszi a vámjogi szabályozást, csökkenti a vámeljáráások számát, bevezeti az elektronikus vámáru-nyilatkozatokat, számítógépesíti a vámigazgatást. A megváltozott politikai, jogi, gazdasági és technikai környezetben egy új és eddig nem tapasztalt feladathoz kell igazítani a vámhatóságot.

Dolgozatomban ismertetem a közösségi vámigazgatás reformjának folyamatát, és annak várható változásait. Ehhez azonban a jelenlegi közösségi vámjog elemzése is szükséges. Ehhez meg kell vizsgálni a vámhatósági feladatokat, az ellenőrzési lehetőségeket, a már meglévő tapasztalatokat, a felmerült problémákat, a jogszabályi hiányosságokat és az ellentmondásokat. A Modernizált Vámkódex hatálybalépésekor mindenkinek, aki vám szakterületen dolgozik, szüksége lesz a közösségi vámjog új szabályainak elsajátítására.

A VÁM KOCKÁZATKEZELÉS ÉS KOCKÁZATELEMZÉS JELENTŐSÉGE A VÁM- ÉS PÉNZÜGYŐRSÉG MŰKÖDÉSÉBEN

Szerző: Jenes Barbara és Mecs Dalma
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedéki igazgatási szakirány
Konzulens: dr. Suba László pénzügyőr százados, tanár

A dolgozatunk témájául a vám kockázatkezelést és kockázatelemzést választottuk. A nyári gyakorlatunkat a Központi Ellenőrzési Parancsnokságon töltöttük, ahol megismerkedtünk e két szakterülettel. Láttuk működésüket a gyakorlatban és részt vettünk néhány feladat végrehajtásában. Számunkra nagyon hasznosnak és fontosnak bizonyultak az ott tapasztaltak. Véleményünk szerint nagyon kevés ismeretet sajátítottunk el ezzel a területtel kapcsolatban tanulmányaink során, pedig a magyar vámigazgatásban keletkező bevételek nagy százaléka a két terület eredményes működése által realizálódik. A dolgozatunkban szerettünk volna bemutatni és másokkal is megismertetni a két terület működését, a kockázatkezelők és elemzők munkáját. Tudományos munkánk célja az volt, hogy alátámasszuk, és mindenki számára bebizonyítsuk, hogy mennyire nagy jelentőséggel bír a két szakterület a Vám-és Pénzügyőrség működésében.

A történeti áttekintés után következik a kockázatkezelés és elemzés működésének kifejtése, bővebb megismertetése. Sorra vettük a különböző feladatköröket és megpróbáltuk a folyamatot előtérbe helyezni az egyes állomások kifejtése mellett. Mivel a mi érdeklődésünket pont a folyamatosság és jól működő kapcsolati rendszer keltette fel, ami a két osztály között működik. Ezért bemutatásra került egy esetpélda is. Így a gyakorlati alkalmazást akartuk megismertetni a tények ismertetése mellett, hogy ezzel is színesebbé és értehetőbbé tegyük dolgozatunkat.

Szerettünk volna hangsúlyt fektetni a jelentőségre, amit az ezzel a módszerrel feltárt és beszédett állami jövedelmeken keresztül mutattunk be. A kockázatok feltárása és hasznosítása segít az egyébként látenciában maradó jogsértések feltárásában és ezáltal növeli az államkasszába befolyó összegeket. Használtunk diagramokat és más adatokat a szemléltetéshez.

Dolgozatunk záró részében bemutattuk a kockázatelemzés működését más területeken is, így a jövedéki és a rendészeti szakma került bemutatásra.

ALTERNATÍV ENERGIAFORRÁSOK: A BIOÜZEMANYAGOK

Szerző: Berczely Gergely
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: Dr. Christián László pénzügyőr százados, főiskolai tanársegéd

A XXI. század legnagyobb kihívása az energiaszűkösség megoldása, környezetszennyezés visszaszorítása, továbbá az erősen fogyatkozó fosszilis energiahordozókat helyettesítő alternatíva megtalálása.

Dolgozatom két kisebb szeletében két, hazánk szempontjából nagy relevanciával bíró megújuló energiaforrást mutatok be; a napenergiát, és a geotermikus energiát, ezek előnyeit, hátrányait.

Majd áttérek dolgozatom központi témájára, a bioüzemanyag-változatok ismertetésére. Hazai, illetve külföldi jogforrásokat feldolgozva rágtam át magam a jogi szabályozás bonyolultságán. Külföldi kitekintés keretében – már működő – bioüzemanyag-programokat vizsgáltam. Kutatómunkám eredményeként, a jövőt felvázolva írom le az alternatív üzemanyagok további, kutatás alatt lévő típusait.

Mielőtt leírnám a teljes pályamunka tartalmát, egy kérdést teszek fel: Miért bír már aktualitással a bioüzemanyagok köre, ha még közel 100 évre elegendő kőolajkészletek állnak rendelkezésünkre? Azért, mert: „Az olajkorszaknak sem azért lesz vége, mert elfogy az olaj.” A leoptimalisabb alternatíva, és ehhez szükséges technológia kidolgozását a legrugalmasabb átállás érdekében már most el kell kezdeni.

IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN – OLAF, EUROPOL, EUROJUST ÉS AZ EURÓPAI ÜGYÉSZ

Szerző: Percze Éva
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: dr. Szabó Andrea pénzügyőr alezredes, főiskolai tanársegéd

Tudományos diákköri munkám témájának az Európai Unió tagállamainak igazságügyi együttműködését választottam, az OLAF, az Europol, az Eurojust és az Európai Ügyész bemutatását.

A Vám- és Pénzügyőrség szervezetén belül magasan képzett szakemberek végzik az Európai Unió egyes hivatalaival való kapcsolattartást. Viszont mindazok, akiknek munkája nem kapcsolódik ezen szervekhez, nem ismerik őket megfelelően. Holott bármely nyomozó, vám- vagy jövedéki szakember találkozhat olyan, több országot érintő esettel, amelynek feltárásában nagy segítséget jelenthetnek a nemzetközi információk. Véleményem szerint növelni kell az állomány ilyen terű informáltságát.

A dolgozatban a jogszabályi háttér vizsgálata mellett bemutattam a szervek hatékonyságát és egymás közötti kapcsolataikat is. Kiemelten fontosnak tartottam a gyakorlati munkavégzés és a felmerülő problémák vázolását, hiszen a fejlődés alapja, hogy tisztában legyünk a hiányosságokkal.

Esetpéldák segítségével bemutattam, hogy miként realizálódik a szervek munkája, hogy nem is olyan távoli, bonyolultan működő hivatalok, mint ahogy azt először gondolnánk.

Tudomásom szerint nem született még olyan anyag, amely informatív alapot biztosít az OLAF, az Europol és az Eurojust munkájáról, összeveti tevékenységüket és elővezeti a jövőbeli változásokat.

„MENEKÜLÉS A PARADICSOMBA”

Szerző: Horváth Edina
RTF, rendészti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: Dr. Christian László pénzügyőr százados, főiskolai tanársegéd

Dolgozatom témájául az adózási szokások és rendszerek vizsgálatát választottam, azon belül az adóparadicsommal és az offshore cégekkel kapcsolatosan alkalmazott szabályozási módszereket, az adóztatásukban rejlő lehetőségeket szeretném áttekinteni. A dolgozatom tárgya megítélésem alapján aktuálisnak mondható, napjainkban ugyanis több ország megkérdőjelezi az adóparadicsomok létjogosultságát, ezért saját adórendszerük megerősítésével próbálják a nemzeti érdekeiket védeni. Gyakori az adóparadicsomok negatív megítélése, mivel az offshore cégek alapításával elérhető adómegetakarítást előszeretettel alkalmazzák nemcsak üzletemberek, vállalkozók, hanem illegális tevékenységet folytató bűnszervezetek is. Az offshore vállalatok csak a 90-es évek közepén jelentek meg Magyarországon, viszont napjainkban természetessé vált az offshore kifejezés. „Erősödőben van az országhatárokat átlépő pénzáramlás, nyílt és kontrollálható befektetéssel párhuzamosan feljövőben van a „rejtett” pénzáramlás, s a technika fejlődése, a jogszabályok liberalizálódása, valamint a vállalatok nemzetközi szerveződése is színesíti a pénzáramlás formáit.”

Dolgozatom célja, az offshore vállalkozások jelenlétének bemutatása, a vállalkozások reális jelentésének ismertetése, egy offshore cég alapításától kezdve, a működése során megtermelt nyereség adóvonzatának illusztrálásával, a jogszabályi változásokat figyelembe véve elsősorban Magyarország tekintetében.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME A VÁMELJÁRÁSBAN

Szerző: Bajusz Éva
RTF, rendészeti igazgatási szak, vám- és jövedékigazgatási szakirány
Konzulens: Dr. Suba László pénzügyőr százados, tanár

Dolgozatom a természeti értékek védelmével foglalkozik, a Vám- és Pénzügyőrség (2011. január 1-jétől: Nemzeti Adó- és Vámhivatal) természetvédelemhez való kapcsolódását helyezve előtérbe.

Mivel a Vám- és Pénzügyőrség a védett, illetve veszélyeztetett fajokon keresztül, ezen belül is a velük való kereskedelem ellenőrzésével összefüggésben hozható a természet védelmével kapcsolatba, ezért dolgozatomban az e területet szabályozó egyezményeket, rendeleteket, törvényeket, így a Washingtoni Egyezményt, az EU rendeleteket, ezek hazai végrehajtását, valamint a természetvédelmi törvény vonatkozó részeit ismertettem.

Előzőeken túl a témához kapcsolódó nemzetközi kommunikációs csatorna, az EU-TWIX működésének és a Vám- és Pénzügyőrség gyakorlati tevékenységének bemutatása kapott önálló fejezetet.

A nemzetközi kereskedelem ellenőrzését a világon mindenhol a vámigazgatás munkatársai végzik. A korlátozó és tiltó rendelkezések értelmében végzett ellenőrzések során, a rendelkezésre álló erőforrások függvényében vizsgálják mind a legális, mind az illegális kereskedelmet.

A témaválasztásom oka a természet, természeti értékeink megóvása fontosságának, jelentőségének hangsúlyozása.